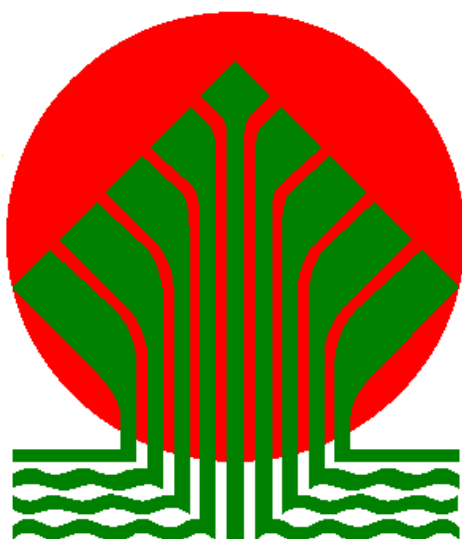

Załącznik do Uchwały
Rady Nadzorczej NFOŚiGW
nr 36/11
z dn. 12 kwietnia 2011 r.

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

SPRAWOZDANIE z działalności Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w 2010 roku

Warszawa, kwiecień 2011

Rok 2010 był dwudziestym pierwszym w działalności Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Przyniósł nowe zadania i wyzwania, którym trzeba było sprostać. W styczniu tego roku NFOŚiGW praktycznie przejął ustawowe obowiązki Krajowego Operatora Systemu Zielonych Inwestycji (GIS – Green Investment Scheme). Dzięki zgromadzonym środkom finansowym pochodzącym ze sprzedaży uprawnień do emisji CO₂ w wysokości 320 mln zł, rozpoczęto wdrażanie opracowanych programów priorytetowych GIS obejmujących: budowę biogazowni, instalacji na biomase, modernizację sieci energetycznych i termomodernizację. Realizowany w 2010 roku w ramach Systemu Zielonych Inwestycji program termomodernizacyjny zgromadził w dwóch konkursach aż 77 wniosków i objął ponad 500 budynków. Wynik ten liczony wraz z obiektami objętymi termomodernizacją w ramach PO IiŚ daje łączną liczbę ponad 1000 obiektów w całej Polsce.

W IV kwartale 2010 r. finalizowana była realizacja 76 projektów ISPA/FS 2000-2006. Warto odnotować, że inwestycje docelowo pozwolą podłączyć do kanalizacji sanitarnej niemal 2,3 mln osób, natomiast obszar oddziaływania inwestycji do przekształcania odpadów jest zamieszkały przez blisko 3,5 mln mieszkańców.

Po wystąpieniu powodzi w maju i czerwcu 2010 roku Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej aktywnie uczestniczył w usuwaniu jej skutków. Na początku lipca 2010 roku podjęta została ścisła współpraca z wojewódzkimi funduszami ochrony środowiska i gospodarki wodnej, aby zapewnić sprawne i racjonalne kierowanie środków finansowych funduszy na ten cel. W wyniku decyzji podjętej przez NFOŚiGW, na usuwanie skutków powodzi w ramach programu priorytetowego „Przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska z likwidacją ich skutków” do 31 grudnia 2010 roku przeznaczono ze środków NFOŚiGW łączną kwotę 342,4 mln zł. Wśród przedsięwzięć dofinansowywanych znajdują się zadania wymienione na liście MRR – 18 najbardziej poszkodowanych gmin w powodzi 2010 r.

W sferze realizacji inwestycji w gospodarce wodnej, współfinansowanych ze środków UE w ramach obecnej perspektywy finansowej, NFOŚiGW przejął od budżetu państwa finansowanie zbiornika Świnna Poręba na rzece Skawie. Do tej pory wydano ok. 700 mln zł, a szacuje się, że do zakończenia inwestycji potrzeba jeszcze blisko 1 mld zł. NFOŚiGW dofinansuje w 2011 r. tę inwestycję kwotą 325,3 mln zł, a w latach 2012-2013: odpowiednio do 331,5 i 358 mln zł. Dzięki zaangażowaniu NFOŚiGW istnieje szansa zakończenia tego bardzo ważnego zadania w 2013 roku.

W 2010 roku kontynuowano – zgodnie z zapisami Strategii działania NFOŚiGW na lata 2009-2012 – intensywne wspieranie projektów związanych z kształtowaniem postaw społecznych, sprzyjających ochronie środowiska i przyrody, w tym zachowaniu różnorodności biologicznej i ochronie krajobrazu. Budżet programu priorytetowego Edukacja ekologiczna na rok 2010 wyniósł ponad 60 mln zł. Był on więc o ponad 15 mln zł większy niż w 2009 roku, co wyraźnie wskazuje, jak ważną rolę w naszych działaniach odgrywa edukacja ekologiczna. Staje się obszarem priorytetowym, który przyczynia się do zapewnienia akceptacji społecznej dla podejmowanych programów ochrony środowiska i gospodarki wodnej.

W minionym roku dofinansowano różnorodne kampanie informacyjno-promocyjne, programy edukacyjne, konferencje, seminaria, szkolenia, wydawnictwa, produkcje filmów i programów telewizyjnych, cykle audycji radiowych i prasę edukacyjną. Przeprowadzono aż pięć naborów konkursowych w obszarach szczególnie istotnych dla realizacji polityki ekologicznej państwa, tj. gospodarce odpadami. Szczególny nacisk położono na upowszechnianie idei selektywnej zbiórki odpadów i recyklingu oraz spraw związanych z funkcjonowaniem zakładów zajmujących się termiczną obróbką odpadów. Dofinansowano wiele projektów poświęconych energetyce przyjaznej środowisku i racjonalnemu gospodarowaniu energią, ochronie wód i gospodarce wodnej. W efekcie zawarto prawie 200 umów na łączną kwotę ponad 50 mln zł, przy jednoczesnej kontynuacji ponad 260 umów, zawartych w latach ubiegłych.

W ramach Priorytetu I Gospodarka wodno-ściekowa w aglomeracjach powyżej 15 tys. RLM Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko, NFOŚiGW do końca 2010 roku podpisał i wdrożył 52 umowy na łączną kwotę 14,4 mld zł (wkład UE wynosi 7,2 mld zł). Pomoc skierowana została do jednostek samorządu terytorialnego i ich związków oraz podmiotów świadczących usługi publiczne w ramach realizacji obowiązków własnych JST. Do końca 2010 roku wypłacono na rzecz beneficjentów kwotę 1,3 mld zł w formie dotacji ze środków europejskich.

Współpraca z wojewódzkimi funduszami nabrała nowych akcentów i pozwoliła w wielu działaniach promować jednolity i unikatowy system finansowania ochrony środowiska i gospodarki wodnej w Polsce. Za przykład tej dobrej współpracy pomiędzy NFOŚiGW a wfośigw należy uznać przyjęty przez NFOŚiGW na lata 2010-2013 program priorytetowy pn. Zrównoważony rozwój rejonu rzeki Rospudy. Celem programu jest ochrona wód i rozwój zrównoważony gmin rejonu rzeki Rospudy poprzez: budowę lub modernizację systemu sieci kanalizacji sanitarnej, budowę lub modernizację oczyszczalni, budowę przydomowych oczyszczalni ścieków, modernizację ujęć i stacji uzdatniania oraz budowę lub modernizację sieci wodociągowej. Łączny koszt programu oszacowany został na 120 mln zł. Program jest realizowany przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Białymstoku na podstawie porozumienia zawartego między naszymi instytucjami. W roku 2010 na jego realizację wypłacona została kwota ponad 13,5 mln zł.

Ważną rolę w działalności NFOŚiGW odegrało w 2010 roku Forum „Energia – efekt – środowisko”. Stało się nie tylko platformą wymiany doświadczeń technicznych i ekonomicznych oraz konstrukcją programów priorytetowych w zakresie poprawy efektywności energetycznej, lecz także inspiracją do uruchomienia Forum „Dobre praktyki w gospodarce odpadami”. Ma ono stanowić obszar współpracy i komunikacji pomiędzy zainteresowanymi ekspertami, twórcami prawa, beneficjentami programów finansowych oraz samorządami zainteresowanymi poszukiwaniem dobrych rozwiązań w gospodarowaniu odpadami.

Rok 2010 pokazał, że wdrożenie nowych instrumentów przyniosło pozytywne rezultaty. Sprawdził się system zarządzania NFOŚiGW poprzez programy priorytetowe, który podniósł jakość planowania działalności i umożliwił łatwiejsze prezentowanie naszej oferty wnioskodawcom. Po stronie produktów finansowych nowością były częściowe spłaty kapitału, ze środków NFOŚiGW, do kredytów bankowych

na zakup i montaż kolektorów słonecznych dla gospodarstw indywidualnych i wspólnot mieszkaniowych. W ciągu 6 miesięcy banki zebrały 3,4 tys. wniosków, co pokazuje jak popularny stał się to instrument.

Rok 2010 upłynął pod znakiem nowych zadań i wyzwań. Zmiany instytucjonalne, reorganizacja były absorbujące i angażowały znaczną część pracowników Narodowego Funduszu. Dzięki przyjętym rozwiązaniom subfundusze zostały przekształcone w zobowiązania wieloletnie, dając większą możliwość dostosowania strumienia finansowego do potrzeb i możliwości oraz poprawę płynności finansowej. Wiemy, że kolejny rok 2011 będzie równie wymagający, jak i ciekawy. To będzie rok dalszych zmian wprowadzanych w toku pracy. Z jednej strony wypracowanie nowych rozwiązań w zakresie finansowania państwowych jednostek budżetowych, z drugiej wprowadzenie systemowego podziału wydatków na majątkowe i bieżące. W nowej sytuacji prawnej to szczególnie ważne zadania do wykonania w bieżącym roku.

*Jan Rączka
Prezes Zarządu
Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej*

Spis treści

I	Kalendarium wydarzeń w Narodowym Funduszu w 2010 r.	3
II	Władze Narodowego Funduszu	5
III	Synteza działalności Narodowego Funduszu w 2010 r.	6
IV	Realizacja Planu finansowego Narodowego Funduszu w 2010 r.	26
	IV.1 Wykonanie Planu finansowego Narodowego Funduszu w 2010 r.	26
	IV.1.1 Stan funduszu	26
	IV.1.2 Przychody	27
	IV.1.3 Wydatki	31
	IV.2 Wpływy i wydatki środków finansowych	32
	IV.3 Stan zobowiązań na koniec roku	33
	IV.4 Przychody i wydatki środków europejskich rozliczanych z rachunków bilansowych	34
	IV.5 Zobowiązania wieloletnie	34
	IV.6 Podsumowanie	34
	IV.7 Tabele realizacji Planu finansowego	34
V	Realizacja Planu finansowania ochrony środowiska i gospodarki wodnej w 2010 r.	38
	V.1 Wstęp	38
	V.2 Finansowanie przedsięwzięć realizowanych bez udziału środków europejskich	38
	V.2.1 Wstęp	38
	V.2.2 Tabele finansowania ochrony środowiska i gospodarki wodnej w 2010 r.	39
	V.2.3 Ochrona wód	41
	V.2.4 Gospodarka wodna	41
	V.2.5 Ochrona atmosfery i klimatu	42
	V.2.6 Ochrona ziemi	45
	V.2.7 Ochrona przyrody i krajobrazu	47
	V.2.8 Leśnictwo	48
	V.2.9 Górnictwo	49
	V.2.10 Geologia	50
	V.2.11 Monitoring Środowiska	51
	V.2.12 Zapobieganie klęskom żywiołowym i poważnym awariom oraz usuwanie ich skutków	53
	V.2.13 Edukacja ekologiczna	55
	V.2.14 Ekspertyzy i prace naukowo-badawcze	56
	V.2.15 Wspieranie systemu ocen oddziaływania na środowisko	57
	V.2.16 Inne kierunki i formy finansowania ochrony środowiska	58
	V.2.16.1 Umorzenia pożyczek	58
	V.2.16.2 Dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych	58
	V.2.16.3 Inwestycje kapitałowe	58
VI	Finansowanie przedsięwzięć realizowanych z udziałem środków europejskich	59
	VI.1 Wstęp	59
	VI.2 Tabele finansowania przedsięwzięć realizowanych z udziałem środków europejskich	60
	VI.3 ISPA (2000-2003)/Fundusz Spójności (2004-2006)	62
	VI.3.1 Wstęp	62
	VI.3.2 Stan realizacji przedsięwzięć dofinansowywanych z ISPA/Funduszu Spójności na koniec 2010 r.	63
	VI.3.3 Finansowanie przedsięwzięć inwestycyjnych realizowanych z udziałem środków Funduszu Spójności i środków Narodowego Funduszu	65

VI.3.4	Pomoc techniczna ze środków ISPA/Funduszu Spójności i współfinansowanie PT ze środków Narodowego Funduszu	65
VI.3.5	Rzeczowy i finansowy stan realizacji przedsięwzięć ISPA/Funduszu Spójności	66
VI.3.6	Wstępne oszacowanie uzyskanych efektów rzeczowych i ekologicznych z realizacji przedsięwzięć ISPA/Funduszu Spójności	68
VI.4	Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko (2007-2013)	69
VI.4.1	Priorytet I - Gospodarka wodno-ściekowa	69
VI.4.2	Priorytet II - Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi	70
VI.4.3	Priorytet III - Zarządzanie zasobami i przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska	72
VI.4.4	Priorytet IV - Przedsięwzięcia dostosowujące przedsiębiorstwa do wymogów ochrony środowiska	73
VI.4.5	Priorytet V - Ochrona przyrody i kształtowanie postaw ekologicznych	74
VI.4.6	Priorytet IX - Infrastruktura energetyczna przyjazna środowisku i efektywność energetyczna	75
VI.4.7	Pomoc techniczna z PO IiŚ	77
VI.5	Pozostałe środki europejskie	77
VI.5.1	Norweski Mechanizm Finansowy i Mechanizm Finansowy Europejskiego Obszaru Gospodarczego	77
VI.5.2	Instrument Finansowy LIFE+	78
VI.5.3	Ekologiczny Fundusz Partnerski PHARE	79
VI.5.4	Ekologiczny Fundusz Partnerski SIDA	80
VII	Kadra pracownicza Narodowego Funduszu	81
VII.1	Zatrudnienie	81
VII.2	Zarządzanie zasobami ludzkimi	82
VII.3	Szkolenia	82
VII.4	Kadra pracownicza w ocenie beneficjentów i wnioskodawców korzystających z usług Narodowego Funduszu	82
VIII	Załączniki	83

I. Kalendarium wydarzeń w Narodowym Funduszu w 2010 r.

STYCZEŃ

Przekształcenie Narodowego Funduszu z państwowego funduszu celowego w państwową osobę prawną

Uchwalenie przez Radę Nadzorczą Planu działalności Narodowego Funduszu na 2010 r.

LUTY

Przejęcie kontrolnego pakietu akcji Krajowej Agencji Poszanowania Energii S.A.

MARZEC

Przeprowadzenie procesu migracji pracowników z państwowego funduszu celowego do państwowej osoby prawnej

Wprowadzenie w Narodowym Funduszu Systemu Okresowych Ocen Pracowniczych

Zorganizowanie w Narodowym Funduszu spotkania „Kick-off meeting LIFE+ projects”, inaugurującego rozpoczęcie wdrażania projektów w ramach instrumentu finansowego LIFE+ w krajach Europy Środkowo-Wschodniej

KWIECIEŃ

Zatwierdzenie przez Radę Nadzorczą Sprawozdania finansowego Narodowego Funduszu za rok obrotowy 2009 i Sprawozdania z działalności Narodowego Funduszu w 2009 r.

„Czego nauczyła nas Rospuda, czyli procedura ocen oddziaływania na środowisko w procesach inwestycyjnych” - jubileuszowe XV spotkanie Klubu NFOŚiGW - forum dla wymiany poglądów, prowadzenia polemik i dyskusji na najbardziej aktualne tematy z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej

Podpisanie umowy o dofinansowanie w ramach PO IiŚ projektu „Czysta woda dla Krakowa - uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej na terenie Gminy Myślenice” - kwota dofinansowania z Funduszu Spójności - ok. 112 mln zł

MAJ

Podpisanie umowy o dofinansowanie w ramach PO IiŚ projektu „Budowa kanalizacji sanitarnej na obszarze aglomeracji miasta Marki” - kwota dofinansowania z Funduszu Spójności - ok. 115 mln zł

CZERWIEC

Przyjęcie przez MRR, MSWiA i Narodowy Fundusz deklaracji programowej 3x200 mln, w ramach której przewidziano przeznaczenie przez te dwa urzędy i NFOŚiGW łącznie 600 mln zł na usuwanie skutków powodzi 2010

Podpisanie umów o dofinansowanie z Funduszu Spójności w ramach PO IiŚ projektów:
- „Zwiększenie możliwości retencyjnych ekosystemów leśnych na terenach nizinnych” - kwota dofinansowania - ok. 136 mln zł
- „Poprawa stanu ochrony przeciwpowodziowej Lewina Brzeskiego na Nysie Kłodzkiej” - kwota dofinansowania - ok. 78 mln zł

Uruchomienie programu dopłat ze środków Narodowego Funduszu, na częściowe spłaty kapitału kredytów bankowych na zakup i montaż kolektorów słonecznych dla osób fizycznych i wspólnot mieszkaniowych

Podpisanie z Europejskim Bankiem Inwestycyjnym umowy kredytowej w wysokości do 50 mln euro dla beneficjentów trzech programów priorytetowych NFOŚiGW realizowanych w ramach Systemu Zielonych Inwestycji (GIS)

LIPIEC

Podpisanie umowy o dofinansowanie w ramach PO IiŚ projektu „Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej dla ochrony zasobów wodnych w Poznaniu i okolicach. Etap I” - kwota dofinansowania z Funduszu Spójności - ok. 318 mln zł

SIERPIEŃ

Uchwalenie przez Radę Nadzorczą Projektu Planu finansowego Narodowego Funduszu na 2011 r.

Uchwalenie przez Zarząd Strategii zarządzania zasobami ludzkimi w Narodowym Funduszu na lata 2010-2012

Podpisanie umów o dofinansowanie z Funduszu Spójności w ramach PO IiŚ projektów:

- „Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej w gminie Dąbrowa Górnicza” - kwota dofinansowania - ok. 282 mln zł
- „Wsparcie techniczne ratownictwa ekologicznego i chemicznego” dla 27. wyspecjalizowanych jednostek Państwowej Straży Pożarnej - kwota dofinansowania - ok. 26 mln zł

WRZESIEŃ

Rozpisanie konkursu na nabór wniosków w ramach programu priorytetowego „System zielonych inwestycji - Budowa i przebudowa sieci elektroenergetycznych w celu podłączenia odnawialnych źródeł energii wiatrowej”

Podpisanie umów o dofinansowanie z Funduszu Spójności w ramach PO IiŚ projektów:

- „Trias Opolski - ochrona zbiornika wód podziemnych dla aglomeracji Opole, Prószków i Tarnów Op. - II etap” - kwota dofinansowania - ok. 143 mln zł
- „Modernizacja i rozbudowa gospodarki wodno-ściekowej na terenie aglomeracji Radom - II etap” - kwota dofinansowania - ok. 124 mln zł

PAŹDZIERNIK

Podpisanie umów z zakresu likwidacji skutków powodzi 2010 r.:

- „Zabezpieczenie powodziowe terenów przyległych do rzeki Odry na terenie Województwa Zachodniopomorskiego” - kwota dotacji ze środków NFOŚiGW - ok. 11 mln zł
- „Odbudowa wałów przeciwpowodziowych wraz z budowlami hydrotechnicznymi zniszczonymi przez powódź na terenie Województwa Świętokrzyskiego” - kwota dotacji ze środków NFOŚiGW - 21 mln zł

Udział w Konferencji podsumowującej realizację projektów z ISPA/Funduszu Spójności z perspektywy finansowej UE 2000-2006

Podpisanie umów o dofinansowanie z Funduszu Spójności w ramach PO IiŚ projektów:

- „Kompleksowa ochrona wód podziemnych aglomeracji kieleckiej” - kwota dofinansowania - ok. 302 mln zł
- „Uporządkowanie gospodarki ściekowej w mieście Katowice - etap II” - kwota dofinansowania - ok. 191 mln zł

LISTOPAD

Udział w Międzynarodowych Targach Ochrony Środowiska POLEKO 2010

Organizacja ogólnopolskiej konferencji w Poznaniu „NFOŚiGW na rzecz różnorodności biologicznej”

Podpisanie dwóch umów z zakresu likwidacji skutków powodzi 2010 r. „Usuwanie szkód powodziowych z 2010 na obiektach będących w administracji RZGW we Wrocławiu” - kwota dotacji ze środków NFOŚiGW - łącznie ok. 96 mln zł

Podpisanie umowy o dofinansowanie w ramach PO IiŚ projektu „Poprawa gospodarki wodno-ściekowej na terenie Gminy Zabrze” - kwota dofinansowania z Funduszu Spójności - ok. 225 mln zł

GRUDZIEŃ

Wydanie przez Ministra Środowiska rozporządzenia w sprawie nadania statutu Narodowemu Funduszowi

Ogłoszenie II edycji konkursu w ramach programu priorytetowego „System zielonych inwestycji Część 1) Zarządzanie energią w budynkach użyteczności publicznej”. Łączna wartość projektowanych inwestycji ok. 474 mln zł

Podpisanie umowy z zakresu likwidacji skutków powodzi 2010 r. „Remont ubezpieczeń prawego brzegu rzeki Odry m. Dziergowice, Lubieszów - Usuwanie szkód powodziowych” - kwota dotacji ze środków NFOŚiGW - 10 mln zł

Podpisanie umowy o dofinansowanie w ramach PO IiŚ projektu „Rozbudowa i modernizacja systemu zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków w Lublinie” - kwota dofinansowania z Funduszu Spójności - ok. 210 mln zł

II. Władze Narodowego Funduszu

RADA NADZORCZA

Stanisław Gawłowski	- Przewodniczący	
Józef Koziół	- Wiceprzewodniczący	
Maciej Nowicki	- Wiceprzewodniczący	(od 20.04.2010 r.)
Kinga Flaga – Gieruszyńska		
Ryszard Grobelny		
Marek Gromiec		
Jerzy Ignaszak		
Jerzy Indra		(od 20.04.2010 r.)
Marcin Korolec		(od 27.07.2010 r.)
Andrzej Kraszewski		(do 02.02.2010 r.)
Henryk Majchrzak		(do 27.07.2010 r.)
Krzysztof Masiuk		
Mariusz Poznański		
Stanisław Sitnicki		(do 20.04.2010 r.)
Adam Zdziebło		(od 20.04.2010 r.)

W 2010 r. odbyło się 12 posiedzeń Rady Nadzorczej, na których przyjęto łącznie 245 uchwał.

W 2010 roku Rada Nadzorcza podjęła uchwały w sprawie zatwierdzenia Sprawozdania finansowego Narodowego Funduszu za rok obrotowy 2009, a także Sprawozdania z działalności Narodowego Funduszu w 2009 r. Przyjęła uchwałę w sprawie Projektu Planu finansowego Narodowego Funduszu na 2011 r. oraz Planu finansowego Narodowego Funduszu w układzie zadaniowym na lata 2011-2013, jak również zatwierdziła dwie zmiany Planu działalności na 2010 rok. Ponadto ustaliła Zasady udzielania dofinansowania ze środków Narodowego Funduszu, Kryteria wyboru przedsięwzięć finansowanych ze środków Narodowego Funduszu oraz zatwierdziła Listę priorytetowych programów Narodowego Funduszu, planowanych do finansowania w roku 2011. Zatwierdziła również szeroki pakiet programów priorytetowych na rok 2011, zmiany w programach obowiązujących w roku 2010 oraz podjęła decyzję o zaciągnięciu kredytu w Europejskim Banku Inwestycyjnym.

Rada Nadzorcza Narodowego Funduszu rozpatrywała wnioski Zarządu, o dofinansowanie przedsięwzięć z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej, w kwocie o równowartości powyżej **1.000.000** euro, w przypadku dofinansowania w formie pożyczki, oraz w kwocie o równowartości powyżej **500.000** euro, w przypadku dotacji.

Wykonując funkcję nadzoru Rada przeprowadzała kontrole prawidłowości bieżącej działalności Narodowego Funduszu, zgodności podjętych decyzji z obowiązującymi procedurami oraz oceniała prawidłowość funkcjonowania spółek prawa handlowego, z udziałem kapitału Narodowego Funduszu. Rada Nadzorcza przeprowadzała również okresowe oceny postępu w realizacji Planu finansowego oraz Planu działalności Narodowego Funduszu na 2010 r.

ZARZĄD

Jan Rączka	- Prezes Zarządu
Władysław Majka	- Zastępca Prezesa Zarządu
Małgorzata Skucha	- Zastępca Prezesa Zarządu
Jan Wiater	- Zastępca Prezesa Zarządu

W wyżej wymienionym składzie Zarząd Narodowego Funduszu działał przez cały rok 2010.

W 2010 r. Zarząd Narodowego Funduszu zebrał się na 112. posiedzeniach, na których przyjęto 1.464 uchwały.

Praca Zarządu koncentrowała się głównie na podejmowaniu decyzji, koordynowaniu prac i nadzorze, m.in. nad:

- wyborem przedsięwzięć do dofinansowania ze środków Narodowego Funduszu i jego udzielaniem;
- opracowaniem programów priorytetowych na 2011 r.;
- opracowaniem Projektu Planu finansowego Narodowego Funduszu na 2011 r., Planu finansowego Narodowego Funduszu w układzie zadaniowym na lata 2011-2013;
- obsługą i współfinansowaniem przedsięwzięć realizowanych z udziałem środków bezzwrotnej pomocy europejskiej z Funduszu Spójności (ISPA/Fundusz Spójności), Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko (PO IiŚ), Norweskiego Mechanizmu Finansowego i Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego (NMF i MF EOG), Instrumentu Finansowego LIFE+ oraz europejskich funduszy partnerskich PHARE i SIDA. Działania te dotyczyły wprowadzenia, bądź usprawnienia procedur naboru wniosków, ich oceny formalnej i merytorycznej oraz doprowadzenia do podpisania umowy finansowej, realizacji wypłat środków dla beneficjentów oraz późniejszego monitorowania i kontroli wykonania umów;
- wdrażaniem przedsięwzięć dofinansowywanych ze środków PO IiŚ w ramach priorytetów I, II, III i IV oraz IX (działania 9.1, 9.2, 9.3);
- bieżącą analizą i kontrolą sytuacji finansowej Narodowego Funduszu w 2010 r.;
- analizą zgodności wydatkowania środków z programami priorytetowymi, kryteriami wyboru przedsięwzięć do dofinansowania i Planem działalności Narodowego Funduszu na 2010 r.;
- analizą prawidłowości funkcjonowania spółek prawa handlowego, z udziałem środków Narodowego Funduszu, w tym przede wszystkim Banku Ochrony Środowiska S.A., którego głównym akcjonariuszem jest Narodowy Fundusz.

III. Synteza działalności Narodowego Funduszu w 2010 r.

Misją Narodowego Funduszu jest finansowe wspieranie przedsięwzięć, służących ochronie środowiska i poszanowaniu jego wartości, w oparciu o konstytucyjną zasadę zrównoważonego rozwoju.

Realizacji tak zdefiniowanej misji Narodowego Funduszu, oraz wynikającego z art. 400q ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo ochrony środowiska (t.j.: Dz. U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150, z późn. zm.) obowiązku „prowadzenia gospodarki finansowej w sposób zapewniający pełne wykorzystanie środków pochodzących z Unii Europejskiej niepodlegających zwrotowi przeznaczonych na ochronę środowiska i gospodarkę wodną” podporządkowana była działalność Narodowego Funduszu w 2010 r.

Absorpcja bezzwrotnych środków europejskich, przeznaczonych na ochronę środowiska i gospodarkę wodną oraz współfinansowanie przedsięwzięć realizowanych z tych środków, ze środków własnych, stanowiła w 2010 r., w ujęciu finansowym, najistotniejszy element działalności Narodowego Funduszu. Na ten cel wydatkowano w 2010 r. ok. 80% ogółu środków przeznaczonych na finansowanie ochrony środowiska i gospodarki wodnej.

Działania zmierzające do wykorzystania środków pomocy europejskiej koncentrowały się w 2010 r. głównie wokół:

- współfinansowania i obsługi przedsięwzięć, które uzyskały dofinansowanie ze środków ISPA/Funduszu Spójności, w ramach perspektywy finansowej 2000-2006;
- wdrażania, przygotowania do wdrażania i współfinansowania, ze środków Narodowego Funduszu, przedsięwzięć realizowanych w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko;
- obsługi przedsięwzięć realizowanych ze środków Norweskiego Mechanizmu Finansowego i Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego, EFP PHARE, SIDA i in.

Narodowy Fundusz wspierał również inne przedsięwzięcia, których realizacja nie angażuje środków europejskich, ale są one niezbędne dla realizacji polityki ekologicznej państwa i wynikają ze Strategii działania Narodowego Funduszu.

Tabela 1 przedstawia syntetyczną informację o wydatkach na finansowanie ochrony środowiska i gospodarki wodnej w 2010 r., z wyszczególnieniem:

- finansowania ze środków własnych Narodowego Funduszu;
- transferów środków europejskich, obsługiwanych przez rachunki Narodowego Funduszu lub na podstawie zleceń płatności do Banku Gospodarstwa Krajowego (środki PO IiŚ);
- kredytów bankowych, generowanych na skutek dopłat do ich oprocentowania i częściowych spłat kapitału takich kredytów ze środków Narodowego Funduszu.

Tabela 1 Środki wydatkowane na finansowanie ochrony środowiska i gospodarki wodnej w 2010 r. – zestawienie syntetyczne (tys. zł)

Poz.	Wyszczególnienie	Wykonanie 2009 r.	Plan 2010 r.	Wykonanie 2010 r.	Wskaźnik 5/4 (%)	Wskaźnik 5/3 (%)
1	2	3	4	5	6	7
1	Środki NFOŚiGW na finansowanie przedsięwzięć realizowanych bez udziału środków europejskich (finansowanie w dziedzinach i inwestycje kapitałowe)	859 949	1 215 040	1 088 468	89,6%	126,6%
	z tego:					
1.1	Pożyczki	102 786	141 740	105 665	74,5%	102,8%
1.2	Dotacje	755 723	1 072 100	982 803	91,7%	130,0%
1.3	Inwestycje kapitałowe	1 440	1 200			
2	Środki NFOŚiGW na współfinansowanie przedsięwzięć realizowanych z udziałem środków europejskich	2 017 114	1 345 330	1 178 581	87,6%	58,4%
	z tego:					
2.1	Pożyczki	1 650 863	1 024 740	891 148	87,0%	54,0%
2.2	Dotacje	10 426	21 970	15 311	69,7%	146,9%
2.3	Wzrost salda pożyczek na zachowanie płynności finansowej przedsięwzięć (ISPA/Fundusz Spójności)	355 825	298 620	272 122	91,1%	76,5%
3	Dotacje ze środków europejskich obsługiwane przez NFOŚiGW	2 603 028	3 355 180	3 300 353	98,4%	126,8%
4	Razem środki NFOŚiGW i dotacje ze środków europejskich obsługiwane przez NFOŚiGW (1+2+3)	5 480 091	5 915 550	5 567 402	94,1%	101,6%
5	Kredyty bankowe z dopłatami (w tym częściowymi spłatami kapitału) NFOŚiGW do oprocentowania	154 442	656 390	346 606	52,8%	224,4%
6	Razem środki NFOŚiGW, dotacje ze środków europejskich obsługiwane przez NFOŚiGW i kredyty bankowe (4+5)	5 634 533	6 571 940	5 914 008	90,0%	105,0%

W 2010 r. ze środków własnych Narodowego Funduszu, wraz z transferem środków europejskich obsługiwanych przez tę instytucję, wydatkowano **5.567.402** tys. zł (poz. 4 tabeli 1). W stosunku do roku 2009, kiedy wydatkowano kwotę **5.480.091** tys. zł, oznacza to wzrost o ok. 2%. W 2010 r., dzięki działalności Narodowego Funduszu, przedsięwzięcia z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej uzyskały rekordową, w historii działalności tej instytucji, kwotę dofinansowania.

W 2010 r. Narodowy Fundusz na finansowanie ochrony środowiska ze środków własnych wydatkował **2.267.049** tys. zł (łącznie poz. 1 i 2 tabeli 1), z tego na:

- finansowanie dotacyjne – **998.114** tys. zł, z tego:
  - dotacje inwestycyjne – **661.746** tys. zł,
  - dotacje nieinwestycyjne – **336.368** tys. zł,
- finansowanie pożyczkowe – **1.268.935** tys. zł, w tym wzrost salda pożyczek na zachowanie płynności finansowej przedsięwzięć – **272.122** tys. zł.

Dodatkowo ze środków Unii Europejskiej i innych środków europejskich, obsługiwanych lub będących w dyspozycji Narodowego Funduszu, wydatkowano **3.300.353** tys. zł (poz. 3 tabeli 1), z tego:

- ISPA/Fundusz Spójności – perspektywa finansowa UE 2000-2006 – **1.836.754** tys. zł;
- ze środków dotacji rozwojowej z Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko – **1.334.884** tys. zł (zlecenia płatności do BGK);
- ze środków Norweskiego Mechanizmu Finansowego i Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego – **114.345** tys. zł;
- ze środków europejskich rozliczanych bilansowo **14.370** tys. zł, z tego:
  - Memorandum 013 – **8.289** tys. zł,
  - EFP PHARE – **443** tys. zł,
  - EFP SIDA (BITS) – **5.638** tys. zł.

Uzupełnieniem środków własnych Narodowego Funduszu i obsługiwanych przez Narodowy Fundusz środków europejskich, były generowane w wyniku działalności tej instytucji, poprzez dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych i częściowe spłaty kapitału, środki banków. Strumień bankowych środków finansowych, skierowanych do beneficjentów, wdrażających przedsięwzięcia z ISPA/Funduszu Spójności, Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko oraz z zakresu odnawialnych źródeł energii, wyniósł w 2010 r. **346.606** tys. zł (poz. 5 tabeli 1), z tego:

- dla przedsięwzięć dofinansowanych środkami ISPA/Funduszu Spójności – **309.437** tys. zł;
- dla przedsięwzięć dofinansowanych środkami PO IiŚ (Priorytet I i IV) – **5.227** tys. zł;
- dla przedsięwzięć z zakresu odnawialnych źródeł energii – **31.942** tys. zł.

W ramach finansowania pożyczkowego w kwocie **1.268.935** tys. zł (łącznie poz. 1.1, 2.1 i 2.3 tabeli 1) Narodowy Fundusz przeznaczył środki, przede wszystkim, na:

- współfinansowanie przedsięwzięć finansowanych z udziałem środków europejskich – **1.163.270** tys. zł (w tym wzrost salda pożyczek na zachowanie płynności finansowej przedsięwzięć **272.122** tys. zł); (łącznie poz. 2.1 i 2.3 tabeli 1) – ok. 92% środków pożyczkowych;
- przedsięwzięcia z zakresu ochrony klimatu i atmosfery – **61.939** tys. zł – ok. 5% środków pożyczkowych (głównie wspieranie rozwoju odnawialnych źródeł energii);
- przedsięwzięcia z zakresu ochrony ziemi – **43.142** tys. zł – ok. 3% środków pożyczkowych (głównie gospodarka odpadami).

W ramach środków dotacyjnych Narodowy Fundusz wydatkował **998.114** tys. zł (łącznie poz. 1.2 i 2.2 tabeli 1), głównie z przeznaczeniem na:

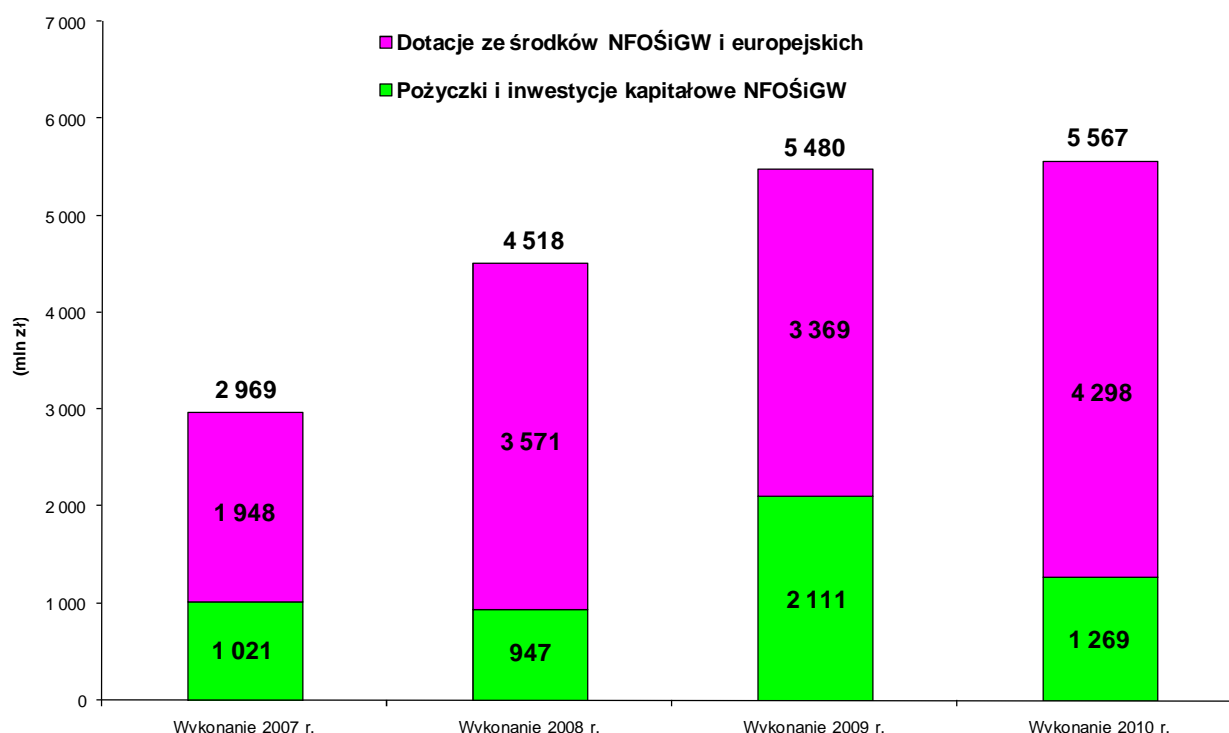
- geologię – **164.369** tys. zł – ok. 16% środków dotacyjnych;
- monitoring środowiska – **130.217** tys. zł – ok. 13% środków dotacyjnych;

- ochronę ziemi – **123.066** tys. zł – ok. 12% środków dotacyjnych;
- inwestycje z zakresu gospodarki wodnej – **101.383** tys. zł – ok. 10% środków dotacyjnych (budowa obiektów hydrotechnicznych);
- zapobieganie klęskom żywiołowym i poważnym awariom oraz usuwanie ich skutków (głównie likwidacja skutków powodzi z 2010 r.) – **90.968** tys. zł – ok. 9% środków dotacyjnych;
- ochronę atmosfery i klimatu – **88.517** tys. zł – ok. 9% środków dotacyjnych;
- górnictwo – **81.244** tys. zł (w tym **56.310** tys. zł na roboty likwidacyjne i rekultywacyjne w górnictwie siarki) – ok. 8% środków dotacyjnych;
- edukację ekologiczną – **53.050** tys. zł – ok. 5% środków dotacyjnych;
- ochronę przyrody i krajobrazu – **46.081** tys. zł – ok. 5% środków dotacyjnych.

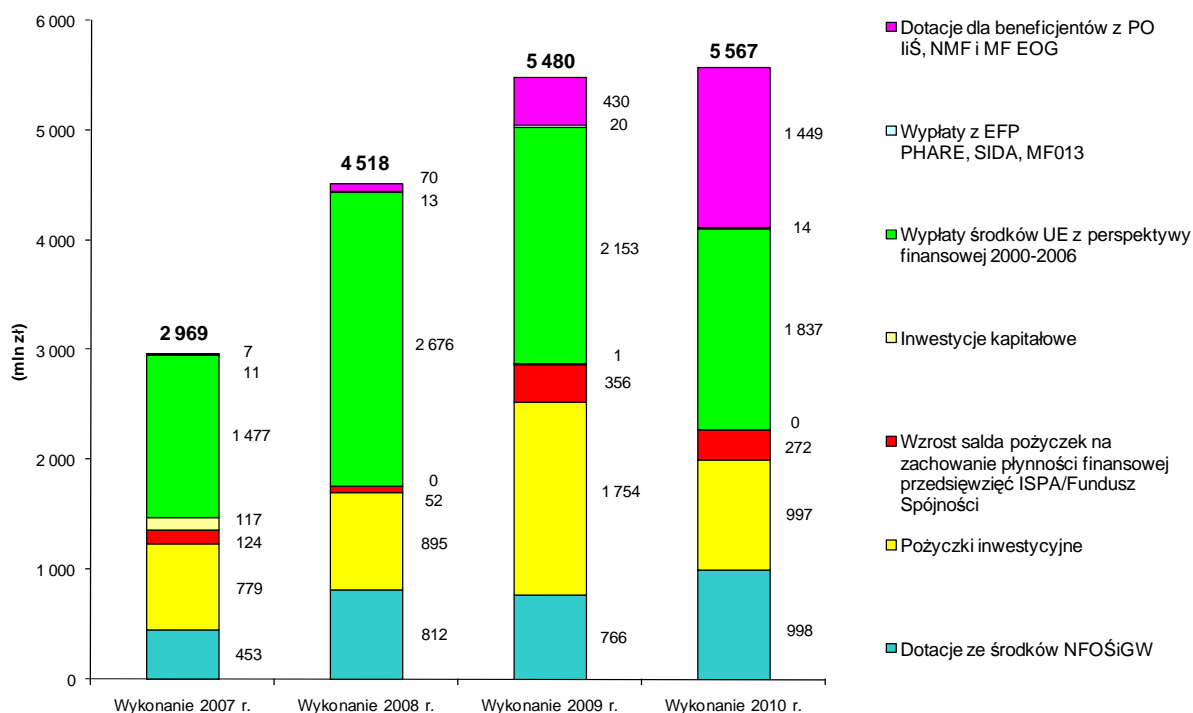
Rysunki 1a i 1b przedstawiają wydatki Narodowego Funduszu na ochronę środowiska i gospodarkę wodną w 2010 r., w porównaniu do ich realizacji w latach 2007-2009.

Rysunek 1a i 1b Wyплаты środków Narodowego Funduszu wraz z transferem środków europejskich obsługiwanych przez Narodowy Fundusz w latach 2007-2010 (mln zł).

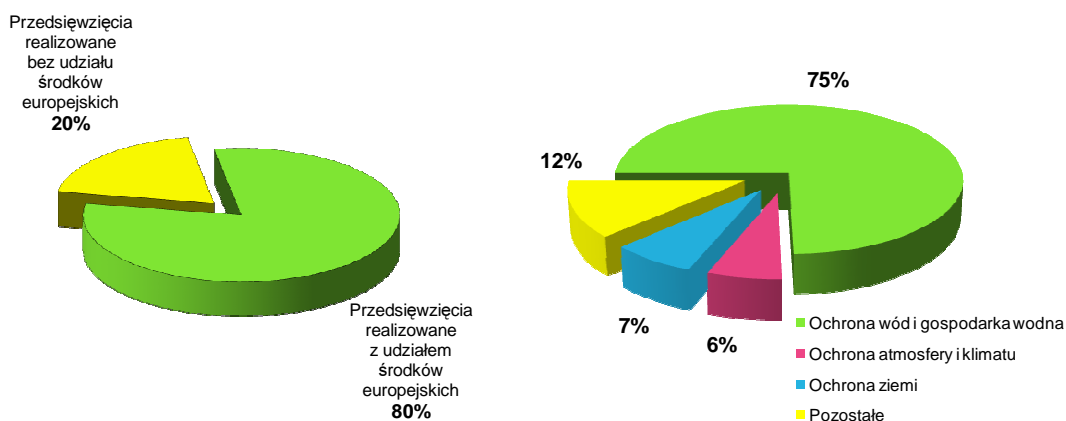
Rysunek 1a – ujęcie syntetyczne

Rysunek 1b – ujęcie szczegółowe

Rysunek 2 Struktura wypłat środków Narodowego Funduszu wraz z transferem środków europejskich obsługiwanych przez Narodowy Fundusz w 2010 r. (%).

Ze środków Narodowego Funduszu i środków europejskich, wydatkowanych za pośrednictwem Narodowego Funduszu i przy jego udziale, największe transfery środków, w łącznej kwocie **4.894.896** tys. zł, dokonane zostały w 2010 r. na ochronę wód i gospodarkę wodną, ochronę ziemi i ochronę atmosfery i klimatu, z tego na:

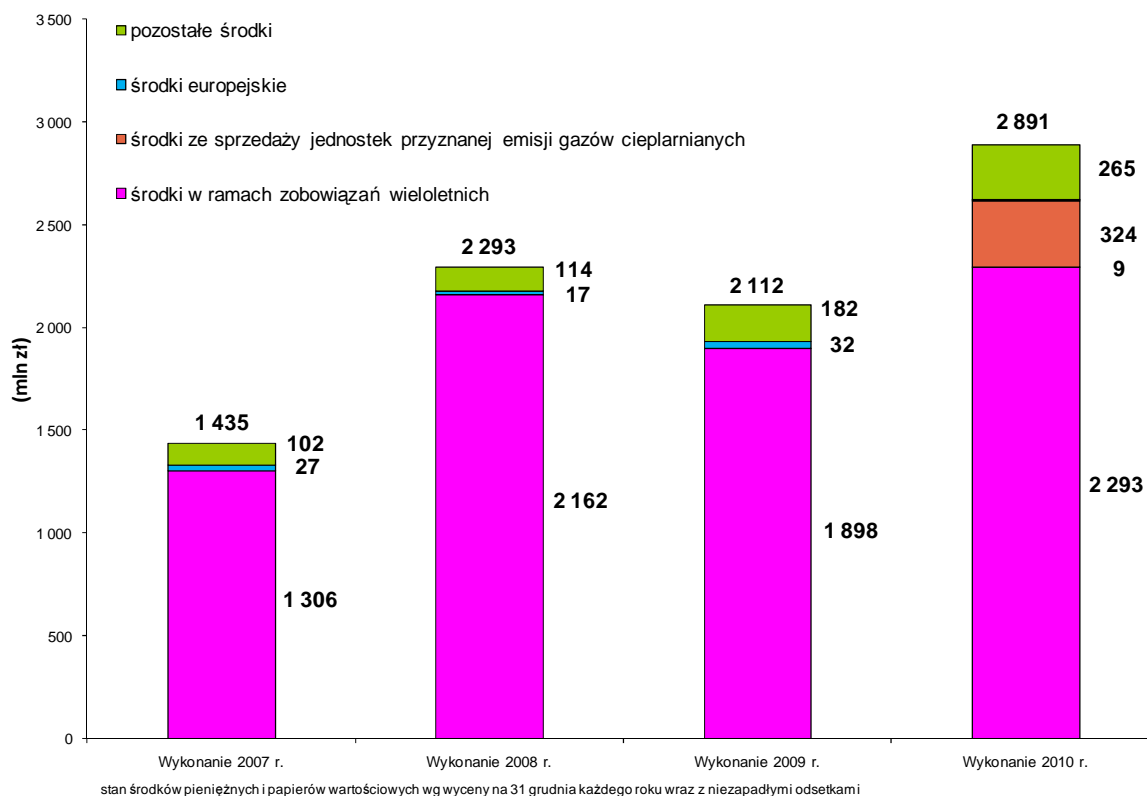
1. Przedsięwzięcia związane z ochroną wód i gospodarką wodną **4.153.301** tys. zł (75% ogółu wydatków), z tego w ramach:

- środków UE z PO liŚ i współfinansowania tego programu ze środków Narodowego Funduszu – **1.069.976** tys. zł;

- środków UE z ISPA/Funduszu Spójności – perspektywa finansowa 2000-2006 i współfinansowania tego programu ze środków Narodowego Funduszu (w tym wzrost salda pożyczek na zachowanie płynności finansowej przedsięwzięć) – **2.891.885** tys. zł;
  - Norweskiego Mechanizmu Finansowego i Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego – **66.392** tys. zł;
  - umorzeń pożyczek i kredytów, w tym przede wszystkim dla przedsięwzięć realizowanych w ramach Krajowego Programu Oczyszczanie Ścieków Komunalnych – **8.388** tys. zł;
  - finansowania przedsięwzięć bez udziału środków europejskich, w tym m.in.: budowy dużych obiektów hydrotechnicznych, dopłat do oprocentowania kredytów bankowych – **116.660** tys. zł.
2. Przedsięwzięcia związane z ochroną ziemi – **396.945** tys. zł (7% ogółu wypłat), z tego w ramach:
- środków UE z PO LiŚ i współfinansowania tego programu ze środków Narodowego Funduszu – **186.067** tys. zł;
  - środków UE z ISPA/Funduszu Spójności – perspektywa finansowa 2000-2006 i współfinansowania tego programu ze środków Narodowego Funduszu – **42.856** tys. zł;
  - Norweskiego Mechanizmu Finansowego i Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego – **1.024** tys. zł;
  - umorzeń pożyczek i kredytów – **790** tys. zł;
  - finansowania przedsięwzięć bez udziału środków europejskich, w tym m.in.: przedsięwzięć z Krajowego Planu Gospodarki Odpadami, dopłat do demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji oraz dofinansowanie gmin w zakresie zbierania porzuconych pojazdów wycofanych z eksploatacji, rozwoju selektywnej zbiórki odpadów, likwidacji mogiłników oraz zamykania i rekultywacji składowisk odpadów komunalnych – **166.208** tys. zł.
3. Przedsięwzięcia związane z ochroną atmosfery i klimatu **344.650** tys. zł (6% ogółu wypłat), z tego w ramach:
- środków UE z PO LiŚ i współfinansowania tego programu ze środków Narodowego Funduszu – **110.492** tys. zł;
  - środków UE z ISPA/Funduszu Spójności – perspektywa finansowa 2000-2006 i współfinansowania tego programu ze środków Narodowego Funduszu (w tym wzrost salda pożyczek na zachowanie płynności finansowej) – **31.678** tys. zł;
  - Norweskiego Mechanizmu Finansowego i Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego – **32.424** tys. zł;
  - umorzeń pożyczek i kredytów – **19.600** tys. zł;
  - finansowania przedsięwzięć bez udziału środków europejskich, w tym m.in.: zadań związanych z rozwojem odnawialnych źródeł energii oraz budową lub przebudową sieci elektroenergetycznych, służących przyłączeniu tych źródeł lub na wspieranie wzrostu efektywności energetycznej, w tym wysokosprawnej kogeneracji, finansowania działalności Krajowego ośrodka bilansowania i zarządzania emisjami i realizację zadań Krajowego Administratora Systemu Handlu Uprawnieniami do Emisji oraz zadań dotyczących monitorowania wielkości emisji substancji objętych tym systemem – **150.456** tys. zł.

Na koniec 2010 r. stan środków pieniężnych i papierów wartościowych Skarbu Państwa był wyższy od wartości uzyskanej na koniec 2009 r. Rysunek 3 przedstawia graficznie porównanie stanu wolnych środków na koniec lat 2007-2010.

Rysunek 3 Stan środków pieniężnych i papierów wartościowych Skarbu Państwa w 2010 r. w porównaniu do realizacji w latach 2007-2009 (mln zł)

Podobnie jak na koniec 2009 r. wystąpiła znaczna akumulacja środków cechujących się zdeterminowanym, przez przepisy prawne, ukierunkowaniem ich wydatkowania. Dotyczy to środków zobowiązań wieloletnich, które zgodnie z zasadami określonymi w ustawie Prawo ochrony środowiska winny być przeznaczane na cele określone w art. 401 c ust. 1-9 tej ustawy, z możliwym jednak ich rozliczaniem w okresach wieloletnich. Stan tych środków w ciągu 2010 r. wzrósł o ponad **395** mln zł i stanowił w ogólnej sumie środków pieniężnych 79% ogółu stanu środków.

Główny zasób w ramach zobowiązań wieloletnich stanowią środki wynikające z przychodów z opłat zastępczych i kar wynikających z ustawy Prawo energetyczne, które mogą zostać wydatkowane na realizację przedsięwzięć służących „wspieraniu rozwoju odnawialnych źródeł energii oraz budowy lub przebudowy sieci elektroenergetycznych służących przyłączeniu tych źródeł lub na wspieranie wzrostu efektywności energetycznej, w tym wysokosprawnej kogeneracji...”. Inwestycje w tym zakresie ze względu na swą dużą skalę skutkującą długotrwałym okresem realizacji w chwili obecnej (w 2010 r.) nie generowały znaczących wypłat środków. Stanowią one jednak podstawowe źródło finansowania programów priorytetowych w ramach Systemu zielonych inwestycji, programów dla przedsięwzięć w zakresie odnawialnych źródeł energii oraz efektywnego wykorzystania energii, których budżety w całości alokują zgromadzone środki w perspektywie do 2013 r. Kolejny znaczący zasób również zdeterminowany w zakresie przeznaczania środków to środki pochodzące ze sprzedaży jednostek przyznanej emisji gazów cieplarnianych i innych substancji. Zasady ich wydatkowania określają odpowiednie umowy sprzedaży jednostek.

Środki te stanowią 11% ogółu środków i w całości (ok. **324** mln zł) zostały uzyskane w 2010 r. Zasoby te w przeważającej części posłużą realizacji celów ww. programów priorytetowych dotyczących ochrony atmosfery i klimatu.

Pozostałe znaczące źródło finansowania przedsięwzięć ochrony środowiska stanowią środki „funduszu podstawowego”. Stanowią one 9% stanu środków pieniężnych ogółem. W ciągu 2010 r. nastąpił wzrost stanu tych środków o prawie **83** mln zł.

Podjęte zobowiązania i programy priorytetowe, a także włączenie Narodowego Funduszu w proces finansowania budowy zbiornika wodnego „Świnna Poręba” znacząco wpłyną na zmniejszenie obserwowanego stanu środków.

Syntetyczne zestawienie dotyczące udziału Narodowego Funduszu w finansowaniu przedsięwzięć z umów zawartych w 2010 r., liczby podpisanych w 2010 r. umów, kwot dofinansowania i wartości kosztorysowej przedsięwzięć przedstawia tabela 2.

Tabela 2 Umowy zawarte w Narodowym Funduszu w 2010 r.

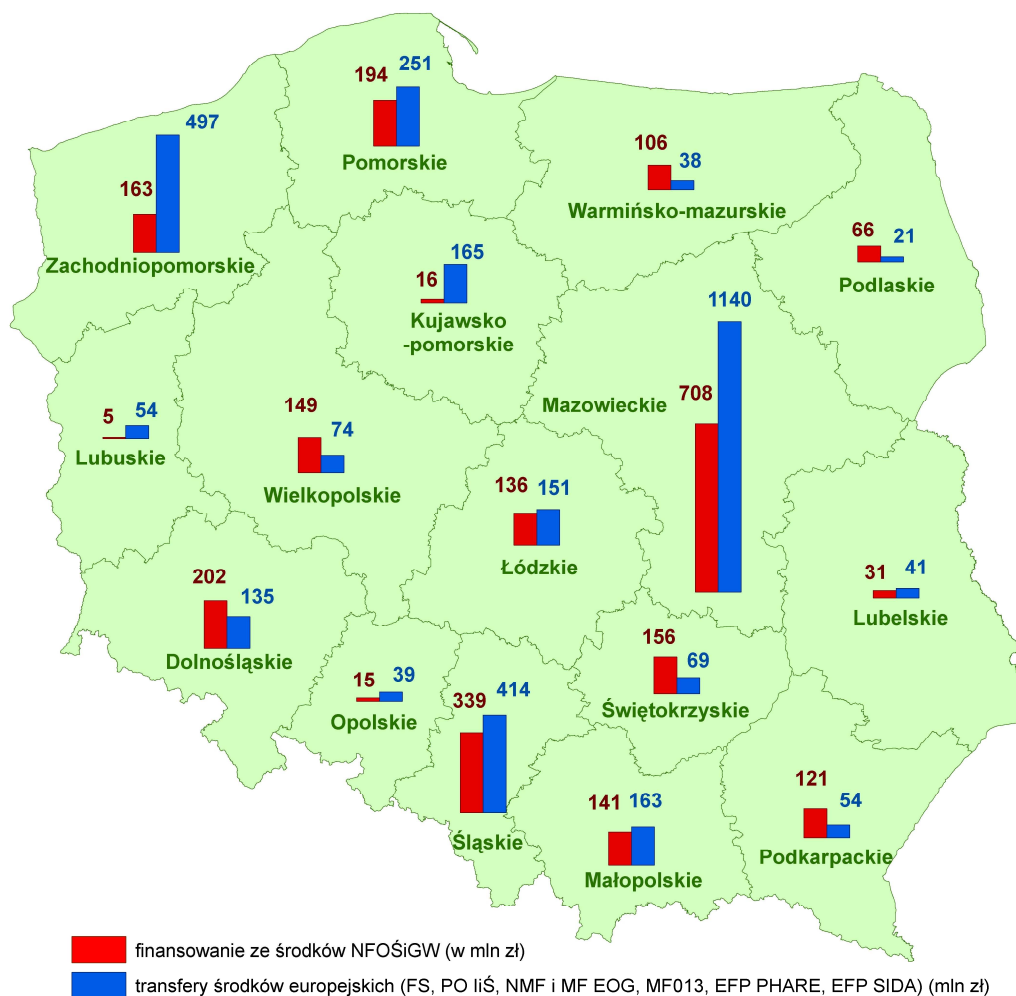
Poz.	Wyszczególnienie	Liczba umów	Kwota umów (tys. zł)	Wartość kosztorysowa przedsięwzięć (tys. zł)	Wskaźnik 4/5 (%)
1	2	3	4	5	6
1	Finansowanie i współfinansowanie przedsięwzięć - środki NFOŚiGW	1 351	2 134 630	8 132 577	26,2%
	z tego:				
1.1	Finansowanie przedsięwzięć realizowanych bez udziału środków europejskich - finansowanie w dziedzinach	1 286	1 562 931	2 424 351	64,5%
	z tego:				
1.1.1	Pożyczki	24	195 131	329 097	59,3%
	w tym:				
1.1.1.1	Udostępnione środki finansowe WFOŚiGW	1	5 000	35 000	14,3%
1.1.2	Dotacje inwestycyjne	301	758 227	944 911	80,2%
	w tym:				
1.1.2.1	Udostępnione środki finansowe WFOŚiGW	2	170 000	202 442	84,0%
1.1.3	Dotacje nieinwestycyjne	908	439 306	493 208	89,1%
	w tym:				
1.1.3.1	Udostępnione środki finansowe WFOŚiGW	8	20 000	20 000	100,0%
1.1.4	Dokonywanie częściowych spłat kapitału kredytów bankowych - dotacje inwestycyjne	6	138 100	306 889	45,0%
1.1.5	Kredyty bankowe z dopłatami NFOŚiGW do oprocentowania - dotacje inwestycyjne	2	669	84 442	0,8%
1.1.6	Umorzenia pożyczek i kredytów - odniesione do dziedzin - dotacje inwestycyjne	45	31 498	265 804	11,9%
1.2	Współfinansowanie przedsięwzięć realizowanych z udziałem środków europejskich - środki NFOŚiGW	65	571 699	5 708 226	10,0%
	z tego:				
1.2.1	Współfinansowanie ISPA/Fundusz Spójności	16	310 848	3 903 284	8,0%
	z tego:				
1.2.1.1	Pożyczki na zachowanie płynności finansowej przedsięwzięć ¹⁾	9	191 284	1 932 860	9,9%
1.2.1.2	Kredyty bankowe z dopłatami NFOŚiGW do oprocentowania - dotacje inwestycyjne	7	119 564	1 970 424	6,1%
1.2.2	Współfinansowanie Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko	36	81 288	1 566 068	5,2%
	z tego:				
1.2.2.1	Priorytet I - Kredyty bankowe z dopłatami NFOŚiGW do oprocentowania - dotacje inwestycyjne	5	49 686	1 349 267	3,7%
1.2.2.2	Priorytet II - Pożyczki	1	20 611	115 500	17,8%
1.2.2.3	Priorytet IV - Kredyty bankowe z dopłatami NFOŚiGW do oprocentowania - dotacje inwestycyjne	2	691	25 827	2,7%
1.2.2.4	Priorytet V	28	10 300	75 474	13,6%
	z tego:				
1.2.2.4.1	Dotacje inwestycyjne	14	5 026	38 607	13,0%
1.2.2.4.2	Dotacje nieinwestycyjne	14	5 274	36 867	14,3%
1.2.3	Udostępnione środki finansowe WFOŚiGW na realizację przedsięwzięć UE - pożyczki	2	140 011	140 011	100,0%
1.2.4	Współfinansowanie LIFE+	11	39 552	98 863	40,0%
	z tego:				
1.2.4.1	Dotacje inwestycyjne	3	20 081	45 184	44,4%
1.2.4.2	Dotacje nieinwestycyjne	8	19 471	53 679	36,3%
2	Środki europejskie obsługiwane przez NFOŚiGW - dotacje	168	4 485 488	10 390 970	43,2%
	z tego:				
2.1	Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko - środki UE	144	4 470 016	10 377 877	43,1%
	z tego:				
2.1.1	Priorytet I - Dotacje inwestycyjne	27	3 289 737	6 498 168	50,6%
2.1.2	Priorytet II - Dotacje inwestycyjne	4	291 320	515 585	56,5%
2.1.3	Priorytet III - Dotacje inwestycyjne	6	283 492	480 364	59,0%
2.1.4	Priorytet IV	68	249 962	1 907 025	13,1%
	z tego:				
2.1.4.1	Dotacje inwestycyjne	43	249 447	1 905 445	13,1%
2.1.4.2	Dotacje nieinwestycyjne	25	515	1 581	32,6%
2.1.5	Priorytet IX - Dotacje inwestycyjne	39	355 506	976 733	36,4%
2.2	Norweski Mechanizm Finansowy i Mechanizm Finansowy Europejskiego Obszaru Gospodarczego	6	8 935	11 355	78,7%
	z tego:				
2.2.1	Dotacje inwestycyjne	1	635	1 588	40,0%
2.2.2	Dotacje nieinwestycyjne	5	8 300	9 767	85,0%
2.3	Ekologiczny Fundusz Partnerski PHARE	13	322	322	100,0%
2.4	Ekologiczny Fundusz Partnerski SIDA (BITS)	5	6 215	1 416 **	
3	Razem finansowanie pożyczkowe - środki NFOŚiGW	36	547 037	2 517 468	21,7%
	w tym:				
3.1	Udostępnione środki finansowe WFOŚiGW	3	145 011	175 011	82,9%
4	Razem finansowanie dotacyjne - środki NFOŚiGW	1 315	1 587 593	5 615 109	28,3%
	z tego:				
4.1	Razem dotacje inwestycyjne	385	1 123 542	5 031 355	22,3%
	w tym:				
4.1.1	Kredyty bankowe z dopłatami NFOŚiGW do oprocentowania	16	170 610	3 429 960	5,0%
4.1.2	Udostępnione środki finansowe WFOŚiGW	2	170 000	202 442	84,0%
4.2	Razem dotacje nieinwestycyjne	930	464 051	583 754	79,5%
	w tym:				
4.2.1	Udostępnione środki finansowe WFOŚiGW	8	20 000	20 000	100,0%
5	Razem środki NFOŚiGW i europejskie obsługiwane przez NFOŚiGW (1+2)	1 519	6 620 118	18 523 547	35,7%

* - Kwota umów oznacza limit pożyczki

** - Dwa z przedsięwzięć uzyskało dofinansowanie również w formie dotacji inwestycyjnych w ramach ochrony atmosfery i klimatu i tam jest wykazywana wartość kosztorysowa tych przedsięwzięć (18.297 tys. zł)

Na rysunku 4 przedstawione zostały graficznie kwoty wypłaconych przez Narodowy Fundusz w 2010 r. środków, w przekroju województw, z wyszczególnieniem finansowania ze środków własnych oraz obsługiwanych przez Narodowy Fundusz środków europejskich.

Rysunek 4 Finansowanie ochrony środowiska i gospodarki wodnej ze środków własnych oraz transfery środków europejskich, w przekroju województw (mln zł)

Największe środki na finansowanie ochrony środowiska w 2010 roku zostały wypłacone beneficjentom z Województwa Mazowieckiego. Wysoka absorpcja środków w tym Województwie związana jest z umiejscowieniem w Warszawie wielu instytucji prowadzących działania ogólnokrajowe oraz realizacją bardzo dużych inwestycji związanych z gospodarką wodno-ściekową. Największą kosztowo inwestycją w Województwie Stołecznym jest poprawa zaopatrzenia w wodę i oczyszczanie ścieków w Warszawie, na którą wydatki stanowiły około 16% wszystkich środków krajowych wydatkowanych w tym Województwie. Natomiast inwestycją, na którą w 2010 roku Narodowy Fundusz wypłacił największe środki był „Gdański projekt wodno-ściekowy”, na który przeznaczono ponad 171 mln zł (ze 194 mln zł wydatkowanych w Województwie Pomorskim).

Podobnie jak w latach ubiegłych duże środki zostały wypłacone w Województwie Śląskim, co związane jest z dużą industrializacją regionu i ogromnymi potrzebami w zakresie niwelowania wpływu przemysłu i urbanizacji na środowisko. Natomiast najmniejsza ilość środków Narodowego Funduszu w 2010 r. trafiła do województw Lubuskiego, Opolskiego i Kujawsko-Pomorskiego.

Ze środków europejskich, w ramach programów obsługiwanych przez Narodowy Fundusz, największe środki wydatkowano w Województwie Mazowieckim i przeznaczono je głównie na gospodarkę wodno-ściekową (zaopatrzenie w wodę i oczyszczanie ścieków w Warszawie – ponad 640 mln zł). Natomiast najmniejsze środki trafiły do Województwa Podlaskiego.

Zbiorcze zestawienie najbardziej reprezentatywnych wskaźników, dotyczących planowanych do uzyskania efektów ekologicznych i rzeczowych, w trzech podstawowych dziedzinach ochrony środowiska, tj. dla ochrony klimatu, ochrony wód i gospodarki wodnej oraz ochrony ziemi, z umów zawartych w 2010 r., jak również uzyskane wielkości takich efektów z umów zakończonych w 2010 r. przedstawione są w tabeli 3.

Natomiast na rysunkach 5, 6 i 7 graficznie przedstawiono planowane do osiągnięcia efekty ekologiczne z umów podpisanych w 2010 r., w przekroju województw.

Tabela 3 Efekty ekologiczne i rzeczowe z umów zawartych i zakończonych w Narodowym Funduszu w 2010 r.

Poz.	Dziedzina	Efekt ekologiczny/rzeczowy	Jednostka miary	Wielkość efektu	
				z umów zawartych	z umów zakończonych
1	Ochrona klimatu	Zmniejszenie emisji CO ₂	Mg/rok	178 388	1 224 569
		Zmniejszenie emisji NO _x	Mg/rok	203	5 906
		Zmniejszenie emisji pyłu	Mg/rok	1 046	4 966
		Zmniejszenie emisji SO ₂	Mg/rok	32 036	74 098
		Zmniejszenie zapotrzebowania na energię cieplną	GJ/rok	75 535	177 914
		Zmniejszenie zużycia energii pierwotnej	GJ/rok	881 832	60 108
		Zwiększenie produkcji energii cieplnej - inne źródła	GJ/rok	306 956	63 024
		Zwiększenie produkcji energii cieplnej z biomasy	GJ/rok	481 931	3 468 456
		Zwiększenie produkcji energii elektrycznej z biomasy	MWh/rok	251 662	93 757
		Zwiększenie produkcji energii elektrycznej - inne źródła	MWh/rok	105 849	
		Zwiększenie produkcji estrów metylowych kwasów tłuszczowych	Mg/rok		100 000
		Długość wybudowanych sieci ciepłych	km	4 000	3 302
		Ilość budynków objętych termomodernizacją	szt.	84	81
		Moc zainstalowanych kolektorów słonecznych	MWt	11	10
Moc zmodernizowanych źródeł ciepła innych, niż opalane biomasa i biogazem o wyższej sprawności	MWt	29	478		
2	Ochrona ziemi	Masa odpadów poddanych odzyskowi	Mg/rok	430 937	77 406
		Masa odzyskanych i unieszkodliwionych odpadów niebezpiecznych	Mg/rok	25 312	72 325
		Powierzchnia składowiska zamkniętego i poddanego rekultywacji	ha	86	11
		Powierzchnia zrehabilitowanego gruntu	ha	1	2
		Masa usuniętych, unieszkodliwionych lub zabezpieczonych odpadów	Mg	17 606	16
		Ograniczenie strumienia odpadów trafiających na składowisko	Mg/rok	184 567	
		Pojemność składowiska uzyskana w wyniku budowy, rozbudowy lub modernizacji	tys. m ³	1 400 360	
		Masa unieszkodliwionych odpadów innych niż niebezpieczne	Mg/rok	40 000	
3	Ochrona wód	Przyrost ilości mieszkańców wyposażonych w wodę do picia o odpowiedniej jakości	Mk*	14 672	2 676
		Równoważna Liczba Mieszkańców ścieków oczyszczonych	RLM**	231 729	376 410
		Średniodobowa ilość ścieków oczyszczonych	m ³ /d	579 770	73 741
		Długość budowanej i modernizowanej sieci kanalizacji sanitarnej	km	2 329	200
		Długość budowanej kanalizacji deszczowej	km	91	11
		Liczba budowanych i przebudowywanych oczyszczalni ścieków komunalnych	szt.	22	2
		Długość budowanej i modernizowanej sieci wodociągowej	km	363	27
		Liczba osób objętych ochroną przeciwpowodziową	l. osób	36 182	2 000
		Przyrost zretencjonowanej wody w ramach małej retencji	m ³	31 000 000	924 000
		Powierzchnia terenów bezpośrednio objętych ochroną przeciwpowodziową	ha	13 428	
		Liczba budowanych stopni wodnych	szt.	1	1
		Liczba rzek i potoków poddanych regulacji	szt.	6	1
		Liczba przebudowywanych/rozbudowywanych stopni wodnych	szt.	7	

*) - MK - mieszkańcy (szt.)

**) - RLM - Równoważna liczba mieszkańców (Population equivalents) - liczba wyrażająca wielokrotność ładunku zanieczyszczeń w ściekach odprowadzanych z obiektów przemysłowych i usługowych w stosunku do jednostkowego ładunku zanieczyszczeń w ściekach z gospodarstw domowych odprowadzanych od jednego mieszkańca w ciągu doby. W Polsce przyjęto ładunek BZT5 pochodzący od 1 mieszkańca równy 60 g O₂/dobę (GUS).

***) - BZT₅ - Pięciodobowe biochemiczne zużycie tlenu (Biochemical oxygen demand) - pojęcie umowne oznaczające ilość tlenu zużywanego w określonym czasie na utlenienie w warunkach aerobowych substancji organicznych, zawartych w wodzie lub ściekach, przy udziale żywych bakterii i enzymów pozakomórkowych (GUS).

****) - ChZT - Chemiczne zużycie tlenu (Chemical oxygen demand) - pojęcie umowne oznaczające ilość tlenu zużywanego w procesie chemicznego utleniania ścieków za pomocą dwuchromianu potasu (GUS).

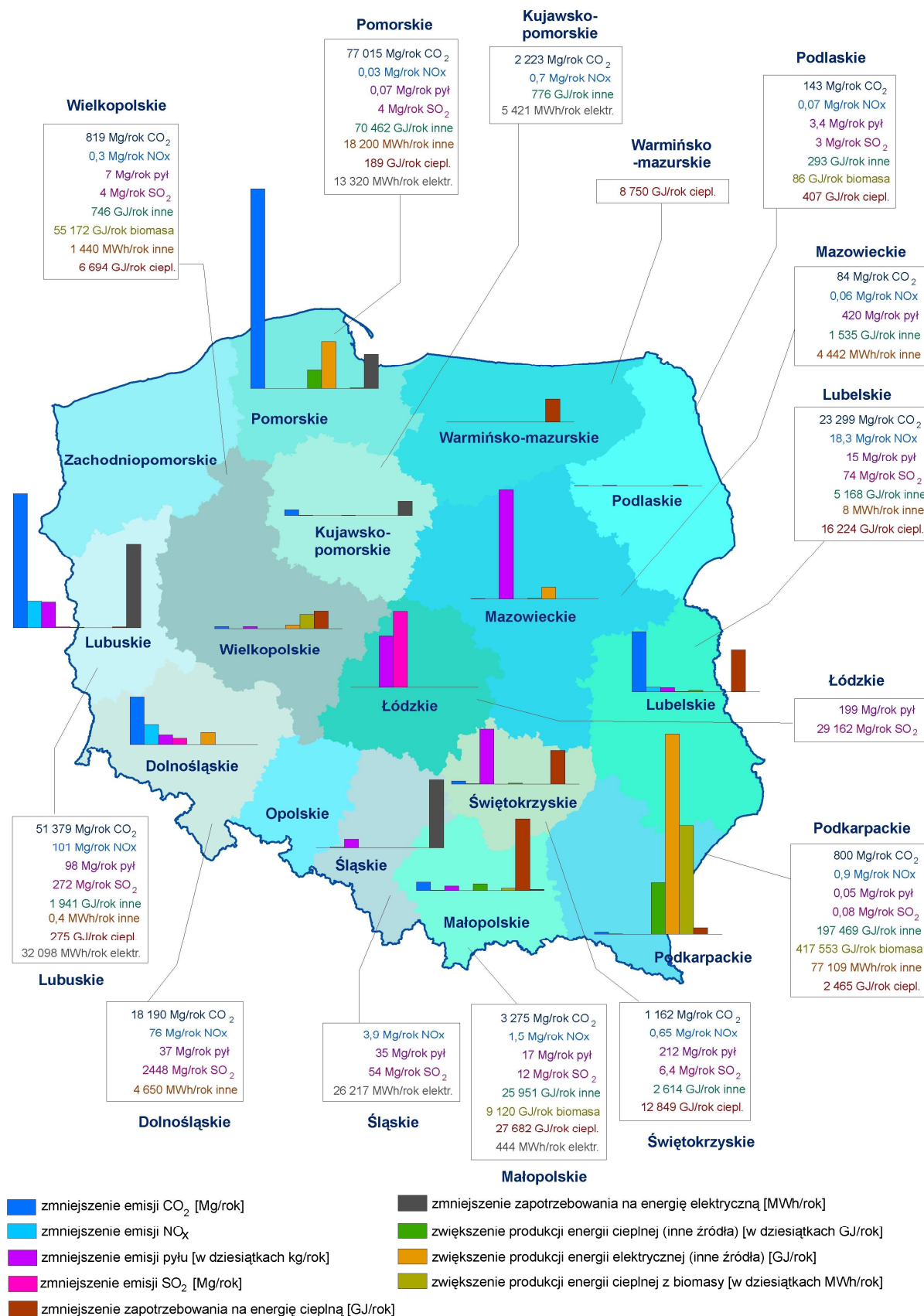
*****) - tsm - ton suchej masy

Głównym efektem ekologicznym związanym z inwestycjami w dziedzinie ochrony klimatu jest ograniczenie emisji dwutlenku węgla do powietrza. Osiągany jest on poprzez realizację inwestycji w zakresie rozwoju odnawialnych źródeł energii (rozwój produkcji energii z biomasy, biogazu oraz innych źródeł odnawialnych) oraz oszczędnością energii (termomodernizacja budynków, przebudowa systemów ciepłowniczych i inne).

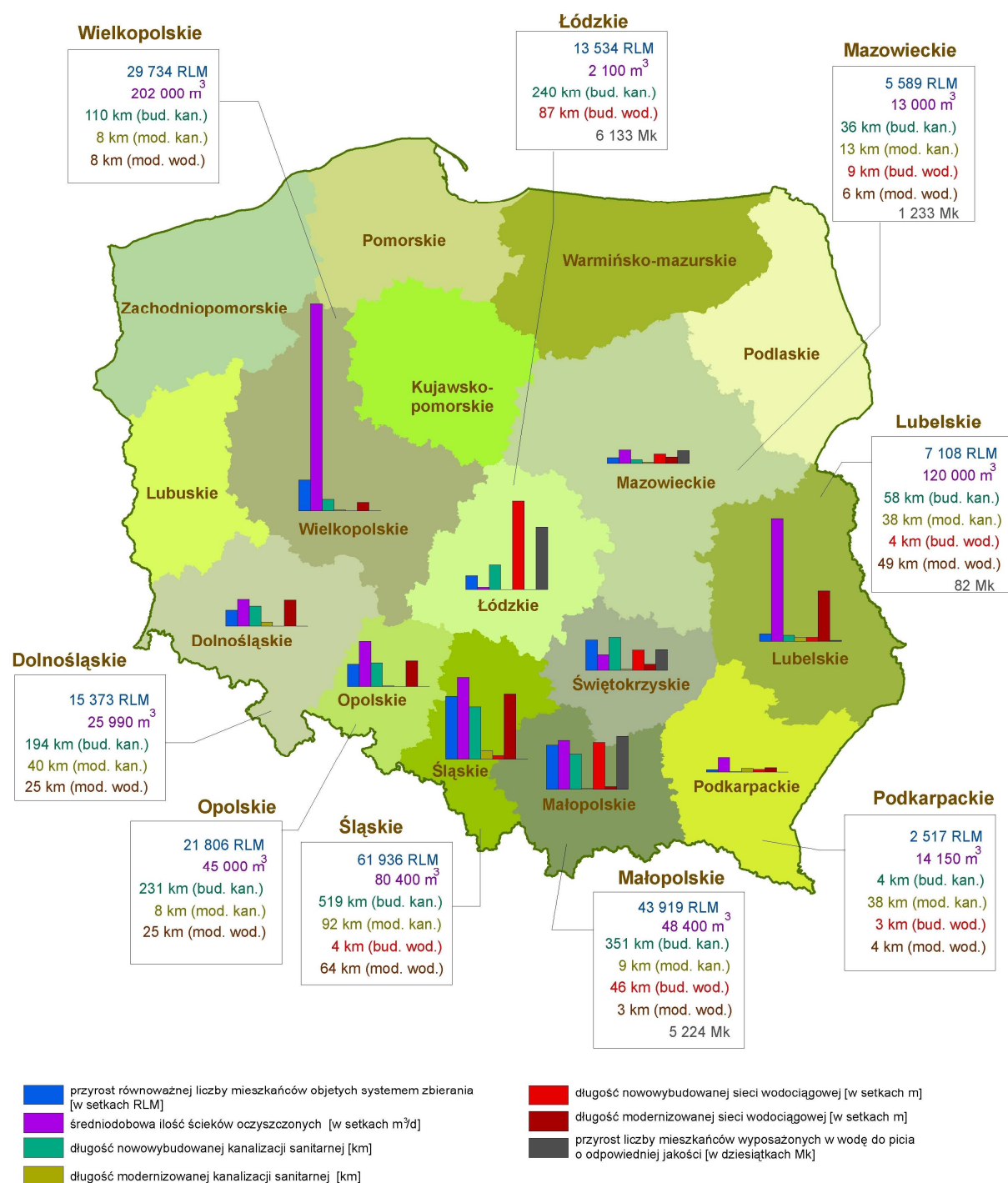
W wyniku podpisanych umów największe wartości redukcji lub uniknięcia emisji CO₂ zostaną osiągnięte w województwach zachodnich i północnych (Pomorskie, Lubuskie, Dolnośląskie). Natomiast największa redukcja emisji pyłu do powietrza zostanie osiągnięta w Województwie Mazowieckim, a dwutlenku siarki w Łódzkim (instalacja odsiarczania spalin w Elektrowni Bełchatów) (rysunek 5).

Największy wzrost produkcji energii ze źródeł odnawialnych (biomasy) zostanie zrealizowany w Województwie Podkarpackim, poprzez realizację inwestycji w Rzeszowie. Ponadto w tym Województwie znacznie wzrośnie produkcja energii elektrycznej wytwarzanej w skojarzeniu (wysokosprawna kogeneracja) poprzez realizację inwestycji w Mielcu. Natomiast w wyniku realizacji podpisanych w 2010 roku umów największe zmniejszenie zapotrzebowania na energię ciepłą zostanie osiągnięte w województwach: Małopolskim, Lubelskim i Świętokrzyskim.

Rysunek 5 Planowane do uzyskania efekty ekologiczne z umów zawartych w Narodowym Funduszu w 2010 w zakresie ochrony atmosfery i klimatu

Rysunek 6 Planowane do uzyskania efekty ekologiczne z umów zawartych w Narodowym Funduszu w 2010 w zakresie ochrony wód i gospodarki wodnej

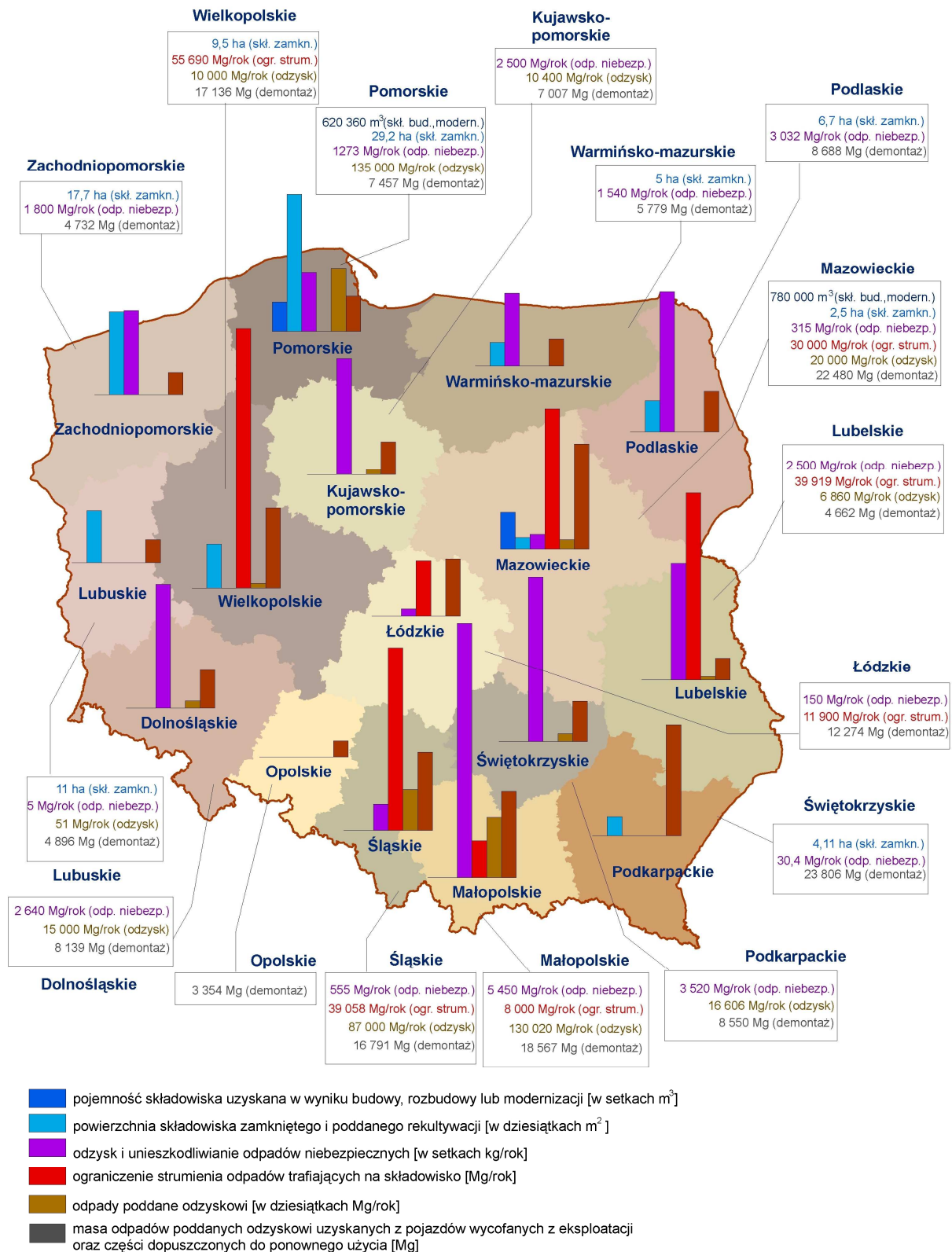

W zakresie ochrony wód i gospodarki wodnej największe wielkości efektów ekologicznych, z umów zawartych przez Narodowy Fundusz w 2010 roku, zostaną uzyskane w województwach: Śląskim, Małopolskim, Łódzkim i Wielkopolskim. Największy przyrost ilości mieszkańców, objętych systemem oczyszczania ścieków, nastąpi w Województwie Śląskim, natomiast w wyniku realizowanych inwestycji największy wzrost ilości ścieków oczyszczonych zostanie osiągnięty w Województwie Wielkopolskim. W 2010 roku

Narodowy Fundusz w zakresie ochrony wód nie podpisał umów skutkujących osiągnięciem analizowanych efektów ekologicznych w województwach północnych i wschodnich. (rysunek 6).

Rysunek 7 Planowane do uzyskania efekty ekologiczne z umów zawartych w Narodowym Funduszu w 2010 w zakresie ochrony ziemi

W zakresie ochrony ziemi największe efekty ekologiczne zostaną uzyskane, podobnie jak w latach ubiegłych, w województwach najbardziej uprzemysłowionych i zurbanizowanych (Śląskiem, Małopolskim, Mazowieckim, Wielkopolskim).

W województwach: Lubelskim, Wielkopolskim i Śląskiem w wyniku realizacji przedsięwzięć z umów podpisanych w 2010 roku najbardziej zostanie ograniczona ilość odpadów trafiających na składowisko. Natomiast w wyniku realizacji umów podpisanych w 2010 roku zostaną zamknięte i poddane rekultywacji składowiska głównie w województwach północnych: Pomorskim i Zachodniopomorskim.

W przypadku zbiórki i przetwarzania odpadów, z pojazdów wycofanych z eksploatacji, prezentowane dane dotyczą pojazdów zebranych w 2009 roku, na podstawie których Narodowy Fundusz udzielił w 2010 roku dofinansowania przedsiębiorcom zajmującym się zbieraniem i przetwarzaniem pojazdów wycofanych z eksploatacji. Największą masę odpadów odzyskana z tych pojazdów została osiągnięta w województwach: Mazowieckim, Podkarpackim i Małopolskim, natomiast najmniejsza w Opolskim (rysunek 7).

W 2010 r. wpłynęło do Narodowego Funduszu 2.605 wniosków o dofinansowanie na łączną kwotę ponad **13.216** mln zł. Część z nich dotyczyła wnioskowania o środki pomocy europejskiej, których nabór i ocenę prowadził Narodowy Fundusz (PO IiŚ), zaś część stanowiły wnioski o dofinansowanie ze środków Narodowego Funduszu. W tabeli 4 przedstawiono informację o złożonych w 2010 r. wnioskach.

Tabela 4 Wnioski złożone w Narodowym Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w 2010 roku

Poz.	Wyszczególnienie	Wnioski złożone w 2010 roku		
		Liczba wniosków	Wnioskowane dofinansowanie (tys. zł)	Wartość kosztorysowa przedsięwzięć (tys. zł)
1	2	3	4	5
1	Ochrona wód	5	418 260	1 349 155
2	Gospodarka wodna	19	471 415	3 159 856
3	Ochrona klimatu i atmosfery	351	3 563 490	7 901 229
4	Ochrona ziemi	101	729 742	1 274 939
5	Ochrona przyrody i krajobrazu	311	315 344	757 432
	w tym:			
	Priorytet V PO IiŚ	40	16 100	100 005
	LIFE+	54	202 873	543 275
6	Leśnictwo	113	98 950	181 519
7	Górnictwo	9	175 099	227 890
8	Geologia	38	134 586	220 996
9	Monitoring Środowiska	49	115 337	138 042
10	Zapobieganie klęskom żywiołowym i poważnym awariom oraz usuwanie ich skutków	246	781 168	833 894
11	Edukacja ekologiczna	449	152 912	200 914
12	Ekspertyzy i prace naukowo-badawcze	89	53 151	53 165
13	Umowy różne	1	56 039	56 039
14	Dopłaty do kredytów bankowych	33	316 082	6 387 528
15	W ramach zobowiązań wieloletnich wynikających z opłat z ustawy o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji - dopłaty dla stacji demontażu pojazdów i gmin	579	Wg ustawy kwota możliwego dofinansowania wynika z uzyskanego poziomu odzysku i recyklingu wyliczonego na podstawie złożonych sprawozdań	
16	Priorytet I PO IiŚ	3	30 124	71 298
17	Priorytet II PO IiŚ	9	2 572 426	4 892 880
18	Priorytet III PO IiŚ	9	1 018 669	2 277 995
19	Priorytet IV PO IiŚ	40	337 900	2 594 839
20	Priorytet IX PO IiŚ	82	1 370 486	2 941 549
21	Promesy	9	206 098	870 043
22	Umorzenia pożyczek i kredytów	47	26 857 *	
23	Pożyczki na zapewnienie płynności finansowej przedsięwzięć	13	272 106 **	
24	Razem Narodowy Fundusz	2 605	13 216 241	36 391 202

* - maksymalna kwota możliwego umorzenia

** - bez umów podpisanych w latach poprzednich i odnawianych co roku

W 2010 r. działania Narodowego Funduszu, oprócz realizacji podstawowych zadań, związanych bezpośrednio z ochroną środowiska i gospodarką wodną, w tym udzielania dofinansowania dla przedsięwzięć proekologicznych, prowadzenia rozliczeń i kontroli realizacji przedsięwzięć, nakierowane były również na dostosowanie się Narodowego Funduszu do zmieniających się uwarunkowań zewnętrznych, jak również doskonalenie działalności tej instytucji finansów publicznych jako organizacji.

W zakresie działań organizacyjnych w 2010 r.:

- w związku z przekształceniem z dniem 1 stycznia 2010 r. Narodowego Funduszu z państwowego funduszu celowego w państwową osobę prawną przeprowadzono proces migracji pracowników do organizacji o zmienionym statusie prawnym;
- pracownicy Narodowego Funduszu brali czynny udział w opracowaniu projektu rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie gospodarki finansowej Narodowego Funduszu

Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej i wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej;

- w związku z wprowadzeniem ustawą z dnia 20 listopada 2009 r. o zmianie ustawy – Prawo ochrony środowiska oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 215, poz. 1664) nowego mechanizmu udzielania przez Narodowy Fundusz finansowego wsparcia państwowym jednostkom budżetowym, realizującym zadania z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej, tj. za pośrednictwem rezerwy celowej utworzonej w budżecie państwa, prowadzone były działania związane z przygotowaniem do wdrożenia tego mechanizmu, w tym dotyczące opracowania stosownych procedur, wzorów wniosków i umów itp.;
- Narodowy Fundusz uczestniczył w inicjatywie 3x200 mln, w ramach której przewidziano przeznaczenie przez Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz Narodowy Fundusz łącznie 600 mln zł na usuwanie skutków powodzi w 2010 r.;
- prowadzone były prace nad wdrożeniem w Narodowym Funduszu zarządzania finansowego przez programy priorytetowe;
- w Biurze Narodowego Funduszu wdrożony został System Okresowych Ocen Pracowniczych, umożliwiający, w sposób w znacznym zakresie sformalizowany, dokonywanie ocen kadry pracowniczej, a w konsekwencji wyboru wyróżniających się pracowników do udzielania awansu.

Dodatkowo, w celu doskonalenia jakości świadczenia usług przez Narodowy Fundusz, dla beneficjentów dofinansowania i ubiegających się o nie wnioskodawców, przeprowadzono, podobnie jak dla 2009 roku, badanie jakości świadczenia usług oraz sposobu postrzegania tej instytucji przez zainteresowanych współpracą.

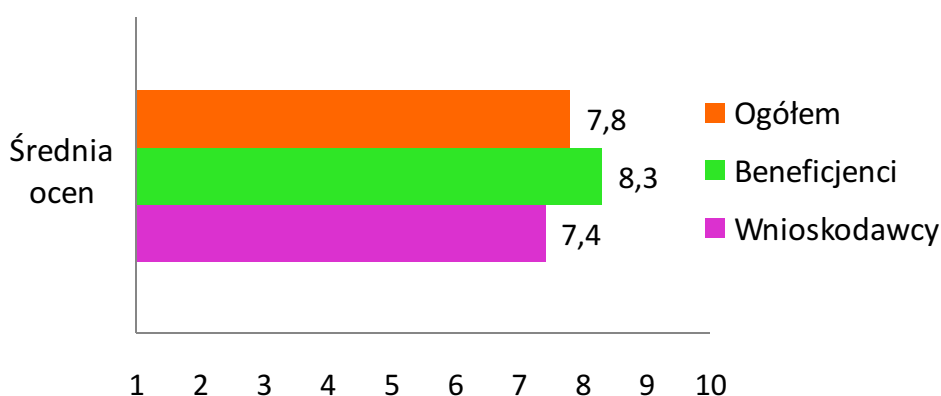
W wyniku przeprowadzonego, przez instytut badania rynku i opinii publicznej, badania poziomu satysfakcji, z usług świadczonych przez Narodowy Fundusz, w podsumowaniu wskazano m.in., że:

- wskaźnik satysfakcji beneficjentów z kontaktów z pracownikami Narodowego Funduszu był w 2010 r. na wysokim poziomie 8,4, wśród wnioskodawców uzyskał satysfakcjonujący poziom 7,7;
- cechy pracowników Narodowego Funduszu to przede wszystkim: wysoka kultura osobista, gotowość do świadczenia bezinteresownej pomocy, rzetelność, uczciwość i bezstronność w działaniach oraz profesjonalizm i merytoryczne przygotowanie;
- pozytywna ocena działalności Narodowego Funduszu wynika w głównej mierze z zadowolenia ze współpracy z poszczególnymi jego pracownikami oraz z dostępu do informacji;
- dla zdecydowanej większości ankietowanych Narodowy Fundusz jest instytucją, która pełni ważną rolę w dziedzinie ochrony środowiska i jest wiarygodna;
- zdaniem 70% respondentów warunki jakie oferuje Fundusz są korzystne i zachęcają do skorzystania z jego oferty.

Syntetyczne wyniki badania „Wizerunku Narodowego Funduszu”, opracowanego na podstawie odpowiedzi udzielonych przez respondentów na pytanie „Jak ocenia Pan(i) pracę Narodowego Funduszu?” przedstawia rysunek 8.

Rysunek 8 Graficzna interpretacja oceny „Wizerunku Narodowego Funduszu” przez beneficjentów i wnioskodawców

Jak ocenia Pan(i) pracę Narodowego Funduszu ?

W konkluzji opracowanego raportu firma doradcza rekomendowała, m.in.:

- w miarę możliwości upraszczanie i skracanie procedur, a także czasu oczekiwania na rozpatrzenie wniosku i przyznanie dofinansowania;
- kierowanie jasnych komunikatów odnośnie uwarunkowań dotyczących ubiegania się o dofinansowania w procedurach konkursowych, a także przyczyn odrzucenia wniosków o dofinansowanie;
- kontynuowanie organizowania przez Narodowy Fundusz szkoleń dla przyszłych beneficjentów; szkolenia są postrzegane jako duży atut, są wysoko ocenianym źródłem informacji;
- dążenie do zindywidualizowanej obsługi już od pierwszego kontaktu i zapewnienie odpowiedniego wsparcia dla podmiotów pierwszy raz nawiązujących współpracę z Narodowym Funduszem.

Dodatkowe wyniki badania satysfakcji, z usług świadczonych przez Narodowy Fundusz, zawiera rozdział VII.4.

IV. Realizacja Planu finansowego Narodowego Funduszu w 2010 r.

IV.1. Wykonanie Planu finansowego Narodowego Funduszu w 2010 r.

Projekt Planu finansowego na 2010 rok został uchwalony przez Radę Nadzorczą Narodowego Funduszu w dniu 18 sierpnia 2009 r. na formularzu określonym dla państwowego funduszu celowego. W trakcie prac parlamentarnych nad projektem ustawy budżetowej na 2010 r., w związku ze zmianą od 1 stycznia 2010 r. formy prawnej Narodowego Funduszu z państwowego funduszu celowego na państwową osobę prawną, formuła Planu finansowego uległa modyfikacji. Rada Nadzorcza, uchwalając w dniu 23 lutego 2010 r. zmianę Planu działalności Narodowego Funduszu na 2010 r., uaktualniła zawarty w nim Plan finansowy do zgodnego z załącznikiem do ustawy budżetowej na rok 2010.

Wykonanie Planu finansowego Narodowego Funduszu zostało przedstawione w tabeli 5. Zasadnicza część tabeli Planu, oznaczona jako B, prezentuje stan funduszu na początek i koniec roku, przychody oraz wydatki.

Stan funduszu jest to wartość funduszu własnego, na który składają się kapitał podstawowy, fundusz rezerwowy oraz wynik roku obrotowego. Wartość funduszu własnego odpowiada majątkowi netto, w związku z tym tabela Planu finansowego zawiera informacje o wartościach głównych aktywów:

- środków pieniężnych;
- papierów wartościowych Skarbu Państwa;
- udziałów;
- należności ogółem oraz należności z tytułu udzielonych pożyczek i kredytów, oraz zobowiązań i pozycji zrównanych ze zobowiązaniami, wykazywanych ze znakiem „minus”, oznaczających obce źródła finansowania aktywów zarządzanych przez Narodowy Fundusz. Pozycja ta obejmuje oprócz zobowiązań długo- i krótkoterminowych, w rozumieniu ustawy o rachunkowości, rezerwy oraz rozliczenia międzyokresowe, środki funduszy europejskich powierzone Narodowemu Funduszowi, a także środki zakładowego funduszu świadczeń socjalnych.

Pozycje przychodów i wydatków odpowiadają zwiększeniom i zmniejszeniom wartości funduszu własnego, z wyjątkiem wydatków inwestycyjnych własnych, które nie wpływają na wartość tego funduszu. Zarówno źródła przychodów, jak i możliwości wydatkowania zgromadzonych środków, określono w ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j.: Dz. U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150, z późn. zm.).

IV.1.1. Stan funduszu

Stan funduszu (aktywa netto) na początek roku wyniósł **8.331.468** tys. zł, z tego:

• środki pieniężne:	990.176 tys. zł
• papiery wartościowe Skarbu Państwa:	1.122.308 tys. zł
• udziały:	870.054 tys. zł
• należności z tytułu udzielonych pożyczek i kredytów:	5.340.419 tys. zł
• inne aktywa:	61.504 tys. zł

w tym:

- wartości niematerialne i prawne oraz aktywa rzeczowe (pozostałe aktywa): **52.921** tys. zł

Zobowiązania: **-52.993** tys. zł

Na 2010 r. zaplanowano przychody (poz. II części B tabeli 5) w wysokości **2.152.150** tys. zł, a wydatki (poz. III części B tabeli 5) w wysokości **1.435.570** tys. zł.

Rzeczywiste przychody w 2010 r. wyniosły **2.328.664** tys. zł, co stanowiło 108% wielkości planowanej, a wydatki **1.083.011** tys. zł, tj. 75% planowanej kwoty. Wyższe od planowanego wykonanie przychodów jest wynikiem m.in. uzyskania wyższej od planowanej kwoty przychodów z tytułu sprzedaży jednostek przyznanej emisji gazów cieplarnianych i innych substancji. Niższe, od wielkości planowanej, wykonanie wydatków związane jest, przede wszystkim, z niższym niż planowano wykonaniem w pozycjach: wydatki bieżące własne oraz dotacje inwestycyjne.

Zaplanowane przychody oraz planowane wydatki, miały doprowadzić do wzrostu stanu funduszu na koniec roku (poz. IV części B tabeli 5) do wysokości **8.858.776** tys. zł. W rzeczywistości fundusz osiągnął wartość **9.579.392** tys. zł, z tego:

- środki pieniężne: **1.058.153** tys. zł
- papiery wartościowe Skarbu Państwa: **1.832.651** tys. zł
- udziały: **870.681** tys. zł
- należności z tytułu udzielonych pożyczek i kredytów: **5.784.946** tys. zł
- inne aktywa: **62.779** tys. zł
- w tym:
  - wartości niematerialne i prawne oraz aktywa rzeczowe (pozostałe aktywa): **52.570** tys. zł

Zobowiązania: **-29.818** tys. zł

Suma bilansowa Narodowego Funduszu wyniosła na koniec 2010 r. **9.609.210** tys. zł i była wyższa od stanu na początek roku o **1.224.748** tys. zł. Oznacza to, że w ujęciu realnym suma bilansowa zwiększyła się o 12%.

IV.1.2. Przychody

Plan finansowy Narodowego Funduszu na 2010 rok został opracowany w oparciu o szereg założeń i prognoz cząstkowych. Pozycje planistyczne dotyczące przychodów w zakresie składek i opłat opracowano na podstawie kształtowania się wpływów w poszczególnych pozycjach w przeszłości, obowiązujące przepisy prawa, regulujące m.in. terminy wnoszenia opłat, prognozowaną sytuację rynkową oraz wskazania instytucji lub organów określających wpływy i inne. Narodowy Fundusz nie ma praktycznie żadnego wpływu na wykonanie wielkości zaplanowanych w ramach ww. pozycji przychodów. Planując przychody w zakresie odsetek od udzielonych pożyczek oraz od wolnych środków zakładano kształtowanie się stóp procentowych na podstawie założeń do projektu ustawy budżetowej oraz prognoz uznanych instytucji finansowych.

W 2010 r. przychody z tytułu opłat i kar za korzystanie ze środowiska (poz. II.2.1 części B tabeli 5) wyniosły **391.648** tys. zł, przy wielkości planowanej na **360.000** tys. zł. Przychody te

są skutkiem wypełniania przez podmioty korzystające ze środowiska obowiązku wnoszenia opłat, a także kar pieniężnych. Wyższe wykonanie przychodów w tej pozycji jest skutkiem mniejszego, niż przewidywano, spowolnienia tempa wzrostu gospodarczego kraju, wywołanego globalnym kryzysem finansowym.

Przychody z tytułu opłat eksploatacyjnych i koncesyjnych (poz. II.2.2 części B tabeli 5) w 2010 r. wyniosły **223.703** tys. zł, przy wielkości planowanej na **165.000** tys. zł. Przychody te są wynikiem wnoszenia opłat, ustalanych na podstawie przepisów ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. z 2005 r., Nr 228, poz. 1947, z późn. zm.). Na etapie opracowania prognozy przychodów z tytułu opłat eksploatacyjnych i koncesyjnych do Planu finansowego Narodowego Funduszu na 2010 r., brano pod uwagę zaawansowany stan prac parlamentarnych nad projektem nowelizacji ustawy Prawo geologiczne i górnicze, zmieniającym m.in. z trzech do sześciu miesięcy okres rozliczeniowy z tytułu opłaty eksploatacyjnej. Wejście w życie zmienionych przepisów powodowałoby zmniejszenie przychodów z tego tytułu o ok. 55 mln zł w 2010 r. Wyższe od prognozowanych przychody są wynikiem utrzymania dotychczas stosowanych trzymiesięcznych okresów rozliczeniowych.

W zakresie przychodów wynikających z ustawy z dnia 20 stycznia 2005 r. o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji (Dz. U. Nr 25, poz. 202, z późn. zm.), Narodowy Fundusz uzyskał w 2010 r. przychody w kwocie **346.893** tys. zł (poz. II.2.7 części B tabeli 5), przy wielkości planowanej na **305.000** tys. zł. Do wyznaczenia prognozy przyjęto założenie, że w 2010 r. import samochodów nie przekroczy 700 tys. sztuk, w związku ze spodziewanym umocnieniem złotego. Średni kurs NBP za 2010 r. wyniósł 3,99 zł/euro i był nieznacznie niższy od planowanego. Szacowanie przychodów na podstawie prognozy ilości sprowadzonych pojazdów jest o tyle utrudnione, że przekroczenie granicy przez pojazd nie jest równoznaczne z uiszczeniem opłaty na rzecz Narodowego Funduszu, gdyż opłata jest dokonywana w momencie rejestracji pojazdu, tj. po dokonaniu jego zakupu przez użytkownika.

Narodowy Fundusz uzyskał **739.784** tys. zł (poz. II.2.10 części B tabeli 5) przychodu z tytułu opłat i kar wynikających z ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne (Dz. U. z 2006 r. Nr 89, poz. 625, z późn. zm.), przeznaczanych na wspieranie odnawialnych źródeł energii i wysokosprawną kogenerację, przy wielkości planowanej na **910.000** tys. zł. Zmniejszenie przychodów z tego tytułu jest skutkiem zmiany ustawy o podatku akcyzowym, wprowadzonej w 2009 r., przyznającej posiadaczom świadectw pochodzenia energii zwrot akcyzy (w wysokości 20 zł za 1 MWh) po przedstawieniu świadectw Prezesowi URE do umorzenia. Przed wejściem w życie zmienionego przepisu umarzano część (ok. 60%) dostępnych na rynku świadectw pochodzenia energii. Po zmianie przepisu Prezesowi URE przedstawiono do umorzenia wszystkie świadectwa pochodzenia energii i tym samym zmniejszyły się przychody z tytułu opłat zastępczych w 2010 r. Niższe przychody z tego tytułu są wynikiem niedoszacowania skutków finansowych zmian przepisów w ustawie o podatku akcyzowym.

Inne przychody Narodowego Funduszu z tytułu opisanych poniżej składek i opłat wyniosły łącznie **18.667** tys. zł, wobec wielkości zaplanowanej na **14.550** tys. zł.

Przychody z tytułu opłat produktowych, uzyskiwanych na mocy ustawy z dnia 11 maja 2001 r. o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej (Dz. U. z 2007 r., Nr 90, poz. 607) (poz. II.2.3 części B tabeli 5), w 2010 r. wyniosły **3.718** tys. zł. Wykazywana kwota przychodów z tego tytułu nie obejmuje

środków przekazanych do wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej, w wyniku redystrybucji środków z tytułu opłat produktowych za opakowania. W 2010 r. zakłócony został ustabilizowany poziom przychodów z tego tytułu, osiągany na przestrzeni lat 2005-2008, w kwotach po ok. **6.000** tys. zł. Niższa niż planowano wielkość przychodów może wynikać z utrwalenia większej zdolności przedsiębiorców do wywiązywania się z obowiązków nałożonych w drodze ustawy oraz systematyczny wzrost skuteczności przemysłu w zagospodarowaniu odpadów opakowaniowych i użytkowych.

W 2010 r. przychody z tytułu wniesienia opłat rejestracyjnych za wydanie pozwolenia zintegrowanego (poz. II.2.4 części B tabeli 5) wyniosły **1.264** tys. zł. Prognoza przychodów z tego tytułu została opracowana i przekazana do Narodowego Funduszu przez Ministerstwo Środowiska. Odchylenie wartości zrealizowanej od planowanej wynika z wydania większej od zakładanej liczby pozwoleń zintegrowanych.

Przychody z tytułu opłat, o których mowa w art. 142 ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (Dz. U. z 2005 r., Nr 239, poz. 2019, z późn. zm.) osiągnęły w 2010 r. poziom **7.526** tys. zł (poz. II.2.5 części B tabeli 5). Przyczyną wyższego niż plan poziomu przychodów była większa liczba opłat za korzystanie ze śródlądowych dróg wodnych oraz urządzeń wodnych stanowiących własność Skarbu Państwa, usytuowanych na śródlądowych wodach powierzchniowych, opłat za oddanie w użytkowanie obwodów rybackich i opłat za oddanie w użytkowanie gruntów pokrytych wodami.

Przychody z tytułu opłat za przyznanie uprawnień do emisji do powietrza gazów cieplarnianych i innych substancji oraz opłaty za wpis do Krajowego Rejestru Uprawnień do Emisji, uzyskiwane na mocy ustawy z dnia 22 grudnia 2004 r. o handlu uprawnieniami do emisji do powietrza gazów cieplarnianych i innych substancji (Dz. U. Nr 281, poz. 2784) (poz. II.2.6 części B tabeli 5), w 2010 r. wyniosły **134** tys. zł. W latach 2010-2012 Narodowy Fundusz uzyskuje przychody z tytułu handlu uprawnieniami do emisji z jednorazowych opłat za wpis do Krajowego Rejestru Uprawnień do Emisji oraz opłat za przyznanie uprawnień do emisji. Niższa od planowanej kwota przychodów oznacza, że nowych podmiotów uiszczających opłaty za wpis do rejestru było mniej niż przewidywano, a większość opłat za przyznanie uprawnień do emisji uiszczono w latach 2008-2009.

Przychody z tytułu opłat i kar za substancje zubożające warstwę ozonową, uzyskiwane na mocy ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o substancjach zubożających warstwę ozonową (Dz. U. Nr 121, poz. 1263, z późn. zm.), w 2010 r. wyniosły **1.148** tys. zł (poz. II.2.8 części B tabeli 5). Do uiszczenia opłaty za substancje zubożające warstwę ozonową zobowiązane są podmioty wprowadzające po raz pierwszy do obrotu na terytorium RP substancje kontrolowane zarówno nowe, odzyskane, jak i po regeneracji. Wielkość realizowanych w Narodowym Funduszu przychodów z tego tytułu wiąże się bezpośrednio z zapotrzebowaniem rynku krajowego na import instalacji zawierających substancje kontrolowane. Z danych historycznych Narodowego Funduszu wynika, że przychody z tego tytułu maleją od 2007 r., co potwierdza zmniejszenie importu instalacji chłodniczych, wykorzystujących substancje kontrolowane jako czynnik chłodniczy.

W 2010 r. uzyskano **198** tys. zł z tytułu kar wynikających z ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o biokomponentach i biopaliwach ciekłych (Dz. U. Nr 169, poz. 1199, z późn. zm.) (poz. II.2.9 części B tabeli 5). Przychody z tego tytułu są skutkiem nakładania kar za nieprzestrzeganie regulacji w zakresie obrotu biokomponentami i biopaliwami przez Prezesa Agencji Rynku Rolnego, Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki lub wojewódzkich

inspektorów inspekcji handlowej. Aktywność tych instytucji w wykrywaniu naruszeń prawa determinuje wysokość uzyskiwanych przez Narodowy Fundusz wpływów z tego tytułu.

W 2010 r. Narodowy Fundusz osiągnął przychody w wysokości **266** tys. zł (poz. II.2.11 części B tabeli 5) z tytułu kar za międzynarodowe przemieszczanie odpadów, uzyskiwanych na mocy ustawy z dnia 29 czerwca 2007 r. o międzynarodowym przemieszczaniu odpadów (Dz. U. Nr 124, poz. 859). Odchylenie wartości realizacji od planowanej wynika z wyższej niż zakładano efektywności działań wojewódzkich inspektoratów ochrony środowiska w zakresie prowadzonych kontroli związanych z międzynarodowym przemieszczaniem odpadów.

W 2010 r. Narodowy Fundusz uzyskał **4.413** tys. zł z tytułu opłat wynikających z ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym (Dz. U. Nr 180, poz. 1495, z późn. zm.) (poz. II.2.12 części B tabeli 5). Wyższe wykonanie przychodów z tytułu opłat i kar wynikających z ustawy o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym związane jest z wejściem w życie z dniem 1 stycznia 2009 r. rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie minimalnych rocznych poziomów zbierania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego pochodzącego z gospodarstw domowych. W związku z upłynięciem dwuletniego okresu przejściowego dla Polski, wprowadzono nowe poziomy selektywnego zbierania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego pochodzącego z gospodarstw domowych, dla realizacji celu UE w ilości 4 kg na jednego mieszkańca rocznie. W 2010 r. wnoszone były po raz pierwszy opłaty bazujące na nowych, wyższych wymaganych poziomach selektywnej zbiórki ww. sprzętu.

Przychody pozostałe (poz. II.3 części B tabeli 5), w 2010 r. wyniosły **597.918** tys. zł, przy wielkości planowanej na **385.000** tys. zł, z tego:

- przychody pochodzące ze sprzedaży jednostek przyznanej emisji gazów cieplarnianych i innych substancji w kwocie **320.055** tys. zł;
- przychody z tytułu odsetek od pożyczek i kredytów w kwocie **143.002** tys. zł;
- przychody z papierów wartościowych oraz oprocentowania lokat i rachunków bankowych w kwocie **116.036** tys. zł;
- przychody pozostałe **18.825** tys. zł, w tym nieplanowane w 2010 r. kary wynikające z ustawy o odpadach w kwocie **233** tys. zł oraz kary wynikające z ustawy o bateriach i akumulatorach w kwocie **6** tys. zł, które w planie nie zostały wyodrębnione z przychodów z tytułu opłat produktowych.

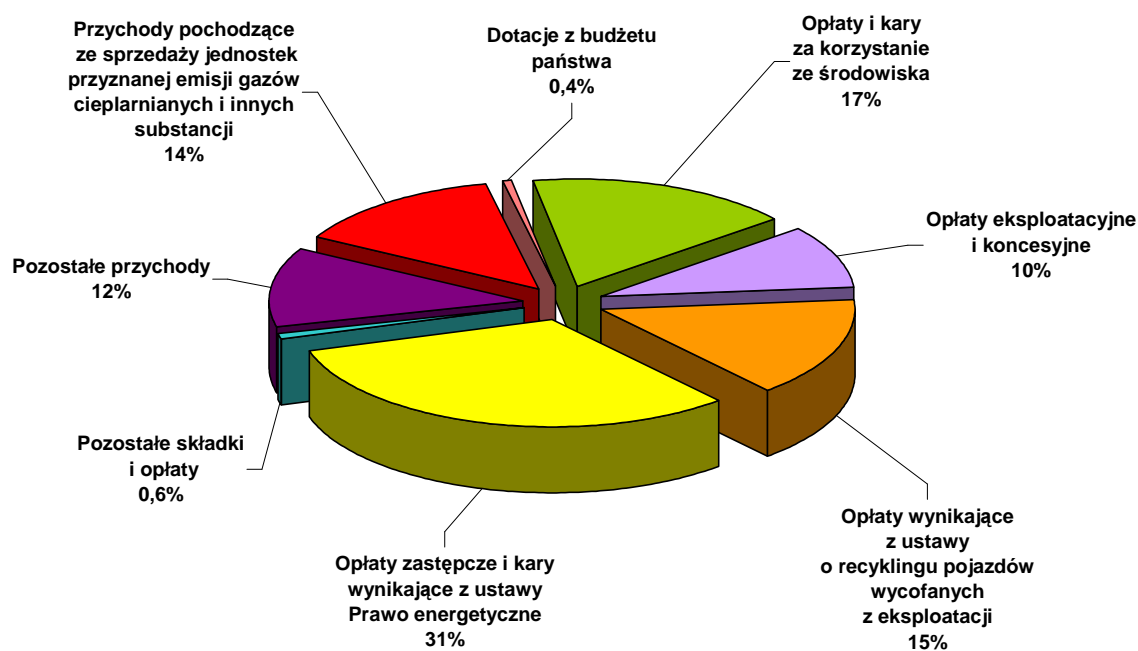
Wyższe wykonanie w pozycji pozostałe przychody wynika, przede wszystkim, z wyższego wykonania przychodów pochodzących ze sprzedaży jednostek przyznanej emisji gazów cieplarnianych i innych substancji, uzyskiwanych na mocy ustawy z dnia 17 lipca 2009 r. o systemie zarządzania emisjami gazów cieplarnianych i innych substancji (Dz. U. Nr 130, poz. 1070). Narodowy Fundusz wykonuje zadania Krajowego operatora systemu zielonych inwestycji, którego zadaniem jest m.in. gromadzenie wpływów pochodzących ze sprzedaży jednostek przyznanej emisji na wyodrębnionym rachunku bankowym. Większe przychody z tego tytułu w 2010 r. wynikają głównie ze sfinalizowania większej, niż pierwotnie zakładano, liczby transakcji, a także z uzyskania wyższych niż planowano cen transakcyjnych w związku ze sprzedażą części należnej Polsce nadwyżki praw do emisji, przyznanej w ramach Protokołu z Kioto.

Niższe przychody z tytułu odsetek od pożyczek i kredytów wynikają z niższego wykonania poziomu należności oraz niższego, niż zakładano w trakcie opracowywania Planu finansowego, poziomu stóp procentowych 2010 r.

W Planie finansowym Narodowego Funduszu zaplanowano, w zakresie przychodów, dotacje z budżetu państwa w wysokości **12.600** tys. zł (poz. II.1 części B tabeli 5). W ciągu 2010 roku do Narodowego Funduszu wpłynęło **10.051** tys. zł głównie na refundację wydatków w ramach pomocy technicznej PO IiŚ.

Strukturę przychodów przedstawiono na rysunku 9.

Rysunek 9 Struktura przychodów Narodowego Funduszu w 2010 r.

IV.1.3. Wydatki

Kategoria wydatków obejmuje:

- dotacje – przez które rozumie się wszystkie bezzwrotne formy finansowania ochrony środowiska, w tym:
  - dotacje na realizację zadań bieżących (dotacje nieinwestycyjne),
  - dotacje inwestycyjne, obejmujące również dopłaty do oprocentowania preferencyjnych kredytów bankowych i umorzenia pożyczek,
- wydatki bieżące (własne) – obejmujące wynagrodzenia, składki na ubezpieczenia społeczne, składki na Fundusz Pracy oraz pozycję „pozostałe”, obejmującą koszty utrzymania organów i biur Narodowego Funduszu, a także zdefiniowane w ustawie o rachunkowości: koszty finansowe, remonty oraz pozostałe koszty operacyjne;
- wydatki i zakupy inwestycyjne własne.

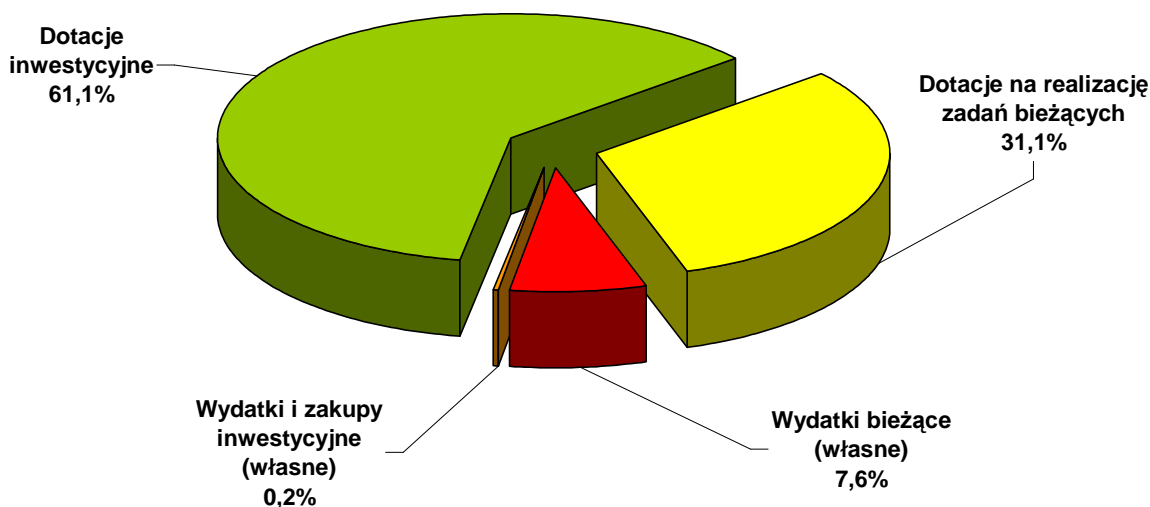
W 2010 r. w formie dotacji wydatkowano łącznie kwotę **998.114** tys. zł, z tego na dotacje inwestycyjne przypadło **661.746** tys. zł tj. 76% planowanej kwoty (poz. III.3.2 części B tabeli 5), a na dotacje nieinwestycyjne (dotacje na realizację zadań bieżących) **336.368** tys. zł, tj.

91% planowanej wielkości (poz. III.1 części B tabeli 5). Kwota wydatków dotacyjnych stanowi 81% wielkości planowanej w Planie finansowym na **1.240.100** tys. zł.

Wydatki bieżące (własne) w 2010 r. wyniosły **82.626** tys. zł (poz. III.2 części B tabeli 5), tj. 44% wielkości planowanej. Znaczącą pozycję w wydatkach bieżących (własnych) stanowią koszty utrzymania organów i biura w kwocie **80.229** tys. zł, wśród których dominują wynagrodzenia w wysokości **59.027** tys. zł (poz. III.2.1 części B tabeli 5), stanowiące 99% wielkości planowanej, oraz wydatki na pochodne od wynagrodzeń, wynoszące **7.720** tys. zł. Dodatkowo w ramach wydatków bieżących (własnych) wykazywane są koszty finansowe, które wyniosły **2.270** tys. zł tj. 3% planowanej kwoty. W tej pozycji planowane były m.in. wydatki związane z obsługą kredytu, który planowano przeznaczyć na współfinansowanie przedsięwzięć realizowanych z udziałem środków europejskich. Ostatecznie w 2010 r. Narodowy Fundusz współfinansował te przedsięwzięcia ze środków własnych, bez konieczności skorzystania z kredytu.

W 2010 r. wydatki i zakupy inwestycyjne (własne) wyniosły **2.271** tys. zł (poz. III.3.1 części B tabeli 5), tj. 26% wielkości planowanej na **8.800** tys. zł. Główne pozycje to zakup komputerów, infrastruktury sprzętowej, licencji na oprogramowanie oraz zakup i montaż kolektorów słonecznych. Strukturę wydatków przedstawiono na rysunku 10.

Rysunek 10 Struktura wydatków Narodowego Funduszu w 2010 r.

IV.2. Wpływy i wydatki środków finansowych

Stan środków pieniężnych i papierów wartościowych Skarbu Państwa na początek 2010 r. wyniósł **2.112.484** tys. zł (poz. 1 tabeli 6). Wpływy środków finansowych wyniosły **3.244.741** tys. zł (poz. 2 tabeli 6), z tego:

- wpływy dotacji z budżetu państwa: **10.051** tys. zł
- wpływy z tytułu zwrotu rat pożyczek i kredytów: **786.254** tys. zł
- wpływy statutowe z tytułu opłat i kar: **1.720.695** tys. zł

• wpływy z tytułu odsetek od pożyczek i kredytów (bez marży):	121.891 tys. zł
• wpływy pochodzące ze sprzedaży jednostek przyznanej emisji gazów cieplarnianych i innych substancji:	320.055 tys. zł
• wpływy z tytułu przychodów z papierów wartościowych oraz oprocentowania lokat i rachunków bankowych:	121.188 tys. zł
• wpływy środków pochodzących z UE rozliczanych bilansowo, w tym środków NMF i MF EOG:	121.239 tys. zł
• pozostałe:	43.368 tys. zł

Z uzyskanych wpływów (wykazywanych łącznie z niezapadłymi odsetkami), jak również wykorzystując dostępne środki, Narodowy Fundusz dokonał wypłat na kwotę **2.466.421** tys. zł (poz. 3 tabeli 6), z tego:

• wydatki na finansowanie ochrony środowiska w formie pożyczek:	996.813 tys. zł
• wydatki na finansowanie ochrony środowiska w formie dotacji (bez umorzeń):	968.775 tys. zł
• wydatki z tytułu kosztów bieżących działalności:	81.157 tys. zł
• wydatki środków pochodzących z UE rozliczanych bilansowo, w tym środków NMF i MF EOG:	129.002 tys. zł
• wzrost salda należności z tytułu pożyczek na zachowanie płynności finansowej:	272.122 tys. zł
• pozostałe:	18.552 tys. zł

W 2010 r. wpływy przewyższyły poziom poniesionych wydatków o kwotę **778.320** tys. zł, co doprowadziło do zwiększenia stanu środków na koniec roku. Wyniósł on **2.890.804** tys. zł (poz. 4 tabeli 6). Niewydatkowane w 2010 r. środki pieniężne lokowano głównie w papiery wartościowe Skarbu Państwa jako bezpieczny i efektywny instrument finansowy.

IV.3. Stan zobowiązań na koniec roku

Stan zobowiązań na koniec 2010 r. obejmuje zobowiązania pozabilansowe (warunkowe), wynikające z zawartych umów, dotyczących finansowania ochrony środowiska ze środków własnych, oraz zobowiązania bilansowe, wykazywane w tabeli planu finansowego, zawierające zobowiązania publiczno-prawne oraz stan funduszy powierzonych i specjalnych.

Plan wypłat w roku 2011 i w latach następnych, wynikający z umów podpisanych do końca 2010 r., wynosi **2.221.493** tys. zł. Obejmuje on finansowanie pożyczkowe w kwocie **901.899** tys. zł, finansowanie dotacyjne w kwocie **1.022.200** tys. zł oraz finansowanie w drodze udostępnienia środków w kwocie **297.394** tys. zł.

Zobowiązania bilansowe na koniec 2010 r. wyniosły **29.818** tys. zł, z tego:

• rezerwy na zobowiązania:	12.576 tys. zł
• zobowiązania krótkoterminowe:	17.242 tys. zł

Zobowiązania krótkoterminowe dotyczą przede wszystkim środków powierzonych: EFP PHARE, EFP SIDA oraz NMF i MF EOG.

IV.4. Przychody i wydatki środków europejskich rozliczanych z rachunków bilansowych

Stan środków pieniężnych, pochodzących z Unii Europejskiej, rozliczanych z rachunków bilansowych (EFP PHARE, Memorandum 013, EFP SIDA) na początek 2010 r. wyniósł **16.096** tys. zł, przychody (wpływy) wyniosły **5.432** tys. zł, wydatki wyniosły **14.370** tys. zł, stan środków na koniec 2010 r. wyniósł **7.158** tys. zł (poz. 14 tabeli 7).

W wyniku nowelizacji ustawy o finansach publicznych, środki europejskie przeznaczone na wypłaty dla beneficjentów PO IiŚ od 2010 r. nie są wykazywane i jednocześnie rozliczane jako dotacje z budżetu państwa. Środki pieniężne z tego tytułu z końca 2009 r. zostały zwrócone w 2010 r. do budżetu państwa. Środki NMF i MF EOG są ujmowane bilansowo. Stan środków europejskich przeznaczonych na wypłaty dla beneficjentów na początek 2010 r. wyniósł **16.569** tys. zł, wpływy wyniosły **118.815** tys. zł, wydatki (w tym zwrot do budżetu państwa środków na wypłaty dla beneficjentów PO IiŚ) wyniosły **133.924** tys. zł, stan środków na koniec 2010 r. wyniósł **1.459** tys. zł (poz. 12 tabeli 7).

IV.5. Zobowiązania wieloletnie

Informację o stanie środków pieniężnych na początek i koniec 2010 r., rozliczanych w ramach zobowiązań wieloletnich, oraz ich wpływy i wydatki przedstawiono w tabeli 7.

W związku z nowelizacją ustawy Prawo ochrony środowiska, od 1 stycznia 2010 r. wpływy z określonych w przepisach ustawy szczególnych tytułów są rozliczane w ramach zobowiązań wieloletnich. Nowe przepisy umożliwiają wykorzystanie tych środków, na finansowanie w formie pożyczek zadań innych, niż szczególne określone w ww. ustawie. Wdrożone rozwiązanie pozwoliło na zwiększenie elastyczności w zarządzaniu finansami Narodowego Funduszu.

Na koniec 2010 r. stan środków rozliczanych w ramach zobowiązań wieloletnich stanowił 24% udziału w majątku netto Narodowego Funduszu i 79% w stanie środków pieniężnych i papierów wartościowych na koniec roku. Na rachunkach zobowiązań wieloletnich odnotowano wpływy w kwocie **1.328.166** tys. zł oraz wypłaty w kwocie **932.519** tys. zł.

IV.6. Podsumowanie

Sprawozdanie finansowe Narodowego Funduszu za rok obrotowy 2010 zostało zbadane przez biegłego rewidenta. Biegły rewident uznał, że sprawozdanie jest zgodne z wpływającymi na jego treść przepisami prawa i postanowieniami statutu Narodowego Funduszu, a także w sposób rzetelny i jasny przedstawia informacje istotne dla oceny sytuacji finansowej i majątkowej Narodowego Funduszu. Opinia biegłego rewidenta, badającego Sprawozdanie finansowe Narodowego Funduszu za rok obrotowy 2010 r. przedstawiona została w załączniku 1, a podstawowe dane finansowe Narodowego Funduszu w 2010 r. w załączniku 2.

IV. 7. Tabele realizacji Planu finansowego

Plan finansowy Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej – części A, B i C przedstawiono w tabeli 5.

Tabela 5 Plan finansowy Narodowego Funduszu na 2010 r. (tys. zł)

Część A

Lp.	Treść	Wykonanie 2009 r.	Plan na 2010 r.	Wykonanie 2010 r.	Wskaźnik 5/4 (%)	Wskaźnik 5/3 (%)
1	2	3	4	5	6	7
I	Zadania wynikające z ustawy tworzącej fundusz celowy	1 196 086	1 240 100	998 114	80,5%	83,4%
1.1	wydatki na realizację zadań bieżących	247 747	370 000	336 368	90,9%	135,8%
1.2	wydatki majątkowe	948 339	870 100	661 746	76,1%	69,8%

Część B

Lp.	Treść	Wykonanie 2009 r.	Plan na 2010 r.	Wykonanie 2010 r.	Wskaźnik 5/4 (%)	Wskaźnik 5/3 (%)
1	2	3	4	5	6	7
I	Stan funduszu na początek roku	7 214 036	8 133 396	8 331 468	102,4%	115,5%
	w tym:					
1	Środki pieniężne	1 793 377	1 353 500	990 176	73,2%	55,2%
2	Udziały	871 353	869 723	870 054	100,0%	99,9%
3	Papiery wartościowe Skarbu Państwa	499 301	746 500	1 122 308	150,3%	224,8%
4	Należności	4 035 996	5 149 815	5 349 002	103,9%	132,5%
4.1	w tym: z tytułu udzielonych pożyczek i kredytów	4 028 696	5 112 515	5 340 419	104,5%	132,6%
5	Zobowiązania (minus)	-39 114	-40 496	-52 993	130,9%	135,5%
5.1	- z tytułu zaciągniętego kredytu					
5.2	- pozostałe, z tego:	-39 114	-40 496	-52 993	130,9%	135,5%
5.2.1	- niewymagalne	-39 114	-40 496	-52 993	130,9%	135,5%
6	Pozostałe aktywa	53 123	54 354	52 921	97,4%	99,6%
II	Przychody	2 395 411	2 152 150	2 328 664	108,2%	97,2%
1	Dotacje z budżetu państwa na zadania realizowane w ramach Funduszu Pomocy Technicznej, w tym:	440 457	12 600	10 051	79,8%	2,3%
1.1	na realizację zadań bieżących		11 600	9 833	84,8%	
1.2	na inwestycje	416 213	1 000	218	21,8%	0,1%
2	Składki i opłaty	1 674 520	1 754 550	1 720 695	98,1%	102,8%
2.1	- opłaty i kary za korzystanie ze środowiska	380 832	360 000	391 648	108,8%	102,8%
2.2	- opłaty eksploatacyjne i koncesyjne	217 015	165 000	223 703	135,6%	103,1%
2.3	- opłaty produktowe	3 708	6 000	3 718	62,0%	100,3%
2.4	- opłaty rejestracyjne za wydanie pozwolenia zintegrowanego	1 206	500	1 264	252,8%	104,8%
2.5	- opłaty o których mowa w art.142 ustawy Prawo wodne	9 147	5 000	7 526	150,5%	82,3%
2.6	- opłaty za przyznanie uprawnień do emisji	24 283	500	134	26,8%	0,6%
2.7	- opłaty wynikające z ustawy o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji	239 131	305 000	346 893	113,7%	145,1%
2.8	- opłaty za substancje zubożające warstwę ozonową	2 309	2 000	1 148	57,4%	49,7%
2.9	- kary wynikające z ustawy o biokomponentach i biopaliwach ciekłych	205	250	198	79,2%	96,6%
2.10	- opłaty zastępcze i kary wynikające z ustawy Prawo energetyczne	796 164	910 000	739 784	81,3%	92,9%
2.11	- kary wynikające z ustawy o międzynarodowym przemieszczaniu odpadów	405	100	266	265,6%	65,6%
2.12	- opłaty i kary wynikające z ustawy o zużytych sprzęcie elektrycznym i elektronicznym	115	200	4 413	2206,7%	3830,4%
3	Pozostałe przychody	280 434	385 000	597 918	155,3%	213,2%
	w tym:					
3.1	- przychody pochodzące ze sprzedaży jednostek przyznanej emisji gazów cieplarnianych i innych substancji		100 000	320 055	320,1%	
3.2	- przychody z odsetek od pożyczek i kredytów	117 102	159 200	143 002	89,8%	122,1%
III	Wydatki	1 280 454	1 435 570	1 083 011	75,4%	84,6%
1	Dotacje na realizację zadań bieżących	247 747	370 000	336 368	90,9%	135,8%
2	Wydatki bieżące (własne)	81 893	186 670	82 626	44,3%	100,9%
2.1	- wynagrodzenia	54 065	59 800	59 027	98,7%	109,2%
2.2	- składki na ubezpieczenie społeczne	6 450	8 490	6 600	77,7%	102,3%
2.3	- składki na Fundusz Pracy	1 179	1 560	1 120	71,8%	95,0%
2.4	- pozostałe, w tym:	20 199	116 820	15 879	13,6%	78,6%
2.4.1	- odsetki od kredytu		12 640			
2.4.2	- remonty	462	830	256	30,9%	55,5%
2.4.3	- inne w tym:	19 737	103 350	15 623	15,1%	79,2%
	- pozostałe koszty finansowe	6 272	83 530	2 270	2,7%	36,2%
3	Wydatki inwestycyjne	950 814	878 900	664 017	75,6%	69,8%
3.1	- wydatki inwestycyjne (własne) i wydatki na zakupy inwestycyjne (własne)	2 475	8 800	2 271	25,8%	91,8%
3.2	- dotacje inwestycyjne	948 339	870 100	661 746	76,1%	69,8%
IV	Stan funduszu na koniec roku (I+II-III)	8 331 468	8 858 776	9 579 392	108,1%	115,0%
	w tym:					
1	Środki pieniężne	990 176	457 300	1 058 153	231,4%	106,9%
2	Udziały	870 054	864 923	870 681	100,7%	100,1%
3	Papiery wartościowe Skarbu Państwa	1 122 308	752 700	1 832 651	243,5%	163,3%
4	Należności	5 349 002	7 313 312	5 795 155	79,2%	108,3%
4.1	w tym: z tytułu udzielonych pożyczek i kredytów	5 340 419	7 256 011	5 784 946	79,7%	108,3%
5	Zobowiązania (minus)	-52 993	-589 113	-29 818	5,1%	56,3%
5.1	- z tytułu zaciągniętego kredytu		-550 000			
5.2	- pozostałe, z tego:	-52 993	-39 113	-29 818	76,2%	56,3%
5.2.1	- niewymagalne	-52 993	-39 113	-29 818	76,2%	56,3%
6	Pozostałe aktywa	52 921	59 654	52 570	88,1%	99,3%

* - wydatki i zakupy inwestycyjne (własne) nie zmniejszają stanu funduszu na koniec roku

Część C

Lp.	Treść	Wykonanie 2009 r.	Plan na 2010 r.	Wykonanie 2010 r.	Wskaźnik 5/4 (%)	Wskaźnik 5/3 (%)
1	2	3	4	5	6	7
1	Składki i opłaty (wpływy)	1 674 520	1 754 550	1 720 695	98,1%	102,8%
2	Pozostałe przychody (wpływy)*	1 565 966	3 676 938	1 524 046	41,4%	97,3%

* - wykazane łącznie z niezapadłymi odsetkami

Wpływy i wydatki środków finansowych w 2010 r. przedstawiono w tabeli 6.

Tabela 6 Wpływy i wydatki środków finansowych w 2010 r. (tys. zł)

Poz.	Wyszczególnienie	Wykonanie 2009 r.	Wykonanie 2010 r.	Wskaźnik 4/3 (%)
1	2	3	4	5
1	Stan środków pieniężnych i papierów wartościowych Skarbu Państwa na początek roku*	2 292 678	2 112 484	92,1%
1.1	Środki pieniężne	1 793 377	990 176	55,2%
1.2	Papiery wartościowe Skarbu Państwa	499 301	1 122 308	224,8%
2	Wpływy	3 240 486	3 244 741	100,1%
2.1	Wpływy dotacji z budżetu państwa	457 023	10 051	2,2%
2.2	Wpływy z tytułu opłat i kar za korzystanie ze środowiska	380 832	391 648	102,8%
2.3	Wpływy z tytułu opłat eksploatacyjnych i koncesyjnych	217 015	223 703	103,1%
2.4	Wpływy z tytułu opłat produktowych	3 708	3 718	100,3%
2.5	Wpływy z opłat rejestracyjnych za wydanie pozwolenia zintegrowanego	1 206	1 264	104,8%
2.6	Wpływy z opłat o których mowa w art. 142 ustawy Prawo wodne	9 147	7 526	82,3%
2.7	Wpływy z opłat za przyznanie uprawnień do emisji	24 283	134	0,6%
2.8	Wpływy z opłat wynikających z ustawy o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji	239 131	346 893	145,1%
2.9	Wpływy z opłat za substancje zubożające warstwę ozonową	2 309	1 148	49,7%
2.10	Wpływy z kar wynikających z ustawy o biokomponentach i biopaliwach ciekłych	205	198	96,6%
2.11	Wpływy z opłat zastępczych i kar wynikających z ustawy Prawo energetyczne	796 164	739 784	92,9%
2.12	Wpływy z kar wynikających z ustawy o międzynarodowym przemieszczaniu odpadów	405	266	65,6%
2.13	Wpływy z opłat i kar wynikających z ustawy o zużytych sprzęcie elektrycznym i elektronicznym	115	4 413	3830,4%
2.14	Przychody pochodzące ze sprzedaży jednostek przyznanej emisji gazów cieplarnianych i innych substancji		320 055	
2.15	Wpływy z tytułu odsetek od pożyczek i kredytów (bez marży banków)	104 224	121 891	117,0%
2.16	Wpływy z tytułu zwrotu rat pożyczek i kredytów	756 635	786 254	103,9%
2.17	Wpływy z tytułu przychodów z papierów wartościowych oraz oprocentowania lokat i rachunków bankowych	177 991	121 188	68,1%
2.18	Wpływy środków pochodzących z UE (rozliczanych bilansowo)	19 634	121 239	617,5%
2.19	Spadek salda pożyczek na zachowanie płynności finansowej (kapitał)	20 626		0,0%
2.20	Pozostałe wpływy	29 833	43 368	145,4%
3	Wydatki	3 420 680	2 466 421	72,1%
3.1	Wydatki na finansowanie ochrony środowiska w formie pożyczek	1 753 649	996 813	56,8%
3.2	Wydatki na finansowanie ochrony środowiska w formie dotacji (bez umorzeń) - dla 2009 r. łącznie ze środkami z PO IiŚ oraz z MF EOG i NMF	1 143 880	968 775	84,7%
3.3	Wydatki na finansowanie ochrony środowiska w formie kapitałowej	1 440		
3.4	Wydatki z tytułu kosztów bieżących działalności	70 953	81 157	114,4%
3.5	Wydatki środków europejskich (rozliczanych bilansowo)	20 043	129 002	643,6%
3.6	Wzrost salda pożyczek na zachowanie płynności finansowej (kapitał)	376 451	272 122	72,3%
3.7	Pozostałe wydatki	51 515	16 281	31,6%
3.8	Wydatki i zakupy inwestycyjne własne	2 749	2 271	82,6%
4	Stan środków pieniężnych i papierów wartościowych Skarbu Państwa na koniec roku*	2 112 484	2 890 804	136,8%
4.1	Środki pieniężne	990 176	1 058 153	106,9%
4.2	Papiery wartościowe Skarbu Państwa	1 122 308	1 832 651	163,3%

* - stan środków pieniężnych i papierów wartościowych wg wyceny na 31.12.2010 r. wraz z niezapadłymi odsetkami

Przepływy środków pieniężnych w układzie zobowiązań wieloletnich w 2010 r. przedstawiono w tabeli 7.

Tabela 7 Środki pieniężne i papiery wartościowe Skarbu Państwa – układ zobowiązań wieloletnich w 2010 r. (tys. zł)

Poz.	Wyszczególnienie	Stan środków na początek 2010 r.	Wpływy ¹	Wydatki	Stan środków na koniec 2010 r. (3+4-5)
1	2	3	4	5	6
1	Geologia - opłaty i kary wynikające z ustawy Prawo geologiczne i górnicze	204 253	107 751	166 106	145 898
2	Górnictwo - opłaty i kary wynikające z ustawy Prawo geologiczne i górnicze	198 320	107 979	232 447	73 852
3	Pozwolenia zintegrowane - opłaty rejestracyjne za wydanie pozwolenia zintegrowanego	11 813	1 264	1 252	11 825
4	Gospodarka wodna - opłaty, o których mowa w art. 142 ustawy Prawo wodne	18 566	7 526	7 770	18 322
5	OZE i efektywność energetyczna - opłaty zastępcze i kary wynikające z ustawy Prawo energetyczne	1 173 667	745 557	408 888	1 510 335
6	Substancje kontrolowane - opłaty za substancje zubożające warstwę ozonową	7 354	1 148	22	8 481
7	Biokomponenty i biopaliwa - kary wynikające z ustawy o biokomponentach i biopaliwach ciekłych	569	198	180	587
8	Handel uprawnieniami do emisji - opłaty za przyznanie uprawnień do emisji	68 019	134	21 552	46 601
9	Gospodarowanie odpadami	215 052	356 609	94 302	477 359
10	Razem zobowiązania wieloletnie	1 897 613	1 328 166	932 519	2 293 260
11	Powierzone środki europejskie	16 096	5 432	14 370	7 158
12	Środki europejskie (UE i MF EOG i NMF) na wypłaty dotacji dla beneficjentów	16 569	118 815	133 924 ²	1 459
13	Środki pochodzące ze sprzedaży jednostek przyznanej emisji gazów cieplarnianych i innych substancji	0	324 248	0	324 248
14	Fundusz podstawowy	182 206	1 468 080	1 385 608	264 678
15	RAZEM (10+11+12+13+14)	2 112 484	3 244 741	2 466 421	2 890 804

¹ wykazane łącznie z niezapadłymi odsetkami

² w tym zwrot środków europejskich na realizację PO liŚ do budżetu państwa

V. Realizacja Planu finansowania ochrony środowiska i gospodarki wodnej w 2010 r.

V.1. Wstęp

Narodowy Fundusz, finansując ochronę środowiska i gospodarkę wodną w 2010 r., w ramach posiadanych i będących w jego dyspozycji środków finansowych, dążył do maksymalizacji efektu ekologicznego.

Dokonując w 2010 r. wyboru przedsięwzięć do dofinansowania kierowano się, przede wszystkim, zasadą prowadzenia gospodarki finansowej w sposób zapewniający pełne wykorzystanie środków europejskich niepodlegających zwrotowi, przeznaczonych na ochronę środowiska i gospodarkę wodną.

Efekty ekologiczne, opisane w tym rozdziale, dotyczą wielkości uzyskanych z umów zakończonych w 2010 r., jak również planowanych do uzyskania wielkości z umów podpisanych w 2010 r. W przypadku umów, dla których efekt ekologiczny jest równoważny efektowi rzeczowemu przedstawiono efekt rzeczowy. Prezentowane efekty ekologiczne i rzeczowe odnoszą się do całego przedsięwzięcia, a nie jedynie do jego części finansowanej przez Narodowy Fundusz.

Realizacja Planu finansowania ochrony środowiska w 2010 r. przedstawiona została z uwzględnieniem źródeł pochodzenia środków, form dofinansowania i przeznaczenia środków w podziale na:

- finansowanie przedsięwzięć realizowanych bez udziału środków europejskich;
- finansowania przedsięwzięć realizowanych z udziałem z środków europejskich.

Podstawą do udzielania dofinansowania były programy priorytetowe, w których ustalono szczegółowe zasady oraz kryteria wyboru przedsięwzięć.

Plan działalności Narodowego Funduszu na 2010 r., w zakresie wydatków na ochronę środowiska i gospodarkę wodną, był dwukrotnie zmieniany, uchwałami Rady Nadzorczej z 23 lutego i 21 września 2010 r. Celem zmian Planu było dostosowanie, zawartych w nim wielkości planistycznych, do aktualnego zapotrzebowania i w rezultacie możliwie pełnego wykorzystania środków będących w dyspozycji Narodowego Funduszu.

V.2. Finansowanie przedsięwzięć realizowanych bez udziału środków europejskich

V.2.1. Wstęp

W rozdziale tym omówiono wydatki Narodowego Funduszu na ochronę środowiska i gospodarkę wodną na finansowanie przedsięwzięć realizowanych bez udziału środków europejskich (finansowanie w dziedzinach). W strukturze całkowitych wydatków pozycja ta ma malejący udział, wynikający z przeznaczania przez Narodowy Fundusz coraz większych kwot na współfinansowanie przedsięwzięć realizowanych z udziałem środków europejskich. Największymi środkami finansowane są, przede wszystkim, przedsięwzięcia wskazane przez Ministra Środowiska służące realizacji polityki ekologicznej państwa. Jak wskazano w rozdziale III w 2010 r. jedynie 20% środków przeznaczonych na ochronę środowiska

i gospodarkę wodną, dzięki działalności Narodowego Funduszu, wydatkowano na finansowanie w dziedzinach.

W rozdziale V.2.2 zamieszczono zestawienia tabelaryczne przedstawiające wydatki w dziedzinach, w podziale na finansowanie pożyczkowe, dotacyjne i kredyty wypłacone beneficjentom przez banki, a w kolejnych rozdziałach, tj. V.2.3-V.2.15 przedstawiono najbardziej istotne informacje dotyczące kierunków rozdysponowania środków (dla dziedzin), liczby podpisanych w 2010 r. umów i planowane do uzyskania z nich efekty ekologiczne i rzeczowe, jak również uzyskane wielkości takich efektów z umów zakończonych w 2010 r.

V.2.2. Tabele finansowania ochrony środowiska i gospodarki wodnej w 2010 r.

Tabela 8 Pożyczkowe finansowanie ochrony środowiska przedsięwzięć realizowanych bez udziału środków europejskich – finansowanie w dziedzinach w 2010 r. (tys. zł)

Poz.	Wyszczególnienie	Wykonanie 2009 r.	Plan 2010 r.	Wykonanie 2010 r.	Wskaźnik 5/4 (%)	Wskaźnik 5/3 (%)
1	2	3	4	5	6	7
1	Ochrona wód	6 937	990	584	59,0%	8,4%
2	Ochrona atmosfery i klimatu	82 088	70 000	61 939	88,5%	75,5%
	w tym: Udostępnione środki finansowe WFOŚiGW		4 000			
3	Ochrona ziemi	13 761	70 750	43 142	61,0%	313,5%
4	Razem NFOŚiGW - finansowanie pożyczkowe w dziedzinach (1+2+3+4)	102 786	141 740	105 665	74,5%	102,8%

Tabela 9 Dotacyjne finansowanie przedsięwzięć realizowanych bez udziału środków europejskich – finansowanie w dziedzinach w 2010 r. (tys. zł)

Poz.	Wyszczególnienie	Wykonanie 2009 r.	Plan 2010 r.	Wykonanie 2010 r.	Wskaźnik 5/4 (%)	Wskaźnik 5/3 (%)
1	2	3	4	5	6	7
1	Dotacje inwestycyjne	524 943	719 500	652 455	90,7%	124,3%
	z tego:					
1.1	Dotacje w dziedzinach	472 562	689 400	623 023	90,4%	131,8%
	z tego:					
1.1.1	Ochrona wód	474	11 710	14 693	125,5%	3099,8%
	w tym:					
1.1.1.1	Udostępnione środki finansowe WFOŚiGW		10 000	13 587	135,9%	
1.1.2	Gospodarka wodna	98 019	123 500	101 383	82,1%	103,4%
1.1.3	Ochrona atmosfery i klimatu	75 333	68 100	66 371	97,5%	88,1%
	w tym:					
1.1.3.1	Dokonywanie częściowych spłat kapitału kredytów bankowych		6 700	6 696	99,9%	
1.1.4	Ochrona ziemi	21 077	61 760	45 758	74,1%	217,1%
1.1.5	Ochrona przyrody i krajobrazu	17 271	39 000	31 222	80,1%	180,8%
1.1.6	Leśnictwo	30 166	28 100	21 954	78,1%	72,8%
1.1.7	Górnictwo	76 744	85 000	81 206	95,5%	105,8%
1.1.8	Geologia	101 439	145 100	142 771	98,4%	140,7%
1.1.9	Monitoring Środowiska	15 139	22 000	19 367	88,0%	127,9%
1.1.10	Zapobieganie klęskom żywiołowym i poważnym awariom oraz usuwanie ich skutków	27 101	95 000	90 088	94,8%	332,4%
1.1.11	Edukacja ekologiczna	9 799	9 200	7 277	79,1%	74,3%
1.1.12	Wspieranie systemu ocen oddziaływania na środowisko		930	933	100,3%	
1.2	Pozostałe - odniesione do dziedzin	52 381	30 100	29 432	97,8%	56,2%
	z tego:					
1.2.1	Umorzenia pożyczek	52 207	30 000	29 338	97,8%	56,2%
1.2.2	Dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych	174	100	94	94,0%	54,0%
2	Dotacje nieinwestycyjne	230 780	352 600	330 348	93,7%	143,1%
	z tego:					
2.1	Ochrona atmosfery i klimatu	13 754	21 100	22 146	105,0%	161,0%
2.2	Ochrona ziemi	54 725	81 490	77 308	94,9%	141,3%
	w tym:					
2.2.1	Udostępnione środki finansowe WFOŚiGW		3 000			
2.3	Ochrona przyrody i krajobrazu	9 570	19 700	14 859	75,4%	155,3%
2.4	Leśnictwo	3 844	9 500	8 492	89,4%	220,9%
2.5	Górnictwo	41	40	38	95,0%	92,7%
2.6	Geologia	21 371	24 000	21 598	90,0%	101,1%
2.7	Monitoring Środowiska	69 624	113 400	110 850	97,8%	159,2%
2.8	Zapobieganie klęskom żywiołowym i poważnym awariom oraz usuwanie ich skutków	1 265	700	880	125,7%	69,6%
2.9	Edukacja ekologiczna	38 544	51 570	45 773	88,8%	118,8%
2.10	Ekspertyzy i prace naukowo-badawcze	18 042	29 580	26 859	90,8%	148,9%
2.11	Wspieranie systemu ocen oddziaływania na środowisko		1 520	1 545	101,6%	
3	Razem NFOŚiGW - finansowanie dotacyjne w dziedzinach (1+2)	755 723	1 072 100	982 803	91,7%	130,0%

Tabela 10 Finansowanie przedsięwzięć, realizowanych bez udziału środków europejskich, kredytami bankowymi w 2010 r. (tys. zł)

Poz.	Wyszczególnienie	Wykonanie 2009 r.	Plan 2010 r.	Wykonanie 2010 r.	Wskaźnik 5/4 (%)	Wskaźnik 5/3 (%)
1	2	3	4	5	6	7
1	Kredyty bankowe odniesione do dziedzin		217 490	31 942	14,7%	
	z tego:					
1.1	Ochrona wód - wskutek dopłat do oprocentowania kredytów bankowych		202 000			
1.2	Ochrona atmosfery i klimatu - wskutek częściowych spłat kapitału kredytów bankowych		15 490	31 942	206,2%	
2	Razem - kredyty bankowe		217 490	31 942	14,7%	

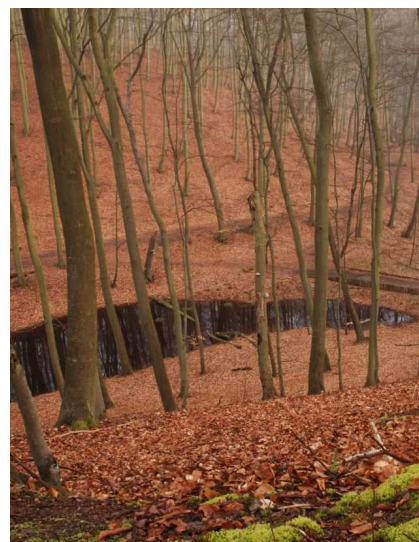
V.2.3. Ochrona wód

Programy priorytetowe realizowane w dziedzinie ochrony wód w 2010 r. to:

- Gospodarka ściekowa w ramach Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych;
- Program dla wspierania projektów i inwestycji poza granicami kraju;
- Zrównoważony rozwój rejonu rzeki Rospudy.

W ramach finansowania pożyczkowego wypłacono **584** tys. zł z planowanych **990** tys. zł (poz. 1 tabeli 8). Plan zrealizowano w 59%.

W formie dotacji inwestycyjnych wypłacono **14.693** tys. zł, z kwoty planowanej na **11.710** tys. zł (poz. 1.1.1 tabeli 9) – realizacja planu – 126%. W kwocie **1.106** tys. zł dofinansowane zostało przedsięwzięcie dotyczące „Zmniejszenia zagrożenia ekologicznego wywołanego nagromadzeniem się osadu w lagunach osadowych, położonych na terenie zalewowym rzeki Bug w Brzeskiej Komunalnej Oczyszczalni Ścieków” na terenie Republiki Białorusi, natomiast środki w wysokości **13.587** tys. zł zostały udostępnione Wojewódzkiemu Funduszowi w Białymstoku na realizację przedsięwzięć związanych ze zrównoważonym rozwojem rejonu rzeki Rospudy (umowa udostępnienia środków, podpisana w 2010 r. pomiędzy Narodowym Funduszem a Wojewódzkim Funduszem w Białymstoku, przewiduje dofinansowanie ze środków Narodowego Funduszu w formie dotacji ww. przedsięwzięć w kwocie do **100.000** tys. zł – vide tabela 11).

Zestawienie umów, zawartych w zakresie ochrony wód w 2010 r., przedstawia tabela 11, a planowane do uzyskania z umów zawartych dla ochrony wód i gospodarki wodnej efekty ekologiczne i rzeczowe, jak również uzyskane wielkości takich efektów z umów zakończonych w 2010 r. przedstawione są w tabeli 13.

Tabela 11. Umowy zawarte w 2010 r. w dziedzinie ochrony wód wg form finansowania

Wyszczególnienie	Liczba umów	Kwota umów (tys. zł)	Wartość kosztorysowa przedsięwzięć (tys. zł)	Udział środków Narodowego Funduszu (%)
Udostępnione środki finansowe WFOŚiGW - dotacje inwestycyjne	1	100 000	120 092	83,3%
Razem	1	100 000	120 092	83,3%

V.2.4. Gospodarka wodna

W zakresie gospodarki wodnej w 2010 r. funkcjonowały programy priorytetowe:

- Budowa obiektów hydrotechnicznych;
- Ekologiczne formy transportu – żegluga śródlądowa.

W ramach tej dziedziny wydatkowano w formie dotacji inwestycyjnych **101.383** tys. zł, co stanowi 82% kwoty planowanej na **123.500** tys. zł (poz. 1.1.2 tabeli 9), w tym:

- **86.417** tys. zł na budowę stopnia wodnego Malczyce na rzece Odrze rok 2010 – inwestycja wskazana przez Ministra Środowiska;
- **7.157** tys. zł na wykonanie dokumentacji dotyczącej kompleksowej rekonstrukcji Kanału Augustowskiego oraz na remonty śluz i jazów;
- **3.500** tys. zł na wspieranie proekologicznych form transportu w żegludze śródlądowej.

Zestawienie umów, zawartych w zakresie gospodarki wodnej w 2010 r. przedstawia tabela 12, a planowane do uzyskania z umów zawartych dla ochrony wód i gospodarki wodnej efekty ekologiczne i rzeczowe, jak również uzyskane wielkości takich efektów z umów zakończonych w 2010 r. przedstawione są w tabeli 13.

Tabela 12 Umowy zawarte w 2010 r. w dziedzinie gospodarki wodnej wg form finansowania

Wyszczególnienie	Liczba umów	Kwota umów (tys. zł)	Wartość kosztorysowa przedsięwzięć (tys. zł)	Udział środków Narodowego Funduszu (%)
Dotacje inwestycyjne	15	154 105	154 105	100,0%
Razem	15	154 105	154 105	100,0%

Tabela 13 Efekty ekologiczne i rzeczowe z umów zawartych i zakończonych w 2010 r. w dziedzinach ochrony wód i gospodarki wodnej

Poz.	Efekt ekologiczny/rzeczowy	Jednostka miary	Wielkość efektu	
			z umów zawartych	z umów zakończonych
1	Przyrost ilości mieszkańców objętych systemem zbierania ścieków	Mk/RLM		16 136
2	Przyrost ilości mieszkańców wyposażonych w wodę do picia o odpowiedniej jakości	Mk		2 676
3	Równoważna Liczba Mieszkańców ścieków oczyszczonych, w rok po zakończeniu przedsięwzięcia	RLM	1 839	376 410
4	Średniodobowa ilość ścieków oczyszczonych w rok po zakończeniu przedsięwzięcia	m ³ /d	150	73 741
5	Usunięty ładunek BZT ₅	kg/rok	37 522	
6	Usunięty ładunek ChZT	kg/rok	33 288	
7	Usunięty ładunek azotu ogólnego	t/rok	5	554
8	Usunięty ładunek fosforu ogólnego	t/rok	1	72
9	Ilość osadu zagospodarowanego	tsm/rok	4	3 102
10	Długość budowanej kanalizacji deszczowej	km		11
11	Liczba budowanych oczyszczalni ścieków komunalnych	szt.		2
12	Długość budowanej sieci wodociągowej	km		27
13	Liczba osób objętych ochroną przeciwpowodziową	l. osób	31 682	2 000
14	Przyrost zretencjonowanej wody w ramach małej retencji	m ³		924 000
15	Powierzchnia terenów bezpośrednio objętych ochroną przeciwpowodziową	ha	1 000	
16	Liczba budowanych stopni wodnych	szt.	1	
17	Liczba rzek i potoków poddanych regulacji	szt.	5	
18	Liczba przebudowywanych/rozbudowywanych stopni wodnych	szt.	7	

V.2.5. Ochrona atmosfery i klimatu

Programy priorytetowe realizowane w dziedzinie ochrony atmosfery i klimatu w 2010 r. to:

- Program dla przedsięwzięć w zakresie odnawialnych źródeł energii i obiektów wysokosprawnej kogeneracji:
  - część 1),
  - część 2) – Wdrażana przez wojewódzkie fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej,
  - część 3) – Dopłaty na częściowe spłaty kapitału kredytów bankowych przeznaczonych na zakup i montaż kolektorów słonecznych dla osób fizycznych i wspólnot mieszkaniowych,

- Efektywne wykorzystanie energii, część 2) – Zarządzanie energią we wskazanych jednostkach sektora finansów publicznych;
- Funkcjonowanie systemu handlu uprawnieniami do emisji oraz działalność Krajowego ośrodka bilansowania i zarządzania emisjami;
- Współfinansowanie opracowania programów ochrony powietrza i planów działania;
- System zielonych inwestycji:
  - część 1) – Zarządzanie energią w budynkach użyteczności publicznej,
  - część 2) – Biogazownie rolnicze,
  - część 3) – Elektrociepłownie i ciepłownie na biomasę,
  - część 4) – Budowa i przebudowa sieci elektroenergetycznych w celu podłączenia odnawialnych źródeł energii wiatrowej,
  - część 5) – Zarządzanie energią we wskazanych jednostkach sektora finansów publicznych.

W ramach tej dziedziny, w formie pożyczek, planowano wydatkowanie kwoty **70.000** tys. zł. Wyłaconych zostało **61.939** tys. zł (poz. 2 tabeli 8), co oznacza realizację planu w 89%. Wydatki były ponoszone głównie z przychodów wynikających z ustawy Prawo energetyczne, z przeznaczeniem na wspieranie rozwoju odnawialnych źródeł energii oraz budowy lub przebudowy sieci elektroenergetycznych, służących przyłączeniu tych źródeł.

W ramach tej dziedziny wydatkowano **66.371** tys. zł w formie dotacji inwestycyjnych (poz. 1.1.3 tabeli 9) z zaplanowanej kwoty **68.100** tys. zł, co oznacza realizację planu w 98%. Środki we wskazanej wysokości, pochodzące również z wpływów wynikających z ustawy Prawo energetyczne, wydatkowano na wspieranie rozwoju odnawialnych źródeł energii, budowy lub przebudowy sieci elektroenergetycznych służących przyłączeniu tych źródeł oraz na przedsięwzięcia z zakresu wspierania wzrostu efektywności energetycznej, w tym wysokosprawnej kogeneracji.

Program priorytetowy, wprowadzający nowy instrument wsparcia produkcji ciepła z kolektorów słonecznych w formie dotacji na częściową spłatę kapitału kredytu realizowany jest od połowy 2010 r. we współpracy z sześcioma bankami na podstawie zawartych z nimi umów (Bank Ochrony Środowiska S.A., Bank Polskiej Spółdzielczości S.A., Gospodarczy Bank Wielkopolski S.A., Mazowiecki Bank Regionalny S.A., Krakowski Bank Spółdzielczy i Warszawski Bank Spółdzielczy). Na wnioski banków Narodowy Fundusz przyznał na lata 2010-2012 limity środków na dotacje w łącznej kwocie **138.100** tys. zł, co umożliwi udzielenie kredytów na zakup i montaż kolektorów wysokości co najmniej **306.889** tys. zł (poz. 1.1.4 tabeli 2).

Z dotacji Narodowego Funduszu na zakup i montaż kolektorów słonecznych mogą korzystać osoby fizyczne i wspólnoty mieszkaniowe, posiadające prawo do dysponowania budynkiem mieszkalnym, któremu mają służyć zakupione kolektory słoneczne, z wyłączeniem odbiorców ciepła z miejskiej sieci ciepłej do podgrzewania wody użytkowej. Program ma na celu wypełnienie zobowiązań wynikających z dyrektywy 2009/28/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 kwietnia 2009 r. w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych oraz pośrednio wsparcie rozwoju technologii OZE w Polsce. Jest to

pierwszy program tego rodzaju skierowany do indywidualnych osób realizowany na terenie całego kraju.

Dotychczasowe efekty wdrażania programu są satysfakcjonujące. Do 31 grudnia 2010 r. banki udzieliły 2.371 kredytów na zakup i montaż kolektorów słonecznych na łączną kwotę **31.942** tys. zł i kwotę dotacji w wysokości **14.374** tys. zł. W analizowanym okresie banki złożyły w Narodowym Funduszu wnioski o wypłacenie dotacji w wysokości **8.200** tys. zł dla 1.385 kredytobiorców, którym udzielono kredytów na łączną kwotę **31.942** tys. zł (poz. 1.2 tabeli 10).

Środki zarezerwowane w Planie działalności na 2010 r. w kwocie **6.700** tys. zł zostały wypłacone w wysokości **6.696** tys. zł (poz. 1.1.3.1 tabeli 9) – plan zrealizowano w 100%. Zakładany jednostkowy efekt ekologiczny w wysokości 800 CO₂/Mg/rok osiągnął w rzeczywistości wielkość 1.260 CO₂/Mg/rok. Środki Narodowego Funduszu na zakup i montaż kolektorów słonecznych pochodziły z wpływów wynikających z ustawy Prawo energetyczne.

W ramach dotacji nieinwestycyjnych wydatkowano **22.146** zł z planu wynoszącego **21.100** tys. zł, co oznacza jego realizację w 105% (poz. 2.1 tabeli 9). Ze wskazanej kwoty wypłacono, przede wszystkim:

- **21.288** tys. zł z przychodów wynikających z ustawy o handlu uprawnieniami do emisji do powietrza gazów cieplarnianych i innych substancji na finansowanie funkcjonowania systemu handlu uprawnieniami do emisji, w tym prowadzenie Krajowego Rejestru Upnień do Emisji i realizację zadań Krajowego Administratora Systemu Handlu Upnieniami do Emisji oraz zadań dotyczących monitorowania wielkości emisji substancji objętych tym systemem;
- **419** tys. zł na opracowanie programów ochrony powietrza.

Zestawienie umów, zawartych w zakresie ochrony atmosfery i klimatu w 2010 r., przedstawia tabela 14, a planowane do uzyskania z nich efekty ekologiczne i rzeczowe, jak również uzyskane wielkości takich efektów z umów zakończonych w 2010 r. przedstawione są w tabeli 15.

Tabela 14 Umowy zawarte w 2010 r. w dziedzinie ochrony atmosfery i klimatu wg form finansowania

Wyszczególnienie	Liczba umów	Kwota umów (tys. zł)	Wartość kosztorysowa przedsięwzięć (tys. zł)	Udział środków Narodowego Funduszu (%)
Pożyczki	5	63 092	85 152	74,1%
Dotacje inwestycyjne	11	31 175	104 007	30,0%
Dotacje nieinwestycyjne	2	62 982	63 021	99,9%
Kredyty bankowe z dopłatami NFOŚiGW do oprocentowania - dotacje inwestycyjne	2	669	84 442	0,8%
Razem	20	157 918	336 622	46,9%

Tabela 15 Efekty ekologiczne z umów zawartych i zakończonych w 2010 r. w dziedzinie ochrony atmosfery i klimatu

Poz.	Efekt ekologiczny/rzeczowy	Jednostka miary	Wielkość efektu	
			z umów zawartych	z umów zakończonych
1	Zmniejszenie emisji CO ₂	Mg/rok	26 403	1 176 570
2	Zmniejszenie emisji NO _x	Mg/rok	4	5 853
3	Zmniejszenie emisji pyłu	Mg/rok	261	4 609
4	Zmniejszenie emisji SO ₂	Mg/rok	106	73 903
5	Zmniejszenie zapotrzebowania na energię ciepłą	GJ/rok	58 582	177 914
6	Zmniejszenie zużycia energii pierwotnej	GJ/rok	51 805	60 108
7	Zwiększenie produkcji energii elektrycznej - inne źródła	GJ/rok	43 951	63 024
8	Zwiększenie produkcji energii cieplnej z biomasy	GJ/rok	9 206	3 468 456
9	Zwiększenie produkcji energii elektrycznej z biomasy	MWh/rok	33 480	93 757
10	Zwiększenie produkcji energii elektrycznej - inne źródła	MWh/rok	22 482	
11	Zwiększenie produkcji estrów metylowych kwasów tłuszczowych	Mg/rok		100 000
12	Długość wybudowanych sieci ciepłowniczych	km	4 000	3 302
13	Moc wybudowanych elektrowni wiatrowych	MWe	8	
14	Moc wybudowanych elektrowni wodnych	MWe	2	
15	Ilość budynków objętych termomodernizacją	szt.	49	81
16	Moc zainstalowanych kolektorów słonecznych	MWt	11	10
17	Moc zmodernizowanych źródeł ciepła innych, niż opalane biomasą i biogazem o wyższej sprawności	MWt	29	478
18	Ocieplenie przegród zewnętrznych (ścian, stropów, dachów)	m ²	86 785	141 897

V.2.6. Ochrona ziemi

Programy priorytetowe realizowane w dziedzinie ochrony ziemi w 2010 r. to:

- Dofinansowanie systemu recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji, część 1) – Dofinansowanie demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji;
- Gospodarowanie odpadami innymi niż komunalne:
  - część I) – Rozwój systemów gospodarowania odpadami innymi niż komunalne, w szczególności niebezpiecznymi,
  - część II) – Usuwanie PCB,
  - część III) – Usuwanie wyrobów zawierających azbest,
  - część IV) – Międzynarodowe przemieszczanie odpadów,
- Gospodarowanie odpadami komunalnymi:
  - część 1) – Rozwój systemów służących zagospodarowaniu odpadów komunalnych,
  - część 2) – Rozwój selektywnej zbiórki odpadów,
- Rekultywacja terenów zdegradowanych i likwidacja źródeł szczególnie negatywnego oddziaływania na środowisko:
  - część 1) – Przedsięwzięcia wskazane przez GIOŚ – „bomby ekologiczne”,
  - część 2) – Likwidacja mogiłników i magazynów zawierających przeterminowane środki ochrony roślin,
  - część 3) – Rekultywacja terenów zdegradowanych,
  - część 4) – Gospodarowanie substancjami kontrolowanymi,
- Zamykanie i rekultywacja składowisk odpadów komunalnych:
  - część 1) – Zamykanie i rekultywacja składowisk odpadów komunalnych, dla których została wydana decyzja o ich zamknięciu określając datę zaprzestania przyjmowania odpadów do składowania na nie później niż do dnia 31 grudnia 2009 r.,
  - część 2) – Modernizacja istniejących składowiska odpadów komunalnych.

Plan pożyczkowy w tej pozycji został zrealizowany w 61%. Z planowanej kwoty **70.750** tys. zł wypłacono **43.142** tys. zł (poz. 3 tabeli 8), z tego:

- **35.924** tys. zł na finansowanie przedsięwzięć związanych, przede wszystkim, z realizacją krajowego planu gospodarki odpadami, w tym m.in. na:
  - budowę zakładu odzysku surowców wtórnych,
  - budowę zakładów zagospodarowania odpadów,
- **7.219** tys. zł z przychodów wynikających z ustawy o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji, z przeznaczeniem na dofinansowanie działań inwestycyjnych w zakresie zbierania i demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji oraz gospodarowania odpadami powstałymi w wyniku demontażu takich pojazdów.

Plan wypłat dotacji inwestycyjnych został zrealizowany w 74%. Z planowanej kwoty **61.760** tys. zł wypłacono **45.758** tys. zł (poz. 1.1.4 tabeli 9), z tego:

- **41.123** tys. zł na finansowanie przedsięwzięć związanych m.in. z likwidacją mogilników oraz zamykaniem i rekultywacją składowisk odpadów komunalnych, w tym m.in. na:
  - likwidację składowisk odpadów niebezpiecznych, w tym przeterminowanych środków ochrony roślin oraz innych odpadów niebezpiecznych zgromadzonych w mogilnikach,
  - utylizację odpadu niebezpiecznego w postaci utleniacza paliwa raketowego magazynowanego na terenie jednostek wojskowych,
  - rekultywację składowisk odpadów komunalnych,
- **3.750** tys. zł z przychodów wynikających z opłat produktowych na budowę zakładu odzysku odpadów użytkowych powstałych z opon oraz Centrum Edukacyjno-Demonstracyjnego „dualnego” systemu selektywnej zbiórki odpadów;
- **885** tys. zł głównie z przychodów wynikających z ustawy o międzynarodowym przemieszczaniu odpadów na dofinansowanie działań w zakresie szkolenia organów administracji publicznej wykonujących obowiązki Rzeczypospolitej Polskiej związane z kontrolą i nadzorem nad międzynarodowym przemieszczaniem odpadów, zakupu sprzętu i oprogramowania dla Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska i wojewódzkich inspektoratów ochrony środowiska.

Plan wypłat dotacji nieinwestycyjnych w dziedzinie ochrony ziemi został zrealizowany w 95%. Z planowanej kwoty **81.490** tys. zł wypłacono **77.308** tys. zł (poz. 2.2 tabeli 9) z przychodów wynikających z ustawy o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji na dofinansowanie działań nieinwestycyjnych w zakresie zbierania i demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji oraz gospodarowania odpadami powstałymi w wyniku demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji. W 2010 r. nie nastąpiło udostępnienie środków w formie dotacji nieinwestycyjnych, w zaplanowanej kwocie **3.000** tys. zł, z przeznaczeniem na usuwanie azbestu i wyrobów zawierających azbest (poz. 2.2.1 tabeli 9). Podpisanie w 2010 r. z wojewódzkimi funduszami 8 umów udostępnienia środków, w formie dotacji

nieinwestycyjnych, w kwocie do **20.000** tys. zł (vide tabela 16), umożliwi realizację ww. rodzajów przedsięwzięć w 2011 r.

Zestawienie umów, zawartych w zakresie ochrony ziemi w 2010 r., przedstawia tabela 16, a planowane do uzyskania z nich efekty ekologiczne i rzeczowe, jak również uzyskane wielkości takich efektów z umów zakończonych w 2010 r. przedstawione są w tabeli 17.

Tabela 16 Umowy zawarte w 2010 r. w dziedzinie ochrony ziemi wg form finansowania

Wyszczególnienie	Liczba umów	Kwota umów (tys. zł)	Wartość kosztorysowa przedsięwzięć (tys. zł)	Udział środków Narodowego Funduszu (%)
Pożyczki	18	127 039	208 945	60,8%
Dotacje inwestycyjne	14	36 287	65 952	55,0%
Dotacje nieinwestycyjne	566	78 718	81 075	97,1%
Udostępnione środki finansowe WFOŚiGW - dotacje nieinwestycyjne	8	20 000	20 000	100,0%
Razem	606	262 044	375 972	69,7%

Tabela 17 Efekty ekologiczne z umów zawartych i zakończonych w 2010 r. w dziedzinie ochrony ziemi

Poz.	Efekt ekologiczny/rzeczowy	Jednostka miary	Wielkość efektu	
			z umów zawartych	z umów zakończonych
1	Masa odpadów poddanych odzyskowi	Mg/rok	87 860	800
2	Masa odzyskanych i unieszkodliwionych odpadów niebezpiecznych	Mg/rok	19 862	72 325
3	Powierzchnia składowiska zamkniętego i poddanego rekultywacji	ha	46	11
4	Powierzchnia zrehabilitowanego gruntu	ha	1	2
5	Masa usuniętych, unieszkodliwionych lub zabezpieczonych odpadów zawierających azbest	Mg	17 606	16
6	Ograniczenie strumienia odpadów trafiających na składowisko	Mg/rok	138 509	
7	Pojemność składowiska uzyskana w wyniku budowy, rozbudowy lub modernizacji	tys. m ³	780 360	
8	Masa unieszkodliwionych odpadów innych niż niebezpieczne	Mg/rok	40 000	
9	Liczba zlikwidowanych mogiłek zawierających przeterminowane środki ochrony roślin	szt.	17	9
10	Liczba zakupionego sprzętu/urządzeń	szt.	25	120

V.2.7. Ochrona przyrody i krajobrazu

W dziedzinie ochrony przyrody i krajobrazu w 2010 r. obowiązywały programy priorytetowe:

- Ochrona przyrody i krajobrazu;
- Zrównoważony rozwój rejonu Puszczy Białowieskiej.

W pozycji tej w 2010 roku w zakresie dotacji inwestycyjnych wypłacono **31.222** tys. zł z planu wynoszącego **39.000** tys. zł, co oznacza realizację planu w 80% (poz. 1.1.5 tabeli 9). W ramach wypłaconych środków wydatkowano **11.383** tys. zł z wpływów wynikających z ustawy Prawo energetyczne, z przeznaczeniem, przede wszystkim na realizację w parkach narodowych przedsięwzięć z zakresu termomodernizacji, ograniczenia niskiej emisji i zastosowania odnawialnych źródeł energii.

W ramach dotacji nieinwestycyjnych wypłacono **14.859** tys. zł z planu wynoszącego **19.700** tys. zł, co oznacza wykonanie planu w 75% (poz. 2.3 tabeli 9).

W 2010 r. dofinansowywane były głównie przedsięwzięcia dotyczące:

- opracowania planów ochrony przyrody;
- ochrony siedlisk przyrodniczych (ekosystemów) na obszarach chronionych oraz zachowania różnorodności gatunkowej;
- przywracania walorów przyrodniczych cennym założeniom parkowym i pałacowo-ogrodowym;
- wykonania inwentaryzacji ornitologicznych na obszarach specjalnej ochrony ptaków Natura 2000.

Zestawienie umów, zawartych w zakresie ochrony przyrody i krajobrazu w 2010 r., przedstawia tabela 18, a planowane do uzyskania z umów zawartych dla ochrony przyrody i krajobrazu oraz leśnictwa efekty ekologiczne, jak również uzyskane wielkości takich efektów z umów zakończonych w 2010 r., przedstawione są w tabeli 20.

Tabela 18 Umowy zawarte w 2010 r. w dziedzinie ochrony przyrody i krajobrazu wg form finansowania

Wyszczególnienie	Liczba umów	Kwota umów (tys. zł)	Wartość kosztorysowa przedsięwzięć (tys. zł)	Udział środków Narodowego Funduszu (%)
Dotacje inwestycyjne	81	28 902	30 128	95,9%
Dotacje nieinwestycyjne	35	13 895	14 469	96,0%
Udostępnione środki finansowe WFOŚiGW	2	75 000	117 350	63,9%
z tego:				
- pożyczki	1	5 000	35 000	14,3%
- dotacje inwestycyjne	1	70 000	82 350	85,0%
Razem	118	117 797	161 947	72,7%

Umowy udostępnienia środków, podpisane w 2010 r. pomiędzy Narodowym Funduszem a Wojewódzkim Funduszem w Białymstoku, przewidują dofinansowanie ze środków Narodowego Funduszu, w formie dotacji inwestycyjnych i pożyczek, w łącznej kwocie do **75.000** tys. zł, przedsięwzięć służących zrównoważonemu rozwojowi rejonu Puszczy Białowieskiej.

V.2.8. Leśnictwo

W dziedzinie Leśnictwa w 2010 r. realizowany był program priorytetowy „Ochrona i zrównoważony rozwój lasów”.

W zakresie leśnictwa 2010 r. dofinansowywane były głównie przedsięwzięcia dotyczące:

- zwiększenia odporności biologicznej i rewitalizacji lasów poprzez ich przebudowę na terenach pokłeskowych oraz szczególnie zagrożonych wystąpieniem szkód;
- ochrony ekosystemów leśnych przed szkodami powodowanymi przez czynniki biotyczne i abiotyczne;

- zwiększenia lesistości kraju poprzez zalesianie gruntów porolnych i nieużytków;
- wzmocnienia rekreacyjnej funkcji lasów na terenach Leśnych Kompleksów Promocyjnych oraz w otoczeniu miast liczących ponad 50 tys. mieszkańców.

W dziedzinie tej w 2010 roku w zakresie dotacji inwestycyjnych wypłacono **21.954** tys. zł, co stanowi 78% planu wynoszącego **28.100** tys. zł (poz. 1.1.6 tabeli 9).

W ramach dotacji nieinwestycyjnych zrealizowano wypłaty w kwocie **8.492** tys. zł z planu wynoszącego **9.500** tys. zł, co oznacza realizację planu w 89% (poz. 2.4 tabeli 9).

Zestawienie umów, zawartych w zakresie leśnictwa w 2010 r., przedstawia tabela 19, a planowane do uzyskania z umów zawartych dla ochrony przyrody i krajobrazu oraz leśnictwa efekty ekologiczne, jak również uzyskane wielkości takich efektów z umów zakończonych w 2010 r., przedstawione są w tabeli 20.

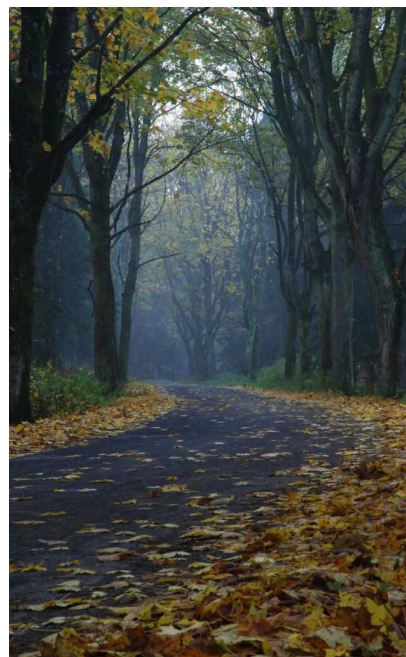

Tabela 19 Umowy zawarte w 2010 r. w dziedzinie leśnictwa wg form finansowania

Wyszczególnienie	Liczba umów	Kwota umów (tys. zł)	Wartość kosztorysowa przedsięwzięć (tys. zł)	Udział środków Narodowego Funduszu (%)
Dotacje inwestycyjne	25	13 387	23 496	57,0%
Dotacje nieinwestycyjne	7	9 050	19 873	45,5%
Razem	32	22 437	43 369	51,7%

Tabela 20 Efekty ekologiczne z umów zawartych i zakończonych w 2010 r. w dziedzinach ochrony przyrody i krajobrazu oraz leśnictwa

Poz.	Efekt ekologiczny/rzeczowy	Jednostka miary	Wielkość efektu	
			z umów zawartych	z umów zakończonych
1	Ochrona ekosystemów	szt.*	84	58
2	Ochrona gatunkowa	szt.*	87	39
3	Ochrona i przywracanie różnorodności biologicznej ekosystemów leśnych	szt.*	6	2
4	Ochrona zabytkowych założeń parkowych i pałacowo-ogrodowych	szt.*	6	3
5	Ograniczenie skutków antropopresji	szt.*	6	2
6	Ograniczenie skutków antropopresji na obszarach przyrodniczo cennych	szt.*	49	24
7	Liczba projektów realizowanych na obszarach NATURA 2000	szt.	89	75
8	Przeciwdziałanie i zwalczanie zagrożeń ekosystemów leśnych	szt.*	17	17
9	Zapewnienie sadzonek służących zalesieniom i przebudowie drzewostanów	szt.*	7	7
10	Powierzchnia na której wykonano odnowienia	ha	1 617	699
11	Powierzchnia na której wykonano zabiegi zwalczania gradacji owadźnich	ha	305	305
12	Powierzchnia wykupionych gruntów	ha	609	63
13	Powierzchnia na której wykonano prace pielęgnacyjne (ekosystemy leśne)	ha	800	862
14	Powierzchnia na której wykonano prace pielęgnacyjne (przebudowa drzewostanów)	ha	3 127	404
15	Długość budowanych/przebudowanych dojazdów pożarowych	km	39	15

*) - liczba przedsięwzięć realizujących ten efekt

V.2.9. Górnictwo

W dziedzinie górnictwa w 2010 r. realizowany był program priorytetowy „Zmniejszenie uciążliwości wynikających z wydobywania kopalin” – część 1) – przedsięwzięcia zmierzające do zmniejszenia uciążliwości wynikających z wydobywania kopalin i ich

wzbogacania oraz ograniczenia negatywnego oddziaływania na środowisko procesów likwidacji zakładów górniczych.

Wyплаты środków w 2010 r., z zakresu górnictwa, dotyczyły także umów zawartych w ramach programów z lat poprzednich.

W ramach dotacji inwestycyjnych wypłacono **81.206** tys. zł, co stanowi 96% planu wynoszącego **85.000** tys. zł (poz. 1.1.7 tabeli 9) oraz **38** tys. zł dotacji nieinwestycyjnych z planowanych **40** tys. zł, co oznacza realizację planu w wysokości 95% (poz. 2.5 tabeli 9).

Kwotę **56.310** tys. zł wypłacono na rekultywację terenów zdegradowanych przez górnictwo siarki. Pozostałe środki przeznaczone zostały m.in. na rekultywację hałd kopalnianych, zabezpieczanie i podsadzanie wyrobisk w kopalniach oraz zakup sprzętu dla jednostek powołanych do prowadzenia działań ratowniczych.

Cała kwota dotacji wydatkowana została ze środków uzyskanych z przychodów określonych w ustawie Prawo geologiczne i górnicze.

Zestawienie umów, zawartych w zakresie górnictwa w 2010 r., przedstawia tabela 21, a planowane do uzyskania z umów zawartych dla górnictwa i geologii efekty ekologiczne i rzeczowe, jak również uzyskane wielkości takich efektów z umów zakończonych w 2010 r. przedstawione są w tabeli 23.

Tabela 21 Umowy zawarte w 2010 r. w dziedzinie górnictwa wg form finansowania

Wyszczególnienie	Liczba umów	Kwota umów (tys. zł)	Wartość kosztorysowa przedsięwzięć (tys. zł)	Udział środków Narodowego Funduszu (%)
Dotacje inwestycyjne	6	72 495	77 980	93,0%
Dotacje nieinwestycyjne	1	200	200	100,0%
Razem	7	72 695	78 180	93,0%

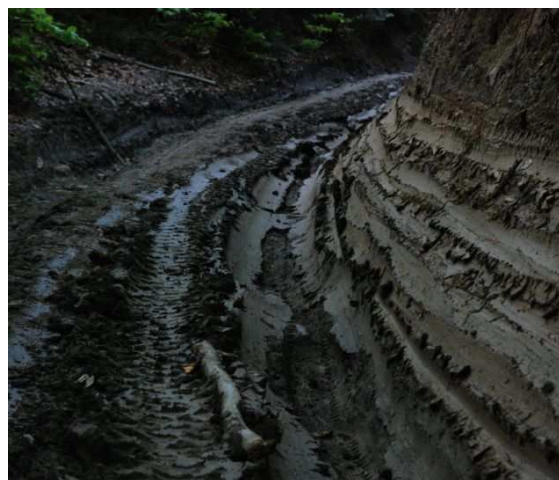
V.2.10. Geologia

W dziedzinie geologii w 2010 r. realizowane był programy priorytetowe:

- Poznanie budowy geologicznej kraju oraz gospodarki zasobami złóż kopalin i wód podziemnych;
- Energetyczne wykorzystanie zasobów geotermalnych.

Wyплаты środków w 2010 r., z zakresu geologii, dotyczyły także umów zawartych w ramach programów z lat poprzednich.

W formie dotacji inwestycyjnych wypłacono **142.771** tys. zł co stanowi 98% planu wynoszącego **145.100** tys. zł (poz. 1.1.8 tabeli 9).

Środki wypłacano głównie na realizację przedsięwzięć w zakresie poznania budowy geologicznej kraju.

W formie dotacji nieinwestycyjnych wypłacono **21.598** tys. zł, co stanowi 90% z planu wynoszącego **24.000** tys. zł (poz. 2.6 tabeli 9). Środki przeznaczono, przede wszystkim, na dofinansowanie zadań Państwowej Służby Hydrogeologicznej.

Cała kwota dotacji wydatkowana została ze środków uzyskanych z przychodów określonych w ustawie Prawo geologiczne i górnicze.

Zestawienie umów, zawartych w zakresie geologii w 2010 r., przedstawia tabela 22, a planowane do uzyskania z umów zawartych dla górnictwa i geologii efekty ekologiczne i rzeczowe, jak również uzyskane wielkości takich efektów z umów zakończonych w 2010 r. przedstawione są w tabeli 23.

Tabela 22 Umowy zawarte w 2010 r. w dziedzinie geologii wg form finansowania

Wyszczególnienie	Liczba umów	Kwota umów (tys. zł)	Wartość kosztorysowa przedsięwzięć (tys. zł)	Udział środków Narodowego Funduszu (%)
Dotacje inwestycyjne	32	61 794	69 819	88,5%
Dotacje nieinwestycyjne	11	5 771	5 771	100,0%
Razem	43	67 565	75 590	89,4%

Tabela 23 Efekty ekologiczne i rzeczowe z umów zawartych i zakończonych w 2010 r. w dziedzinach górnictwa i geologii

Poz.	Efekt ekologiczny/rzeczowy	Jednostka miary	Wielkość efektu	
			z umów zawartych	z umów zakończonych
1	Doposażenie jednostek powołanych do prowadzenia działań ratowniczych w górnictwie w aparaturę i sprzęt ratowniczy	szt.*	33	34
2	Doposażenie organów nadzoru górniczego w sprzęt służący do monitorowania eksploatacji kopalni	szt.*	43	34
3	Powierzchnia terenów rekultywowanych, na których stworzono warunki dla przywrócenia życia biologicznego	ha	238	88
4	Powierzchnia, na której stworzono warunki do przeprowadzenia rekultywacji biologicznej	ha	132	151
5	Powierzchnia, na której wygaszono ogniska pożarowe w czynnych termicznie rejonach hałdy lub osadników ogólnospławnych	ha		1
6	Liczba zlikwidowanej infrastruktury technicznej związanej z eksploatacją i wzbogacaniem surowców (w tym: otworów, szybów)	szt	79	148
7	Długość odcinków na których zrewitalizowano rzeki i uregulowano stosunki wodne	km	0	2
8	Liczba zakupionego sprzętu	szt.	43	34
9	Dokumentowanie zasobów wód podziemnych oraz głównych zbiorników wód podziemnych	szt.*	11	8
10	Ocena perspektyw surowcowych kraju i gospodarka zasobami złóż kopalni	szt.*	5	4
11	Rozpoznanie możliwości wykorzystania energii geotermalnej oraz wód mineralnych i leczniczych: dokumentacja geologiczna	szt.*	4	
12	Rozpoznanie możliwości wykorzystania energii geotermalnej oraz wód mineralnych i leczniczych: strumień ciepły	MW	3	
13	Liczba zrealizowanych zadań Państwowej Służby Geologicznej i Państwowej Służby Hydrogeologicznej	szt.	3	1
14	Liczba opracowanych map geologicznych nieseryjnych	szt. egz.	166	2
15	Liczba wykonanych opracowań naukowo-badawczych	szt. egz.	18	106
16	Liczba wykonanych projektów prac geologicznych	szt. egz.	54	32

*) - liczba przedsięwzięć realizujących ten efekt

V.2.11. Monitoring Środowiska

Programy priorytetowe realizowane w dziedzinie monitoring środowiska w 2010 r. to:

- Wspieranie działalności monitoringu środowiska;
- Wspierania działalności służby hydrologiczno-meteorologicznej.

W pozycji tej w ramach dotacji inwestycyjnych wypłacono **19.367** tys. zł, co oznacza realizację planu wynoszącego **22.000** tys. zł w 88% (poz. 1.1.9 tabeli 9). Środki skierowane były, przede wszystkim, na zakup sprzętu kontrolno-pomiarowego dla wojewódzkich inspektoratów ochrony środowiska, dofinansowanie budowy laboratorium Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Białymstoku oraz na przedsięwzięcia inwestycyjne realizowane przez

Państwową Służbę Hydrologiczno-Meteorologiczną.

W ramach dotacji nieinwestycyjnych wypłacono **110.850** tys. zł, co stanowi niemal 98% planu wynoszącego **113.400** tys. zł (poz. 2.7 tabeli 9). W tej pozycji prowadzone było, przede wszystkim, dofinansowanie działalności Państwowej Służby Hydrologiczno-Meteorologicznej w kwocie **89.796** tys. zł. Środki kierowane były również, m.in. na zadania z zakresu monitoringu zanieczyszczenia Bałtyku, rzek, jezior, gleb, atmosfery oraz monitoringu gatunków i siedlisk przyrodniczych.

Zestawienie umów, zawartych w zakresie monitoringu środowiska w 2010 r., przedstawia tabela 24, a planowane do uzyskania z nich efekty ekologiczne i rzeczowe, jak również uzyskane wielkości takich efektów z umów zakończonych w 2010 r. przedstawione są w tabeli 25.

Tabela 24 Umowy zawarte w 2010 r. w dziedzinie monitoringu środowiska wg form finansowania

Wyszczególnienie	Liczba umów	Kwota umów (tys. zł)	Wartość kosztorysowa przedsięwzięć (tys. zł)	Udział środków Narodowego Funduszu (%)
Dotacje inwestycyjne	11	20 756	21 063	98,5%
Dotacje nieinwestycyjne	34	99 631	120 704	82,5%
Razem	45	120 387	141 767	84,9%

Tabela 25 Efekty rzeczowe z umów zawartych i zakończonych w 2010 r. w dziedzinie monitoringu środowiska

Poz.	Efekt ekologiczny/rzeczowy	Jednostka miary	Wielkość efektu	
			z umów zawartych	z umów zakończonych
1	Monitoring hałasu	szt.*	2	1
2	Monitoring lasów	szt.*	1	
3	Monitoring powietrza	szt.*	17	7
4	Monitoring promieniowania jonizującego	szt.*	5	
5	Monitoring przyrody	szt.*		6
6	Monitoring wód podziemnych	szt.*	2	1
7	Monitoring wód powierzchniowych	szt.*	20	7
8	Zintegrowany monitoring środowiska przyrodniczego	szt.*	1	
9	Liczba zakupionego i modernizowanego niezbędnego sprzętu i aparatury kontrolno-pomiarowej	szt.	1 032	172

*) - liczba przedsięwzięć realizujących ten efekt

V.2.12. Zapobieganie klęskom żywiołowym i poważnym awariom oraz usuwanie ich skutków

W dziedzinie zapobiegania klęskom żywiołowym i poważnym awariom oraz usuwania ich skutków w 2010 r. realizowany był program priorytetowy – „Przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska z likwidacją ich skutków”.

W 2010 roku w dziedzinie tej występowały dotacje inwestycyjne, na które wypłacono **90.088** tys. zł z planu wynoszącego **95.000** tys. zł (poz. 1.1.10 tabeli 9) – realizacja planu 95% oraz dotacje nieinwestycyjne, w ramach których wypłacono **880** tys. zł z planowanych **700** tys. zł, tj. plan zrealizowano w 126% (poz. 2.8 tabeli 9).

Zasadnicza część środków została przeznaczona na usuwanie skutków powodzi z 2010 r., jak również doposażenie służb ratowniczych w specjalistyczny sprzęt.

Większe wypłaty środków w 2010 r. w zakresie dotacji inwestycyjnych dotyczyły:

- **21.442** tys. zł – dla Świętokrzyskiego Zarządu Melioracji i Urządzeń Wodnych Województwa Świętokrzyskiego w Kielcach na „Odbudowę wałów przeciwpowodziowych wraz z budowlami hydrotechnicznymi zniszczonymi przez powódź na terenie Województwa Świętokrzyskiego”;
- **7.585** tys. zł – dla Zarządu Melioracji i Urządzeń Wodnych Województwa Zachodniopomorskiego w Szczecinie na „Zabezpieczenie powodziowe terenów przyległych do rzeki Odry na terenie Województwa Zachodniopomorskiego”;
- **4.133** tys. zł – dla Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej Kraków na realizację przedsięwzięcia „Usuwanie szkód powodziowych z maja i czerwca 2010 r. na rzece Biała Tarnowska”.

Narodowy Fundusz, udzielając pomocy finansowej na usuwanie skutków powodzi w 2010 roku, współpracował z Ministerstwem Spraw Wewnętrznych i Administracji, Ministerstwem Rozwoju Regionalnego oraz wojewódzkimi funduszami ochrony środowiska i gospodarki wodnej.

Niezwłocznie po wystąpieniu powodzi w maju i czerwcu 2010 r., Narodowy Fundusz wspólnie z wojewódzkimi funduszami przystąpił do stworzenia jednolitego, uproszczonego systemu udzielania dofinansowania, umożliwiającego efektywną likwidację skutków powodzi w obiektach ochrony środowiska i gospodarki wodnej. Ustalono m.in. zasady podziału, pomiędzy Narodowy Fundusz a wojewódzkie fundusze, rodzajów beneficjentów i przedsięwzięć do udzielania finansowego wsparcia.

Realizując ustalenia Narodowy Fundusz kierował środki na realizację przedsięwzięć dużych i kosztownych, o charakterze ponadregionalnym. Dofinansowanie udzielane było regionalnym zarządom gospodarki wodnej i wojewódzkim zarządom melioracji i urzędów wodnych, na odbudowę infrastruktury ochrony przeciwpowodziowej. Natomiast wojewódzkie fundusze wspierały przedsięwzięcia realizowane przez jednostki samorządu terytorialnego i ich spółki. Ich środki kierowane były również na dofinansowanie jednostek straży pożarnej, zarówno państwowej, jak i ochotniczej.

W systemie przewidziano również możliwość udostępnienia przez Narodowy Fundusz środków, w formie dotacji, wojewódzkim funduszom, zlokalizowanym na terenach najbardziej dotkniętych skutkami powodzi. Z tej formy pomocy skorzystają wojewódzkie fundusze w Kielcach i Rzeszowie.

W ramach współpracy z MSWiA i MRR, Narodowy Fundusz zainicjował uruchomienie systemu wymiany informacji w zakresie usuwania szkód powodziowych. System ten polega na wzajemnym dostępie do stron internetowych, gdzie zamieszczane są systematycznie aktualizowane wykazy przedsięwzięć dofinansowanych przez wskazane ministerstwa oraz Narodowy Fundusz.

W ramach programu priorytetowego 9.8 „Przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska z likwidacją ich skutków”, Narodowy Fundusz na usuwanie skutków powodzi 2010 udzielił dofinansowania, w postaci dotacji i przekazania środków państwowym jednostkom budżetowym, 63 wnioskom na łączną kwotę ok. **342,4** mln zł, z czego ok. 21 mln przeznaczono dla wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej w Kielcach i Rzeszowie. Realizacja zadań odbywać się będzie głównie 2011 r.

Wśród ww. wniosków znalazły się m. in. wnioski ujęte w deklaracji programowej „3x200” MRR, MSWiA oraz Narodowego Funduszu. Na początku czerwca 2010 r., dla 18. najbardziej poszkodowanych gmin w czasie powodzi 2010 roku, ww. urzędy oraz Narodowy Fundusz wspólnie zadeklarowały udzielenie pomocy finansowej w wysokości 600 mln zł.

Zestawienie umów, zawartych w zakresie zapobiegania klęskom żywiołowym i poważnym awariom oraz usuwania ich skutków w 2010 r., przedstawia tabela 26, a planowane do uzyskania z nich efekty ekologiczne i rzeczowe, jak również uzyskane wielkości takich efektów z umów zakończonych w 2010 r. przedstawione są w tabeli 27.

Tabela 26 Umowy zawarte w 2010 r. w dziedzinie zapobiegania klęskom żywiołowym i awariom oraz usuwania ich skutków wg form finansowania

Wyszczególnienie	Liczba umów	Kwota umów (tys. zł)	Wartość kosztorysowa przedsięwzięć (tys. zł)	Udział środków Narodowego Funduszu (%)
Dotacje inwestycyjne	80	159 598	180 468	88,4%
Dotacje nieinwestycyjne	6	63 678	65 298	97,5%
Razem	86	223 276	245 766	90,8%

Tabela 27 Efekty ekologiczne i rzeczowe z umów zawartych i zakończonych w 2010 r. w dziedzinie zapobiegania klęskom żywiołowym i awariom oraz usuwania ich skutków

Poz.	Efekt ekologiczny/rzeczowy	Jednostka miary	Wielkość efektu	
			z umów zawartych	z umów zakończonych
1	Przeciwdziałanie i likwidacja skażeń chemicznych	szt.*	19	7
2	Przeciwdziałanie i likwidacja skażeń promieniotwórczych	szt.*	3	2
3	Przeciwdziałanie i likwidacja skutków powodzi	szt.*	67	33
4	Przeciwdziałanie i likwidacja skutków pożarów	szt.*	18	8
5	Przeszkolenie służb do działań z zakresu ZŚ**	szt.*	3	2
6	Wsparcie techniczne KSRK oraz KSRG w zakresie ratownictwa ekologicznego, chemicznego i technicznego***	szt.*	16	15
7	Liczba zakupionego ratowniczego sprzętu pływającego	szt.	18	7
8	Liczba zakupionych samochodów pożarniczych	szt.	46	9
9	Liczba zakupionego sprzętu ratownictwa technicznego	szt.	34	223
10	Liczba usuniętych awarii i zniszczeń obiektów ochrony środowiska i gospodarki wodnej	szt.	194	158

*) - liczba przedsięwzięć realizujących ten efekt

**) - zagrożenia środowiska

***) - KSRK - Krajowy System Reagowania Kryzysowego; KSRG - Krajowy System Ratowniczo-Gaśniczy

V.2.13. Edukacja ekologiczna

Programy priorytetowe realizowane w dziedzinie edukacji ekologicznej w 2010 r. to:

- Edukacja ekologiczna;
- Wspierania pozarządowych organizacji ekologicznych.

W ramach dotacji inwestycyjnych wypłacono **7.277** tys. zł tj. 79% z planowanej kwoty **9.200** tys. zł (poz. 1.1.11 tabeli 9), a w zakresie dotacji nieinwestycyjnych plan zrealizowano w 89% wypłacając **45.773** tys. zł z planowanej kwoty **51.570** tys. zł (poz. 2.9 tabeli 9).

W ramach tej dziedziny środki wydatkowano na:

- **4.288** tys. zł w formie dotacji nieinwestycyjnych, z przychodów wynikających z opłat produktowych, na edukację ekologiczną dotyczącą selektywnego zbierania i recyklingu odpadów opakowaniowych oraz finansowanie edukacji ekologicznej, prowadzącej do odzysku, recyklingu i unieszkodliwiania odpadów użytkowych z opon;
- **101** tys. zł w formie dotacji nieinwestycyjnych, z przychodów wynikających z ustawy o biokomponentach i biopaliwach ciekłych, na promocję wytwarzania biokomponentów i biopaliw ciekłych lub innych paliw odnawialnych;
- **7.200** tys. zł w formie dotacji inwestycyjnych i **40.529** tys. zł w formie dotacji nieinwestycyjnych na finansowanie pozostałych przedsięwzięć z dziedziny edukacji ekologicznej;
- **855** tys. zł dotacji nieinwestycyjnych i **65** tys. zł dotacji inwestycyjnych na wspieranie rozwoju odnawialnych źródeł energii.

Zestawienie umów, zawartych w zakresie edukacji ekologicznej w 2010 r., przedstawia tabela 28, a planowane do uzyskania z nich efekty rzeczowe, jak również uzyskane wielkości takich efektów z umów zakończonych w 2010 r. przedstawione są w tabeli 29.

Tabela 28 Umowy zawarte w 2010 r. w dziedzinie edukacji ekologicznej wg form finansowania

Wyszczególnienie	Liczba umów	Kwota umów (tys. zł)	Wartość kosztorysowa przedsięwzięć (tys. zł)	Udział środków Narodowego Funduszu (%)
Dotacje inwestycyjne	23	8 795	14 518	60,6%
Dotacje nieinwestycyjne	169	45 402	62 818	72,3%
Razem	192	54 197	77 336	70,1%

Tabela 29 Efekty rzeczowe z umów zawartych i zakończonych w 2010 r. w dziedzinie edukacji ekologicznej

Poz.	Efekt ekologiczny/rzeczowy	Jednostka miary	Wielkość efektu	
			z umów zawartych	z umów zakończonych
1	Edukacja ekologiczna dzieci i młodzieży	szt.*	74	53
2	Podwyższenie poziomu świadomości ekologicznej społeczeństwa	szt.*	179	100
3	Wspieranie kształcenia animatorów edukacji ekologicznej	szt.*	15	2
4	Wzmocnienie potencjału realizacyjnego pozarządowych organizacji ekologicznych	szt.*	23	15
5	Wzmocnienie sieci ośrodków edukacji ekologicznej w kraju	szt.*	28	17
6	Liczba osób biorących udział w działaniach edukacyjnych	l. osób	26 430 500	8 000 400
7	Liczba osób poddanych detoksykacji organizmu	l. osób	2 350	2 116
8	Liczba przygotowanych i wyprodukowanych materiałów informacyjno-promocyjnych	szt.	8 060	2 556 533
9	Liczba zorganizowanych seminariów/warsztatów	szt.	4 628	3 979
10	Wspieranie działalności pozarządowych organizacji ekologicznych	szt.*	18	16
11	Liczba przygotowanych i wydanych książek ekologicznych	szt.	18	1 024

*) - liczba przedsięwzięć realizujących ten efekt

V.2.14. Ekspertyzy i prace naukowo-badawcze

Programy priorytetowe realizowane w dziedzinie ekspertyz i prac naukowo-badawczych w 2010 r. to:

- Ekspertyzy i prace badawcze wskazane przez Ministra Środowiska;
- Ekspertyzy i prace badawcze na rzecz gospodarki wodnej;
- Zadania wynikające ze zobowiązań międzynarodowych Rzeczypospolitej Polskiej.

W ramach tej dziedziny wydatkowano **26.859** tys. zł, w formie dotacji nieinwestycyjnych, przede wszystkim, na finansowanie zadań wskazanych przez Ministra Środowiska oraz Prezesa Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej (poz. 2.10 tabeli 9). Plan w wysokości **29.580** tys. zł został zrealizowany w 91%.

Środki te zostały przeznaczone:

- **7.617** tys. zł uzyskanych z przychodów wynikających z art. 142 ustawy Prawo wodne na ekspertyzy i prace naukowo-badawcze z zakresu:
  - opracowania planów gospodarowania wodami,
  - opracowania i wydania informacji oraz publikacji z zakresu infrastruktury śródlądowych dróg wodnych,
- **1.182** tys. zł uzyskanych z przychodów z tytułu opłat rejestracyjnych za wydanie pozwolenia zintegrowanego na doradztwo, wytyczne i ekspertyzy dotyczące pozwoleń zintegrowanych i najlepszych dostępnych technik (BAT);
- **5.041** tys. zł na realizację zadań wynikających z porozumień i konwencji międzynarodowych;
- **13.019** tys. zł na finansowanie pozostałych ekspertyz i prac naukowo-badawczych.

Zestawienie umów, zawartych w zakresie ekspertyz i prac naukowo-badawczych w 2010 r., przedstawia tabela 30, a planowane do uzyskania z umów zawartych dla ekspertyz i prac naukowo-badawczych oraz wspierania systemu ocen oddziaływania na środowisko efekty rzeczowe, jak również uzyskane wielkości takich efektów z umów zakończonych w 2010 r. przedstawione są w tabeli 32.

Tabela 30 Umowy zawarte w 2010 r. w dziedzinie ekspertyz i prac naukowo-badawczych wg form finansowania

Wyszczególnienie	Liczba umów	Kwota umów (tys. zł)	Wartość kosztorysowa przedsięwzięć (tys. zł)	Udział środków Narodowego Funduszu (%)
Dotacje nieinwestycyjne	67	38 434	38 434	100,0%
Razem	67	38 434	38 434	100,0%

V.2.15. Wspieranie systemu ocen oddziaływania na środowisko

Zadania realizowane były w 2010 r. w oparciu o program priorytetowy – „Wspieranie systemu ocen oddziaływania na środowisko i obszarów Natura 2000”. Program ten obejmuje wsparcie organów administracji publicznej w realizacji zadań dotyczących strategicznej oceny oddziaływania na środowisko i oceny oddziaływania przedsięwzięć na środowisko oraz na obszary Natura 2000. Na przedsięwzięcia te zaplanowano wypłacenie 1.520 tys. zł dotacji nieinwestycyjnych, wydatkowane zostało 1.545 tys. zł – realizacja planu 102% (poz. 2.11 tabeli 9) oraz 930 tys. zł dotacji inwestycyjnych, wydatkowano 933 tys. zł – realizacja planu 100% (poz. 1.1.12 tabeli 9).

Zestawienie umów, zawartych w zakresie wspierania systemu ocen oddziaływania na środowisko w 2010 r., przedstawia tabela 31, a planowane do uzyskania z umów zawartych dla ekspertyz i prac naukowo-badawczych oraz wspierania systemu ocen oddziaływania na środowisko efekty rzeczowe, jak również uzyskane wielkości takich efektów z umów zakończonych w 2010 r. przedstawione są w tabeli 32.

Tabela 31 Umowy zawarte w 2010 r. w dziedzinie wspierania systemu ocen oddziaływania na środowisko wg form finansowania

Wyszczególnienie	Liczba umów	Kwota umów (tys. zł)	Wartość kosztorysowa przedsięwzięć (tys. zł)	Udział środków Narodowego Funduszu (%)
Dotacje inwestycyjne	1	933	933	100,0%
Dotacje nieinwestycyjne	2	1 545	1 545	100,0%
Razem	3	2 478	2 478	100,0%

Tabela 32 Efekty rzeczowe z umów zawartych i zakończonych w 2010 r. w dziedzinach ekspertyz i prac naukowo-badawczych oraz wspierania systemu ocen oddziaływania na środowisko

Poz.	Efekt rzeczowy	Jednostka miary	Wielkość efektu	
			z umów zawartych	z umów zakończonych
1	Projekty interdyscyplinarne	szt.*	3	3
2	Ochrona powierzchni ziemi	szt.*	8	2
3	Ochrona powietrza	szt.*	5	3
4	Ochrona przyrody i leśnictwo	szt.*	11	9
5	Współpraca międzynarodowa	szt.*	13	4
6	Zarządzanie środowiskiem	szt.*	9	5
7	Liczba wykonanych ekspertyz i opracowań	szt.	99	36

*) - liczba przedsięwzięć realizujących ten efekt

V.2.16. Inne kierunki i formy finansowania ochrony środowiska

V.2.16.1. Umorzenia pożyczek

W 2010 r. zostało rozpatrzonych 51 wniosków o umorzenie części wypłaconych kwot pożyczek. Podjęto 44 uchwały o częściowym umorzeniu udzielonych pożyczek i 7 uchwał o odmowie umorzenia.

Z planowanej na 2010 r. kwoty umorzeń w wysokości **30.000** tys. zł plan zrealizowano w wysokości 98% dokonując umorzeń pożyczek na kwotę **29.338** tys. zł (poz. 1.2.1 tabeli 9), w tym:

- **8 388** tys. zł dla przedsięwzięć z zakresu ochrony wód;
- **19 600** tys. zł dla przedsięwzięć z zakresu ochrony atmosfery i klimatu;
- **790** tys. zł dla przedsięwzięć z zakresu ochrony ziemi.

Zestawienie umów, zawartych w zakresie umorzeń w 2010 r., przedstawia tabela 33.

Tabela 33 Umowy zawarte w 2010 r. w zakresie umorzeń

Wyszczególnienie	Liczba umów	Kwota umów (tys. zł)	Wartość kosztorysowa przedsięwzięć (tys. zł)	Udział środków Narodowego Funduszu (%)
Dotacje inwestycyjne	45	31 498	265 804	11,9%

V.2.16.2. Dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych

Plan dopłat do oprocentowania kredytów bankowych, rozliczany w formie dotacji inwestycyjnych, został zrealizowany w 94%. Dokonano dopłat w kwocie **94** tys. zł wobec wielkości planowanej w wysokości **100** tys. zł (poz. 1.2.2 tabeli 9). Dopłaty te dotyczyły przedsięwzięć współfinansowanych przez banki w latach poprzednich.

V.2.16.3. Inwestycje kapitałowe

Narodowy Fundusz nie dokonał w 2010 r. zakupu akcji w planowanej kwocie **1.200** tys. zł (poz. 1.3 tabeli 1).

VI. Finansowanie przedsięwzięć realizowanych z udziałem środków europejskich

VI.1. Wstęp

W rozdziale tym omówiono przepływy środków finansowych na ochronę środowiska i gospodarkę wodną pochodzących z funduszy europejskich, jak również współfinansowanie, realizowanych z udziałem tych funduszy przedsięwzięć, ze środków Narodowego Funduszu.

W strukturze łącznej kwoty wydatkowanych środków, będących w dyspozycji lub obsługiwanych przez Narodowy Fundusz, pozycja ta ma coraz większy udział. Jak wskazano w rozdziale III ok. 80% ogółu środków, przeznaczonych na finansowanie ochrony środowiska i gospodarki wodnej, to przekazywane beneficjentom środki pochodzenia europejskiego (transfery środków europejskich) oraz różne formy współfinansowania przedsięwzięć ze środków Narodowego Funduszu.

W rozdziale VI. 2 zamieszczone zostały zestawienia tabelaryczne prezentujące w kolejności:

- finansowanie przedsięwzięć, z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej – środki europejskie w formie dotacji;
- finansowanie przez Narodowy Fundusz, w formie dotacji, przedsięwzięć realizowanych z udziałem środków europejskich;
- finansowanie przez Narodowy Fundusz, w formie pożyczek, przedsięwzięć realizowanych z udziałem środków europejskich;
- finansowanie przedsięwzięć realizowanych z udziałem środków europejskich w formie kredytów bankowych.

W kolejnych rozdziałach przedstawione zostały:

- finansowanie przedsięwzięć ze środków ISPA/Funduszu Spójności i współfinansowanie ich ze środków Narodowego Funduszu;
- finansowanie przedsięwzięć ze środków Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko i współfinansowanie ich ze środków Narodowego Funduszu;
- finansowanie przedsięwzięć z innych środków europejskich, będących w dyspozycji Narodowego Funduszu, przez niego obsługujących lub prowadzących ich współfinansowanie.

VI.2. Tabele finansowania przedsięwzięć realizowanych z udziałem środków europejskich

Tabela 34 Środki europejskie – dotacyjne finansowanie ochrony środowiska i gospodarki wodnej (tys. zł)

Poz.	Wyszczególnienie	Wykonanie 2009 r.	Plan 2010 r.	Wykonanie 2010 r.	Wskaźnik 5/4 (%)	Wskaźnik 5/3 (%)
1						
1	Dotacje z budżetu państwa	429 938	1 525 230	1 449 229	95,0%	337,1%
	z tego:					
1.1	Dotacje inwestycyjne z budżetu państwa	416 213	1 505 260	1 434 081	95,3%	344,6%
	z tego:					
1.1.1	Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko ^{*)}	308 712	1 396 200	1 334 241	95,6%	432,2%
	z tego:					
1.1.1.1	Priorytet I	244 840	1 080 600	1 038 980	96,1%	424,4%
1.1.1.2	Priorytet II	35 290	150 000	137 870	91,9%	390,7%
1.1.1.3	Priorytet III		5 600	3 486	62,3%	
1.1.1.4	Priorytet IV	16 255	70 000	70 479	100,7%	433,6%
1.1.1.5	Priorytet IX	12 327	90 000	83 426	92,7%	676,8%
1.1.2	Norweski Mechanizm Finansowy i Mechanizm Finansowy Europejskiego Obszaru Gospodarczego	107 501	109 060	99 840	91,5%	92,9%
1.2	Dotacje nieinwestycyjne z budżetu państwa	13 725	19 970	15 148	75,9%	110,4%
	z tego:					
1.2.1	Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko - Priorytet IV	31	700	643	91,9%	2074,2%
1.2.2	Norweski Mechanizm Finansowy i Mechanizm Finansowy Europejskiego Obszaru Gospodarczego	13 694	19 270	14 505	75,3%	105,9%
2	Środki europejskie - ewidencja pozabilansowa	2 153 047	1 816 750	1 836 754	101,1%	85,3%
	z tego:					
2.1	ISPA/Fundusz Spójności	2 124 030	1 816 750	1 836 754	101,1%	86,5%
2.2	Sektorowy Program Operacyjny "Wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw" - działanie 2.4 ^{**)}	29 017				
3	Pozostałe środki europejskie - ewidencja bilansowa	20 043	13 200	14 370	108,9%	71,7%
	z tego:					
3.1	ISPA/Fundusz Spójności - Memorandum 013	14 017	4 800	8 289	172,7%	59,1%
3.2	EFP PHARE	6 024	1 550	443	28,6%	7,4%
3.3	EFP SIDA (BITS)		6 850	5 638	82,3%	
3.4	Inne ^{***)}	2				
4	Razem środki europejskie obsługiwane przez Narodowy Fundusz (1+2+3)	2 603 028	3 355 180	3 300 353	98,4%	126,8%

^{*)} - kwoty zleceń płatności NFOŚiGW do BGK

^{**)} - kwota w poz. 2.2 zawiera zwrot niewykorzystanej zaliczki w kwocie 1.646,5 tys. zł

^{***)} - rozliczenie końcowe z KE Programu PHARE PL9912

Tabela 35 Współfinansowanie przez Narodowy Fundusz, w formie dotacji, przedsięwzięć realizowanych z udziałem środków europejskich (tys. zł)

Poz.	Wyszczególnienie	Wykonanie 2009 r.	Plan 2010 r.	Wykonanie 2010 r.	Wskaźnik 5/4 (%)	Wskaźnik 5/3 (%)
1	2	3	4	5	6	7
1	Dotacje inwestycyjne na współfinansowanie środków europejskich	7 183	12 270	9 291	75,7%	129,3%
1.1	z tego: Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko - dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych	100	1 660	502	30,2%	502,0%
	z tego:					
1.1.1	Dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych	4	160	41	25,6%	1025,0%
	z tego:					
1.1.1.1	Priorytet I		100			
1.1.1.2	Priorytet IV	4	60	41	68,3%	1025,0%
1.1.2	Priorytet V	96	1 500	461	30,7%	480,2%
1.2	Sektorowy Program Operacyjny "Wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw" - działanie 2.4	6 822				
1.3	ISPA/Fundusz Spójności - dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych	261	10 310	8 789	85,2%	3367,4%
	z tego:					
1.3.1	Gospodarka wodno-ściekowa	261	10 000	8 498	85,0%	3255,9%
1.3.2	Ochrona atmosfery i klimatu		310	291	93,9%	
1.4	LIFE+		300			
2	Dotacje nieinwestycyjne na współfinansowanie środków europejskich	3 243	9 700	6 020	62,1%	185,6%
2.1	z tego: Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko - Priorytet V		1 800	1 012	56,2%	
2.2	ISPA/Fundusz Spójności - Memorandum 013	2 790	4 100	2 552	62,2%	91,5%
2.3	LIFE+		3 800	2 456	64,6%	
2.4	Transition Facility - wzmocnienie instytucjonalne	453				
3	Razem dotacyjne finansowanie ochrony środowiska - współfinansowanie środków europejskich (1+2)	10 426	21 970	15 311	69,7%	146,9%

Tabela 36 Współfinansowanie przez Narodowy Fundusz, w formie pożyczek, przedsięwzięć realizowanych z udziałem środków europejskich (tys. zł)

Poz.	Wyszczególnienie	Wykonanie 2009 r.	Plan 2010 r.	Wykonanie 2010 r.	Wskaźnik 5/4 (%)	Wskaźnik 5/3 (%)
1	2	3	4	5	6	7
1	ISPA/Fundusz Spójności	1 634 240	913 150	848 754	92,9%	51,9%
	z tego:					
1.1	Gospodarka wodno-ściekowa	1 606 377	900 000	835 609	92,8%	52,0%
1.2	Gospodarka odpadami	27 863	13 150	13 145	100,0%	47,2%
2	Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko	16 623	61 590	19 186	31,2%	115,4%
	z tego:					
2.1	Priorytet I	8 044	1 590	1 593	100,2%	19,8%
2.2	Priorytet II	8 579	60 000	17 593	29,3%	205,1%
3	Wzrost salda pożyczek na zachowanie płynności finansowej przedsięwzięć ISPA/Fundusz Spójności	355 825	298 620	272 122	91,1%	76,5%
	z tego:					
3.1	Gospodarka wodno-ściekowa	341 988	275 000	262 507	95,5%	76,8%
3.2	Gospodarka odpadami	12 723	12 110			
3.3	Ochrona atmosfery i klimatu	1 114	11 510	9 615	83,5%	863,1%
4	Udostępnione środki finansowe WFOŚiGW na realizację przedsięwzięć UE		50 000	23 208	46,4%	
5	Razem - pożyczki na współfinansowanie środków europejskich (1+2+3+4)	2 006 688	1 323 360	1 163 270	87,9%	58,0%

Tabela 37 Finansowanie przedsięwzięć, realizowanych z udziałem środków europejskich, kredytami bankowymi z dopłatami Narodowego Funduszu do oprocentowania (tys. zł)

Poz.	Wyszczególnienie	Wykonanie 2009 r.	Plan 2010 r.	Wykonanie 2010 r.	Wskaźnik 5/4 (%)	Wskaźnik 5/3 (%)
1	2	3	4	5	6	7
1	Na współfinansowanie ISPA/Fundusz Spójności	152 042	362 000	309 437	85,5%	203,5%
	z tego:					
1.1	Gospodarka wodno-ściekowa	152 042	348 000	295 433	84,9%	194,3%
1.2	Ochrona atmosfery i klimatu		14 000	14 004	100,0%	
2	Na współfinansowanie PO liŚ	2 400	76 900	5 227	6,8%	217,8%
	z tego:					
2.1	Priorytet I		48 000	3 414	7,1%	
2.2	Priorytet IV	2 400	3 900	1 813	46,5%	75,5%
2.3	Priorytet IX		25 000			
3	Razem - kredyty bankowe (1+2)	154 442	438 900	314 664	71,7%	203,7%

VI.3. ISPA (2000-2003)/Fundusz Spójności (2004-2006)

VI.3.1. Wstęp

Narodowy Fundusz jest Instytucją Pośredniczącą w Zarządzaniu II szczebla (IPZ II) w realizacji przedsięwzięć współfinansowanych z Funduszu Spójności Unii Europejskiej.

W sektorze środowiska Komisja Europejska przyznała w latach 2000-2006 dofinansowanie dla 90. przedsięwzięć, w tym 45., które zostały rozpoczęte w latach 2000-2003 w ramach przedakcesyjnego programu ISPA. Po przystąpieniu Polski do Unii Europejskiej w 2004 r. ich realizacja prowadzona jest ze wsparciem środków Funduszu Spójności.

Dofinansowanie ze środków Narodowego Funduszu realizacji tej grupy przedsięwzięć było w 2010 r. udzielane w oparciu o programy priorytetowe:

- Program pożyczek inwestycyjnych i dopłat do kredytów – część 1): dopłaty do oprocentowania preferencyjnych kredytów bankowych;
- Współfinansowanie Funduszu ISPA/Funduszu Spójności w okresie programowania 2000-2006 – ochrona wód, ziemi i powietrza. Część 2): pożyczki na zachowanie płynności finansowej.

Spośród 90. przedsięwzięć 79 dotyczy gospodarki wodno-ściekowej, 8 gospodarki odpadami, 1. ochrony atmosfery, a 2 pomocy technicznej. W sumie budżet wydatków kwalifikowanych, dla całej grupy przedsięwzięć środowiskowych, zamyka się kwotą **4.287.215** tys. euro, a wielkość przyznanego dofinansowania z Funduszu Spójności to **2.850.517** tys. euro. Zestawienie realizowanych z Funduszu Spójności przedsięwzięć, w podziale na kierunki wydatkowania środków, przedstawia tabela 38.

Tabela 38 Przedsięwzięcia dofinansowane z Funduszu Spójności według kierunków wydatkowania środków (tys. euro)

Poz.	Wyszczególnienie	Liczba przedsięwzięć	Wydatki kwalifikowane (tys. euro)	Dofinansowanie z Funduszu Spójności (tys. euro)	Udział Funduszu Spójności w wydatkach kwalifikowanych 5/4 (%)
1	2	3	4	5	6
1	Gospodarka wodno-ściekowa	79	4 038 846	2 677 340	66,3%
2	Gospodarka odpadami	8	152 406	103 470	67,9%
3	Ochrona atmosfery	1	75 513	54 369	72,0%
4	Razem przedsięwzięcia inwestycyjne (1+2+3)	88	4 266 765	2 835 179	66,4%
5	Pomoc techniczna	2	20 450	15 338	75,0%
6	Razem (4+5)	90	4 287 215	2 850 517	66,5%

VI.3.2. Stan realizacji przedsięwzięć dofinansowanych z ISPA/Funduszu Spójności na koniec 2010 r.

Przed rokiem 2010 zakończonych zostało 14 przedsięwzięć. W roku 2010 zakończonych zostało 55 kolejnych przedsięwzięć. Do końca 2010 r. zakończonych zostało łącznie 69 przedsięwzięć o łącznej wartości planowanej, według zapisów w Decyzjach Komisji Europejskiej **2.919.432** tys. euro (wydatki kwalifikowane) i udziale środków Funduszu Spójności **1.908.537** tys. euro. Przedsięwzięcia te zostały zrealizowane przy nieco większych nakładach finansowych, niż pierwotnie planowano. Wydatki na kwalifikowany zakres przedsięwzięć wyniosły **3.217.831** tys. euro, a wykorzystanie środków unijnych na realizację 69. przedsięwzięć zamknęło się kwotą **1.885.848** tys. euro, co stanowi 99% sumy grantów Unii Europejskiej dla tych przedsięwzięć. Przyczyną zwiększenia kosztów realizacji było zawieranie kontraktów na kwoty wyższe od planowanych budżetów. Miało to miejsce w przypadku 52. przedsięwzięć zakończonych. Z kolei mniejsze od zakładanego wykorzystanie kwot grantów wystąpiło w tych przedsięwzięciach, dla których zawarto wszystkie kontrakty na sumę mniejszą od kwoty wydatków kwalifikowanych zawartych w decyzjach Komisji Europejskiej. Taka sytuacja zaistniała w przypadku 15. przedsięwzięć zakończonych do końca 2010 roku. W dwóch przedsięwzięciach – według danych na ostatni dzień 2010 roku – suma kontraktów była równa wartości wydatków kwalifikowanych zapisanej w decyzji KE.

Z końcem roku 2010 powinna zakończyć się realizacja wszystkich 90. przedsięwzięć z lat 2000-2006 jednak ze względu na trudności i opóźnienia wywołane głównie szkodami powodziowymi w 2010 r. oraz skutkami kryzysu gospodarczego, dla 21. przedsięwzięć przygotowano i przekazano do KE wystąpienia o zgodę na kontynuowanie ich realizacji po 31 grudnia 2010 r. Wystąpienia te dotyczą przedłużenia terminów wdrażania od trzech miesięcy do nawet dwóch lat.

ISPA 2000-2003

W ramach kontynuowanych przedsięwzięć ISPA 2000-2003 realizowanych było w 2010 roku 31 przedsięwzięć inwestycyjnych, w tym 25 z zakresu gospodarki wodno-ściekowej i 5 z zakresu gospodarki odpadami. Ponadto realizowano jedno przedsięwzięcie dotyczące pomocy technicznej. Wartość wydatków kwalifikowanych dla całej grupy tj. 45. przedsięwzięć wynosi **2.007.118** tys. euro, w tym dofinansowanie z Funduszu Spójności **1.246.076** tys. euro. W ramach przedsięwzięć, dla których umowy o dofinansowanie zostały zawarte w latach 2000-2003, planowane było zawarcie 736. kontraktów. Do końca 2010 r. podpisano łącznie 736 umów, co stanowi 100% wielkości planowanej. W 2010 r. zostało

zawartych 67 kontraktów. Łączna kwota wszystkich kontraktów podpisanych, dla tej grupy przedsięwzięć, wyniosła na koniec 2010 roku **2.117.888** tys. euro (wydatki na kwalifikowany zakres działań). W tej kwocie wysokość zakontraktowanych środków unijnych wyniosła **1.222.041** tys. euro. Do końca 2010 r. na rachunki beneficjentów tej grupy przedsięwzięć przekazano **1.027.006** tys. euro z Funduszu Spójności.

W roku 2010 zakończonych zostało 27 przedsięwzięć, dla których suma wydatków na kwalifikowany zakres działań wyniosła **1.576.827** tys. euro, a zakontraktowanie środków FS **903.014** tys. euro. Udział środków z Funduszu Spójności w całości wydatków kwalifikowanych wyniósł, więc 57%. Pięć przedsięwzięć pozostaje nadal w realizacji.

Fundusz Spójności 2004-2006

W latach 2004-2006 Komisja Europejska zaakceptowała 45 przedsięwzięć, w tym 42 dotyczące gospodarki wodno-ściekowej, 2 z zakresu gospodarki odpadami i jedno przedsięwzięcie związane z ochroną powietrza. Wartość wydatków kwalifikowanych dla nich wynosi **2.280.097** tys. euro, w tym dofinansowanie z Funduszu Spójności **1.604.440** tys. euro. W ramach przedsięwzięć przewidywano podpisanie 671. kontraktów na roboty, usługi i dostawy. Do końca 2010 r. podpisano 663 kontrakty, co stanowi 99% wielkości planowanej. W 2010 r. zostało zawartych 61 kontraktów. Łączna wartość wszystkich kontraktów podpisanych, dla tej grupy przedsięwzięć, wyniosła na koniec 2010 roku **3.171.293** tys. euro (wydatki na zakres kwalifikowany). W tej kwocie suma zakontraktowanych środków unijnych wyniosła **1.552.965** tys. euro. Do końca 2010 r. na rachunki beneficjentów przekazano **1.287.262** tys. euro z Funduszu Spójności. Udział środków z Funduszu Spójności w całości wydatków kwalifikowanych wyniósł 59%.

W roku 2010 zakończonych zostało 28 przedsięwzięć, z tej grupy projektów, dla których suma wydatków na kwalifikowany zakres działań wyniosła **1.305.202** tys. euro, a zakontraktowanie środków z Funduszu Spójności **767.885** tys. euro. Udział środków z Funduszu Spójności w całości wydatków kwalifikowanych wyniósł 59%. Szesnaście przedsięwzięć z tej grupy jest nadal w realizacji.

Na koniec roku 2010 dla całej grupy 90. przedsięwzięć zawartych było 1.399 kontraktów na liczbę planowanych 1.407. Łączna wartość podpisanych kontraktów wyniosła na 31 grudnia 2010 r. **5.289.181** tys. euro, a kwota zakontraktowanych środków unijnych (z Funduszu Spójności) **2.775.006** tys. euro. Osiem kontraktów pozostawało do podpisania w ramach tylko jednego przedsięwzięcia tj. „Zaopatrzenie w wodę i oczyszczanie ścieków w Warszawie – Faza III”. W samym roku 2010 zawartych zostało 128 kontraktów na kwotę **111.095** tys. euro. W tej liczbie było 69 kontraktów na roboty o łącznej wartości **106.235** tys. euro oraz 59 kontraktów na usługi i dostawy o wartości **4.860** tys. euro.

Do końca 2010 r. zakończone zostały 1.274 kontrakty na łączną kwotę **3.927.520** tys. euro, z czego 725 to zakończone kontrakty na roboty o wartości **3.724.964** tys. euro, a 549 to zakończone kontrakty na usługi i dostawy o wartości **202.556** tys. euro.

Narastająco, do końca 2010 r. Komisja Europejska przekazała do Polski **2.316.587** tys. euro z Funduszu Spójności. Z tej kwoty do beneficjentów przekazano **2.314.268** tys. euro. Beneficjenci wypłacili wykonawcom kwotę stanowiącą równowartość **4.460.547** tys. euro, w tym **2.221.000** tys. euro jako środki Funduszu Spójności.

Zgodnie z wymogami Komisji Europejskiej i Instytucji Zarządzającej Narodowy Fundusz prowadzi kontrole ex-ante i ex-post postępowań przetargowych. W 2010 r. Narodowy

Fundusz wydał łącznie 38 opinii do materiałów przetargowych opracowanych przez beneficjentów na roboty budowlane, usługi i dostawy – wszystkie opinie były pozytywne.

W ramach kontroli postępowań o udzielenie zamówień publicznych, prowadzonych przez beneficjentów, Narodowy Fundusz w roku 2010 skontrolował 7 postępowań. Ponadto zaopiniowano 499 aneksów do umów zawartych na podstawie ustawy Prawo zamówień publicznych (PZP), 85 umów zawartych na podstawie PZP w trybie z wolnej ręki oraz 4 aneksy do umów zawartych wg PRAG (Practical guide to contract procedures).

VI.3.3. Finansowanie przedsięwzięć inwestycyjnych realizowanych z udziałem środków Funduszu Spójności i środków Narodowego Funduszu

Narodowy Fundusz, poza pełnieniem funkcji Instytucji Wdrażającej/Pośredniczącej II stopnia, współfinansuje przedsięwzięcia dofinansowywane z Funduszu Spójności, w celu uzupełnienia tzw. wkładu krajowego.

W zakresie pożyczek inwestycyjnych do końca 2010 r. podpisano łącznie 97 umów takich pożyczek ze środków Narodowego Funduszu na łączną kwotę **4.013.919** tys. zł. W ramach pożyczek inwestycyjnych wypłacono beneficjentom do końca 2010 r. łącznie **3.592.573** tys. zł, z tego w 2010 r. **848.754** tys. zł, wobec kwoty zaplanowanej w tej pozycji na **913.150** tys. zł (poz. 1 tabeli 36). Plan został wykonany w tej pozycji w 93%.

W ramach pożyczek na zapewnienie płynności finansowej do końca 2010 r. zawarto 72 umowy na łączną kwotę limitu wynoszącą **1.803.447** tys. zł. W 2010 r. nastąpił wzrost salda tych pożyczek o **272.122** tys. zł, wobec planowanej wielkości **298.620** tys. zł (poz. 3 tabeli 36). Plan został zrealizowany w 91%.

Od 2009 r. funkcjonuje dodatkowy instrument finansowego wsparcia beneficjentów ISPA/Funduszu Spójności w postaci dopłat do oprocentowania kredytów bankowych. Do końca 2010 roku Narodowy Fundusz wydał 11 decyzji na dofinansowanie przedsięwzięć na łączną kwotę dopłat w wysokości **161.047** tys. zł do kredytów bankowych w kwocie **532.996** tys. zł. Planowana kwota dopłat ze środków Narodowego Funduszu dla tej grupy kredytobiorców, w horyzoncie spłat kredytów, została określona w wysokości do **43.412** tys. zł. W 2010 r. wypłaty dopłat Narodowego Funduszu do kredytów bankowych wyniosły **8.789** tys. zł, wobec zaplanowanych **10.310** tys. zł (poz. 1.3 tabeli 35) – realizacja planu 85%. W 2010 r. banki wypłaciły beneficjentom **309.437** tys. zł, wobec przyjętych w planie **362.000** tys. zł (poz. 1 tabeli 37). Plan został zrealizowany w tej pozycji w 86%.

VI.3.4. Pomoc techniczna ze środków ISPA/Funduszu Spójności i współfinansowanie PT ze środków Narodowego Funduszu

W 2010 r. kontynuowana była realizacja projektu pomocy technicznej, finansowanej z Memorandum Finansowego nr 2002/PL/16/P/PA/013 „Pomoc techniczna dla sektora środowiska w Polsce”.

Maksymalna kwota wydatków kwalifikowanych, ze środków publicznych lub równorzędnych, na realizację ww. Memorandum wynosiła **15.900** tys. euro. Poziom pomocy wspólnotowej dla pomocy technicznej został ustalony na 75% całości wydatków kwalifikowanych i wynosił maksymalnie **11.925** tys. euro. Realizacja Memorandum zakończyła się 31 grudnia 2010 r.

Do końca 2010 r., w ramach ww. przedsięwzięcia, zawarto 125 kontraktów na łączną kwotę **12.205** tys. euro, w tym w 2010 r. 31 kontraktów na kwotę **1.872** tys. euro.

Najwięcej środków przeznaczonych zostało na pomoc potencjalnym beneficjentom w zakresie przygotowania przedsięwzięć, gdzie zawarto 100 umów na łączną kwotę **8.435** tys. euro na przygotowanie dokumentacji niezbędnej do wystąpienia z wnioskiem o dofinansowanie z Funduszu Spójności. Pozostała część środków wykorzystana została na wzmocnienie instytucjonalne Narodowego Funduszu oraz innych instytucji zaangażowanych w przygotowanie i zarządzanie przedsięwzięciami w ramach Funduszu Spójności w sektorze środowiska.

Realizując zadania wyszczególnione w Memorandum, Narodowy Fundusz w 2010 r. podejmował, m.in. następujące działania:

- opracowywał, we współpracy z wnioskodawcami, dokumentacje przetargowe niezbędne do złożenia aplikacji dla przedsięwzięć w ramach PO IiŚ (głównie dotyczyło to studiów wykonalności i raportów ocen oddziaływania na środowisko);
- przeprowadzał postępowania przetargowe;
- realizował i rozliczał umowy z wykonawcami;
- przygotowywał raporty kwartalne z postępów w realizacji projektu oraz wnioski o płatność pośrednią;
- uczestniczył w posiedzeniach Komitetu Monitorującego.

Do końca 2010 r. wypłacono wykonawcom umów **11.283** tys. euro, w tym z Funduszu Spójności **8.464** tys. euro, z czego w 2010 r. w ramach 43. kontraktów dokonano płatności na łączną kwotę **2.504** tys. euro, w tym z Funduszu Spójności **1.827** tys. euro, tj. **8.289** tys. zł, wobec planu wynoszącego **4.800** tys. zł (poz. 3.1 tabeli 34) – realizacja planu w 173%. Na współfinansowanie ww. Memorandum ze środków Narodowego Funduszu wydatkowano w 2010 r. **2.552** tys. zł, wobec planowanej kwoty **4.100** tys. zł (poz. 2.2 tabeli 35). Planowane wypłaty zostały zrealizowane w 62%.

VI.3.5. Rzeczowy i finansowy stan realizacji przedsięwzięć ISPA/Funduszu Spójności

Liczba przedsięwzięć, z tego:	90
• zakończonych:	69
• w realizacji:	21
• w tym z zawartymi wszystkimi kontraktami:	20
Liczba kontraktów planowanych w 90 projektach, z tego:	1.407
• na roboty:	819
• na usługi i dostawy:	588
Liczba kontraktów podpisanych, z tego:	1.399
• na roboty:	815
• na usługi i dostawy:	584
Liczba kontraktów zakończonych, z tego:	1.274
• na roboty:	725
• na usługi i dostawy:	549
Liczba kontraktów czynnych, z tego:	125
• na roboty:	90

• na usługi i dostawy:	35
Liczba kontraktów podpisanych w 2010 r., z tego:	128
• na roboty:	69
• na usługi i dostawy:	59
Wartości kontraktów podpisanych w 2010 r., z tego:	111.095 tys. euro
• na roboty:	106.235 tys. euro
• na usługi i dostawy:	4.860 tys. euro
Liczba kontraktów pozostających do podpisania, z tego:	8
• na roboty:	4
• na usługi i dostawy:	4
Łączna kwota kontraktów zawartych (dotyczy kwalifikowanego zakresu działań):	5.289.181 tys. euro
• szacowana wartość przekroczeń kosztów przedsięwzięć:	1.001.966 tys. euro
Łączna kwota oszczędności środków Funduszu Spójności (dotyczy projektów zakończonych, w których kontraktowanie zakończyło się poniżej wydatków kwalifikowanych wynikających z decyzji):	24.372 tys. euro
Łączna liczba zawartych umów pożyczek inwestycyjnych:	97
Łączna kwota umów pożyczek inwestycyjnych:	4.013.919 tys. zł
• w tym kwota zawartych umów/aneksów w 2010 r.:	17.108 tys. zł
Łączna kwota zrealizowanych wypłat dla beneficjentów z umów pożyczek inwestycyjnych (narastająco):	3.592.573 tys. zł
Kwota wypłat pożyczek inwestycyjnych dla beneficjentów w 2010 r.:	848.754 tys. zł
Łączna liczba zawartych umów pożyczek na zachowanie płynności finansowej przedsięwzięć:	72
Łączny przyznany limit pożyczek na zachowanie płynności:	1.803.447 tys. zł
Wzrost salda pożyczek na zachowanie płynności finansowej w 2010 r.:	272.122 tys. zł
Łączna kwota wniosków o środki Funduszu Spójności złożonych do IPZ I (narastająco), z tego:	2.420.940 tys. euro
• zaliczki:	552.020 tys. euro
• płatności pośrednie:	1.827.277 tys. euro
• płatności końcowe:	41.643 tys. euro
Łączna kwota wniosków złożonych do IPZ I w 2010 r., z tego:	352.938 tys. euro
• płatności pośrednie:	314.355 tys. euro
• płatności końcowe:	38.583 tys. euro

Łączna kwota środków FS przekazanych na konta beneficjentów (narastająco):	2.314.268 tys. euro
• w tym w 2010 r.:	460.511 tys. euro
Łączna kwota środków przekazanych przez KE na konto FS w NBP (narastająco):	2.316.587 tys. euro
• w tym w 2010 r.:	448.620 tys. euro
Łączna kwota wypłat beneficjentów dla wykonawców:	4.460.547 tys. euro
• w tym w 2010 r.:	904.591 tys. euro

Narodowy Fundusz, jedynie w formie przyznaných pożyczek inwestycyjnych (**4.013.919** tys. zł) udzielił tak istotnego wsparcia finansowego w realizację przedsięwzięć ISPA/Funduszu Spójności, że wyniosło ono 71% zakładanego w decyzjach KE sumarycznego udziału finansowego beneficjentów. Udział ten, liczony jako różnica pomiędzy sumami wydatków kwalifikowanych (**4.287.215** tys. euro), a wysokością przyznanego dofinansowania z Funduszu Spójności (**2.850.517** tys. euro), wynosi **1.436.698** tys. euro.

Plan wypłat środków Funduszu Spójności dla beneficjentów, określony został w Planie działalności Narodowego Funduszu na 2010 r. na **1.816.750** tys. zł. Wykonanie zamknęło się kwotą równowartości **1.836.754** tys. zł (poz. 2.1 tabeli 34), tj. plan został zrealizowany w 101%.

VI.3.6. Wstępne oszacowanie uzyskanych efektów rzeczowych i ekologicznych z realizacji przedsięwzięć ISPA/Funduszu Spójności

Na podstawie posiadanych danych, można już wstępnie oszacować wykonany łączny zakres rzeczowy oraz efekty ekologiczne, jakie zostały bądź zostaną uzyskane dzięki realizacji przedsięwzięć Funduszu Spójności.

Sumaryczne podstawowe wskaźniki rzeczowe:

- wybudowana i zmodernizowana kanalizacja sanitarna: 9,6 tys. km;
- wybudowana i zmodernizowana kanalizacja deszczowa: 1,0 tys. km;
- wybudowane i zmodernizowane wodociągi: 3,1 tys. km;
- wybudowane i zmodernizowane oczyszczalnie ścieków: 104 (21 + 83) szt.;
- zlikwidowane oczyszczalnie ścieków: 61 szt.;
- wybudowane suszarnie osadów: 19 szt.;
- wybudowane stacje termicznej utylizacji osadów: 9 szt.;
- wybudowane lub zmodernizowane stacje uzdatniania wody: 152 szt.;
- przepustowość wybudowanych instalacji przekształcania odpadów stałych: 500 tys. Mg/rok odpadów;
- zmodernizowana sieć ciepłownicza wysoko- i niskoparametrowa: 132 km (99 + 33);
- wymienione węzły ciepłownicze: 535 szt.

Wstępnie określone główne efekty ekologiczne:

- planowana docelowa liczba mieszkańców nowo podłączonych do kanalizacji sanitarnej – niemal 2,3 mln osób;
- planowana docelowa ilość ścieków bytowo-gospodarczych, które dopłyną po zrealizowaniu zakresu kanalizacji sanitarnej objętej przedsięwzięciami – 3,1 mln m³/dobę (śr.db.);
- obszar oddziaływania zrealizowanych inwestycji do przekształcania odpadów zamieszany przez ok. 3,5 mln mieszkańców;
- zmniejszenie emisji zanieczyszczeń powietrza o 1.676 Mg SO₂ na rok.

VI.4. Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko (2007-2013)

VI.4.1. Priorytet I - Gospodarka wodno-ściekowa

Celem Priorytetu I – Gospodarka wodno-ściekowa działanie 1.1. – Gospodarka wodno-ściekowa w aglomeracjach powyżej 15 tys. RLM jest wyposażenie do końca 2015 r. tych aglomeracji w systemy kanalizacji zbiorczej oraz oczyszczalnie ścieków. Działanie dotyczy budowy, rozbudowy i modernizacji oczyszczalni ścieków komunalnych oraz budowy i modernizacji systemów kanalizacji zbiorczej ujętych w krajowym programie oczyszczania ścieków komunalnych. Ogólna kwota wydatków kwalifikowanych na działanie to **3.275,2** mln euro, z tego wkład środków unijnych wynosi **2.783,9** mln euro, a wkład publicznych środków krajowych **491,3** mln euro.

W ramach trybu konkursowego w 2010 r. oceniano 13, złożonych w VI naborze, wniosków na łączną kwotę dofinansowania **1.282.637** tys. zł. Pozytywnie ocenę formalną i merytoryczną I stopnia przeszło 11 wniosków. Dla dwóch wniosków, które znalazły się na podstawowej liście rankingowej, podpisano umowy o dofinansowanie.

W sumie w 2010 r. w ramach Priorytetu I PO IiŚ podpisanych zostało 27 umów. Dla tzw. projektów indywidualnych zawarto 8 umów o dofinansowanie na kwotę **1.040.853** tys. zł. Pozostałe 19 umów na kwotę **2.248.883** tys. zł zawarto dla projektów wyłonionych w konkursach ogłoszonych przed rokiem 2010. Łączna kwota dofinansowania ze środków unijnych dla tych przedsięwzięć wynosi **3.289.737** tys. zł, przy całkowitym koszcie przedsięwzięć **6.498.168** tys. zł. W 2010 r. złożone zostały do Banku Gospodarstwa Krajowego zlecenia płatności, z Funduszu Spójności, na kwotę **1.038.980** tys. zł, z planowanych **1.080.600** tys. zł (poz. 1.1.1.1 tabeli 34). Plan został zrealizowany w 96%.

Planowane do uzyskania efekty ekologiczne i rzeczowe z umów zawartych w 2010 r., w ramach Priorytetu I PO IiŚ, przedstawione są w tabeli 39.

Tabela 39 Planowane do uzyskania efekty ekologiczne i rzeczowe z umów zawartych w 2010 r. w Priorytecie I PO IiŚ

Poz.	Efekt ekologiczny/rzeczowy	Jednostka miary	Wielkość efektu z umów zawartych
1	Średniodobowa przepustowość oczyszczalni ścieków	m ³ /d	565 890
2	Długość nowowybudowanej sieci kanalizacji sanitarnej	km	2 071
3	Długość modernizowanej sieci kanalizacji sanitarnej	km	257
4	Przyrost równoważnej ilości mieszkańców objętych systemem zbierania ścieków	RLM	229 890
5	Długość nowowybudowanej kanalizacji deszczowej	km	91
6	Długość nowowybudowanej sieci wodociągowej	km	173
7	Długość modernizowanej sieci wodociągowej	km	190
8	Przyrost ilości mieszkańców wyposażonych w wodę do picia o odpowiedniej jakości	Mk	14 672
9	Liczba wybudowanych oczyszczalni ścieków	szt.	1
10	Liczba przebudowanych oczyszczalni ścieków	szt.	21

Program priorytetowy realizowany w Narodowym Funduszu w zakresie Priorytetu I to: Współfinansowanie I osi priorytetowej Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko – gospodarka wodno-ściekowa, składający się z dwóch części:

- Część I: Dla beneficjentów PO IiŚ;
- Część II: Dla potencjalnych beneficjentów PO IiŚ.

Na współfinansowanie środkami Narodowego Funduszu przedsięwzięć z Priorytetu I PO IiŚ wydatkowano:

- **1.593** tys. zł w ramach pożyczek inwestycyjnych, wobec kwoty ujętej w planie w wysokości **1.590** tys. zł – realizacja planu w 100% (poz. 2.1 tabeli 36);
- nie wydatkowano środków w zakresie dopłat do oprocentowania kredytów, zaplanowanych na **100** tys. zł (poz. 1.1.1.1 tabeli 35).

Beneficjentom wdrażającym przedsięwzięcia w ramach Priorytetu I PO IiŚ banki wypłaciły również **3.414** tys. zł w postaci kredytów bankowych. Wobec kwoty ujętej w planie w wysokości **48.000** tys. zł plan zrealizowano w 7% (poz. 2.1 tabeli 37).

VI.4.2. Priorytet II - Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi

Celem Priorytetu II jest zwiększenie korzyści gospodarczych poprzez zmniejszenie udziału odpadów komunalnych składowanych i rekultywację terenów zdegradowanych oraz ochronę brzegów morskich. Ogólna kwota środków przeznaczonych na ten priorytet to **1.430,2** mln euro, z tego wkład środków unijnych wynosi **1.215,7** mln euro, a wkład publicznych środków krajowych **214,5** mln euro.

W 2010 r. ocenie podlegało osiem wniosków o dofinansowanie z Funduszu Spójności dla przedsięwzięć umieszczonych na Liście indywidualnych projektów kluczowych w ramach Priorytetu II – Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi, działanie 2.1.

– Kompleksowe przedsięwzięcia z zakresu gospodarki odpadami komunalnymi ze szczególnym uwzględnieniem odpadów niebezpiecznych. Wszystkie uzyskały pozytywną ocenę w oparciu o kryteria formalne i merytoryczne I stopnia i zostały skierowane do oceny merytorycznej II stopnia.

W 2010 r. w ramach tego działania, ocenę merytoryczną II stopnia przechodziły również 3 wnioski złożone w ramach dwóch konkursów przeprowadzonych w 2009 r. Dla dwóch z nich ocena merytoryczna II stopnia zakończyła się wynikiem pozytywnym, dla trzeciego natomiast negatywnym.

W ramach Priorytetu II – Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi, działanie 2.2. – Przywracanie terenom zdegradowanym wartości przyrodniczych i ochrona brzegów morskich, w 2010 r. został złożony do Narodowego Funduszu jeden wniosek o dofinansowanie przedsięwzięcia znajdującego się na Liście projektów kluczowych. Wniosek ten przeszedł pozytywnie ocenę formalną i merytoryczną I stopnia i został przekazany do oceny merytorycznej II stopnia.

W 2010 r., w ramach działań 2.1 oraz 2.2 zostały podpisane cztery umowy o dofinansowanie ze środków unijnych, dla przedsięwzięć podlegających procedurze konkursowej, na łączną kwotę dofinansowania ze środków Funduszu Spójności – **291.320** tys. zł, przy całkowitym koszcie przedsięwzięć – **615.559** tys. zł.

W 2010 r. złożone zostały do BGK zlecenia płatności na kwotę **137.870** tys. zł, wobec przyjętych w planie **150.000** tys. zł (poz. 1.1.1.2 tabeli 34). Plan został zrealizowany w 92%.

W okresie sprawozdawczym w dniu 10 grudnia 2010 roku został ogłoszony przez Ministerstwo Środowiska nabór w trybie konkursowym wniosków o dofinansowanie z Funduszu Spójności przedsięwzięć w ramach działań 2.1 oraz 2.2. Kwota alokacji przeznaczona na II priorytet w ramach konkursu wynosi **70** mln euro, w tym dla działania 2.1 – **30** mln euro, a dla działania 2.2 – **40** mln euro.

Planowane do uzyskania efekty ekologiczne i rzeczowe z umów zawartych w 2010 r. w ramach Priorytetu II PO IiŚ przedstawione są w tabeli 40.

Tabela 40 Planowane do uzyskania efekty ekologiczne i rzeczowe z umów zawartych w 2010 r. w Priorytecie II PO IiŚ

Poz.	Efekt ekologiczny/rzeczowy	Jednostka miary	Wielkość efektu z umów zawartych
1	Masa odpadów poddanych odzyskowi	Mg/rok	181 051
2	Pojemność składowiska uzyskana w wyniku budowy, rozbudowy lub modernizacji	tys. m3	620 000
3	Powierzchnia składowiska zamkniętego i poddanego rekultywacji	ha	40
4	Liczba nowobudowanych linii segregacji odpadów	szt.	3
5	Budowa linii segregacji odpadów	szt.*	3
6	Kompostownia (budowa instalacji)	szt.*	4
7	Liczba zamykanych i rekultywowanych składowisk	szt.	4

*) - liczba przedsięwzięć realizujących ten efekt

Program priorytetowy realizowany w Narodowym Funduszu w zakresie Priorytetu II to: Współfinansowanie II osi priorytetowej Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko – gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi, Część I: Dla beneficjentów PO IiŚ.

Na współfinansowanie środkami Narodowego Funduszu przedsięwzięć z Priorytetu II PO IiŚ wydatkowano **17.593** tys. zł w ramach pożyczek inwestycyjnych, wobec kwoty ujętej w planie w wysokości **60.000** tys. zł (poz. 2.2 tabeli 36) – realizacja planu w 29%.

VI.4.3. Priorytet III - Zarządzanie zasobami i przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska

Celem Priorytetu III jest zapewnienie odpowiedniej ilości zasobów wodnych na potrzeby ludności i gospodarki kraju oraz minimalizacja skutków negatywnych zjawisk naturalnych, przeciwdziałanie poważnym awariom, zapewnienie dobrego stanu wód przybrzeżnych, a także wzmocnienie procesów decyzyjnych poprzez zapewnienie wiarygodnych informacji o stanie środowiska. Ogólna kwota środków przeznaczonych na ten priorytet to **655,1** mln euro, z tego wkład środków unijnych wynosi **556,8** mln euro, a wkład publicznych środków krajowych **98,3** mln euro.

Narodowy Fundusz przejął w 2008 r. funkcję Instytucji Wdrażającej dla Priorytetu III PO IiŚ od Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej.

W ramach III priorytetu PO IiŚ przedsięwzięcia do udzielenia dofinansowania wybierane są w trybie indywidualnym. W wyniku aktualizacji listy projektów indywidualnych w styczniu 2010 r., na wniosek beneficjenta usunięto jedno z przedsięwzięć w ramach działania 3.1 Retencjonowanie wody i zapewnienie bezpieczeństwa przeciwpowodziowego. Tym samym na liście jest obecnie 25 przedsięwzięć.

W ramach Priorytetu III w 2010 r. zawarto:

- 6 umów o dofinansowanie o łącznym koszcie całkowitym przedsięwzięć **480.364** tys. zł i szacunkowej kwocie dofinansowania z Funduszu Spójności **283.492** tys. zł;
- 4 pre-umowy o łącznym koszcie całkowitym przedsięwzięć ok. **1.163.560** tys. zł i szacunkowej kwocie dofinansowania z Funduszu Spójności ok. **555.263** tys. zł.

Planowane do uzyskania efekty ekologiczne i rzeczowe, z umów zawartych w 2010 r., w ramach Priorytetu III PO IiŚ przedstawione są w tabeli 41.

Tabela 41 Planowane do uzyskania efekty ekologiczne i rzeczowe z umów zawartych w 2010 r. w Priorytecie III PO IiŚ

Poz.	Efekt ekologiczny/rzeczowy	Jednostka miary	Wielkość efektu z umów zawartych
1	Długość obwałowań budowanych lub modernizowanych (wskaźnik monitorowania wpływu na środowisko)	km	9
2	Liczba osób objętych ochroną przeciwpowodziową	os.	4 500
3	Powierzchnia terenów bezpośrednio objętych ochroną przeciwpowodziową	ha	1 600
4	Przyrost zretencjonowanej wody w ramach małej retencji	m ³	31 000 000
5	Przeciwdziałanie i likwidacja skażeń chemicznych	szt.*	1
6	Przeciwdziałanie i likwidacja skażeń promieniotwórczych	szt.*	1
7	Przeciwdziałanie i likwidacja skutków powodzi	szt.*	1
8	Przeciwdziałanie i likwidacja skutków pożarów	szt.*	1
9	Przeszkolenie służb do działań z zakresu ZŚ**	szt.*	1
10	Liczba wybudowanych obiektów małej retencji	szt.	3 300
11	Liczba zakupionych samochodów pożarniczych	szt.	18
12	Liczba zakupionego sprzętu ochrony osobistej	szt.	160
13	Liczba zakupionego sprzętu ratownictwa ekologicznego	szt.	119

*) - liczba przedsięwzięć realizujących ten efekt

***) - zagrożenia środowiska

W 2010 r. złożone zostały do BGK zlecenia płatności, ze środków Funduszu Spójności, na kwotę **3.486** tys. zł, wobec planowanych **5.600** tys. zł (poz. 1.1.1.3 tabeli 34). Plan został zrealizowany w 62%.

VI.4.4. Priorytet IV - Przedsięwzięcia dostosowujące przedsiębiorstwa do wymogów ochrony środowiska

Celem Priorytetu IV jest ograniczanie negatywnego wpływu istniejącej działalności przemysłowej na środowisko i dostosowanie przedsiębiorstw do wymogów prawa wspólnotowego. Ogólna kwota środków przeznaczonych na ten priorytet wynosi **667** mln euro, z tego wkład środków unijnych z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego to **200** mln euro, wkład publicznych środków krajowych **67** mln euro, a przewidywana wielkość środków prywatnych **400** mln euro.

W ramach działania 4.1. – Wsparcie systemów zarządzania środowiskowego, w wyniku rozstrzygnięcia konkursu II, przeprowadzonego w grudniu 2009 r., pozytywną ocenę merytoryczną uzyskało 26 spośród 32. wniosków aplikujących w konkursie. Z tego, w 2010 roku zawarto 25 umów na kwotę dofinansowania ze środków UE równą **515** tys. zł, przy koszcie całkowitym przedsięwzięć **1.581** tys. zł. W ramach konkursu III, ogłoszonego we wrześniu 2010 r., pozytywnie oceniono 8 z 13. złożonych wniosków. Podpisywanie umów przewidziane jest na rok 2011.

W ramach działań:

- 4.2. – Racjonalizacja gospodarki zasobami i odpadami w przedsiębiorstwach;
- 4.3. – Wsparcie dla przedsiębiorstw w zakresie wdrażania Najlepszych Dostępnych Technik (BAT);
- 4.4. – Wsparcie dla przedsiębiorstw w zakresie gospodarki wodno-ściekowej;
- 4.6. – Wsparcie dla przedsiębiorstw prowadzących działalność w zakresie odzysku i unieszkodliwiania odpadów innych niż komunalne,

ocena wniosków i podpisywanie umów dotyczyły konkursu zorganizowanego w kwietniu 2009 r. Na 92 złożone wnioski 58 uzyskało pozytywną ocenę merytoryczną. Podpisano 43 umowy na łączną kwotę dofinansowania z EFRR – **249.447** tys. zł, przy koszcie całkowitym przedsięwzięć **1.905.445** tys. zł.

W związku z pozostałymi wolnymi środkami alokacji EFRR dla działania 4.5. – Wsparcie dla przedsiębiorstw w zakresie ochrony powietrza, w 2010 r. przeprowadzono w trybie konkursowym nabór wniosków w ramach tego działania. Na konkurs złożono 34 wnioski na łączną kwotę dofinansowania **337.643** tys. zł. W grudniu 2010 r. Ministerstwo Środowiska zatwierdziło listę rankingową dla tego konkursu. Rekomendowanych do wsparcia zostało 26 przedsięwzięć na kwotę dofinansowania z EFRR – **317.274** tys. zł.

W 2010 r. złożonych zostało do BGK 85 zleceń płatność na łączną kwotę dofinansowania z EFRR w wysokości **71.122** tys. zł, wobec zaplanowanych **70.700** tys. zł (łącznie poz. 1.1.1.4 i 1.2.1 tabeli 34). Plan został zrealizowany w 101%.

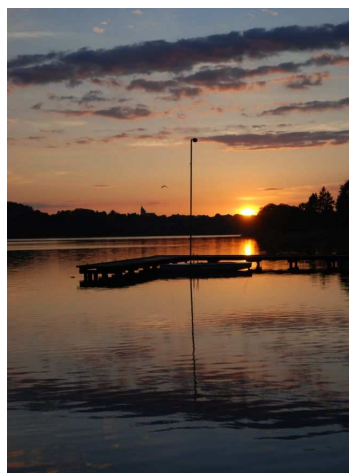
Planowane do uzyskania efekty ekologiczne i rzeczowe, z umów zawartych w 2010 r., w ramach Priorytetu IV PO LiŚ przedstawione są w tabeli 42.

Tabela 42 Planowane do uzyskania efekty ekologiczne i rzeczowe z umów zawartych w 2010 r. w Priorytecie IV PO LiŚ

Poz.	Efekt ekologiczny/rzeczowy	Jednostka miary	Wielkość efektu	
			z umów zawartych	z umów zakończonych
1	Zmniejszenie emisji CO ₂	Mg/rok	64 488	27 366
2	Zmniejszenie emisji NO _x	Mg/rok	199	53
3	Zmniejszenie emisji pyłu	Mg/rok	785	357
4	Zmniejszenie emisji SO ₂	Mg/rok	31 931	195
5	Oszczędność zużycia wody	m ³ /rok	158 275	769 727
6	Zmniejszenie ilości ścieków przemysłowych wymagających oczyszczenia	m ³ /rok	4 282 750	
7	Usunięty ładunek sumy chlorków i siarczanów (CL + SO ₄)	kg/rok	3 982 255	
8	Usunięty ładunek BZT ₅	kg/rok	245 627	
9	Usunięty ładunek ChZT	kg/rok	4 339 304	
10	Usunięty ładunek fenoli lotnych	kg/rok	43 800	
11	Średniodobowa ilość ścieków oczyszczonych w rok po zakończeniu przedsięwzięcia	m ³ /d	13 730	
12	Odpady poddane odzyskowi	Mg/rok	162 026	76 606
13	Odpady poddane recyklingowi	Mg/rok	700 000	60 000
14	Odzysk i unieszkodliwianie odpadów niebezpiecznych	Mg/rok	5 450	
15	Ograniczenie strumienia odpadów trafiających na środowisko	Mg/rok	46 058	
16	Zmniejszenie zapotrzebowania na energię cieplną	GJ/rok	382	
17	Zmniejszenie zapotrzebowania na energię elektryczną	MWh/rok	72 814	
18	Ograniczenie ilości wytwarzanych odpadów	Mg/rok	69	69
19	Oszczędność zużycia energii	GJ/rok	315	495
20	Zmniejszenie zapotrzebowania na moc elektryczną poprzez stosowanie urządzeń o mniejszej energochłonności	MWe	7 511	2 239

W 2010 r., w ramach Programu dopłat do kredytów dla przedsięwzięć realizowanych przez przedsiębiorstwa dostosowujące się do wymogów ochrony środowiska, uzyskujących wsparcie ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego – Priorytet IV PO LiŚ, wydatkowano **41** tys. zł na dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych, wobec kwoty ujętej w planie w wysokości **60** tys. zł (poz. 1.1.1.2 tabeli 35) – realizacja planu – 68%. Dopłaty wygenerowały środki banku wypłacone beneficjentowi w kwocie **1.813** tys. zł, wobec zaplanowanej wartości **3.900** tys. zł (poz. 2.2 tabeli 37) – realizacja planu – 47%.

VI.4.5. Priorytet V - Ochrona przyrody i kształtowanie postaw ekologicznych

Dofinansowanie ze środków Narodowego Funduszu dla przedsięwzięć wdrażanych w ramach Priorytetu V udzielane było w ramach programu priorytetowego – „Współfinansowanie V osi priorytetowej Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko – ochrona przyrody i kształtowanie postaw ekologicznych”.

W 2010 r. prowadzono ocenę merytoryczną złożonych wniosków o współfinansowanie przedsięwzięć ze środków Narodowego Funduszu. Dokonano oceny merytorycznej I stopnia 40. wniosków oraz oceny merytorycznej II stopnia 29. wniosków.

Transfery środków z Priorytetu V dla beneficjentów nie są

realizowane za pośrednictwem rachunków Narodowego Funduszu. Natomiast na współfinansowanie przedsięwzięć wdrażanych w ramach tego Priorytetu, w 2010 r. ze środków Narodowego Funduszu, wydatkowanych zostało **461** tys. zł dotacji inwestycyjnych, wobec planowanej kwoty **1.500** tys. (poz. 1.1.2 tabeli 35) – plan zrealizowano w 31%. Z planowanej do wypłaty kwoty **1.800** tys. dotacji nieinwestycyjnych wydatkowanych zostało **1.012** tys. zł – plan zrealizowano w 56% (poz. 2.1 tabeli 35).

Zestawienie umów zawartych w 2010 r., dotyczących współfinansowania ze środków Narodowego Funduszu przedsięwzięć wdrażanych w ramach Priorytetu V, przedstawia tabela 43.

Tabela 43 Umowy zawarte w 2010 r. na współfinansowanie ze środków Narodowego Funduszu przedsięwzięć wdrażanych w ramach Priorytetu V PO IiŚ

Wyszczególnienie	Liczba umów	Kwota umów (tys. zł)	Wartość kosztorysowa przedsięwzięć (tys. zł)	Udział środków Narodowego Funduszu (%)
Dotacje inwestycyjne	14	5 026	38 607	13,0%
Dotacje nieinwestycyjne	14	5 274	36 867	14,3%
Razem	28	10 300	75 474	13,6%

VI.4.6. Priorytet IX - Infrastruktura energetyczna przyjazna środowisku i efektywność energetyczna

Celem Priorytetu IX jest zmniejszenie oddziaływania sektora energetyki na środowisko. W ramach priorytetu wsparcie uzyskują działania obejmujące zwiększenie stopnia wykorzystania energii pierwotnej w sektorze energetycznym i obniżenie energochłonności sektora publicznego oraz zwiększenie wytwarzania energii ze źródeł odnawialnych. Ponadto wsparcie przeznaczone będzie na przygotowanie dokumentacji technicznej dotyczącej inwestycji zgodnej z celami Priorytetu.

Narodowy Fundusz pełni funkcję Instytucji Wdrażającej dla działań:

- 9.1. – Wysokosprawne wytwarzanie energii;
- 9.2. – Efektywna dystrybucja energii;
- 9.3. – Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej.

Planowana całkowita kwota środków przeznaczonych na dofinansowanie ww. trzech działań wynosi **675,8** mln euro, w tym **287,5** mln euro pochodzić będzie z Funduszu Spójności. Przewiduje się, że środki krajowe publiczne zaangażowane w realizację trzech pierwszych działań Priorytetu IX wyniosą **95,9** mln euro, a środki prywatne ponad **292,4** mln euro.

W roku 2010 ogłoszono 2 konkursy, dotyczące pełnej alokacji środków dla działań 9.1 i 9.2.

W ramach działania 9.3 wszystkie konkursy zostały rozstrzygnięte, a ocena merytoryczna II stopnia dla 34 złożonych wniosków zakończyła się wynikiem pozytywnym. Dla wszystkich wniosków zawarto już umowy o dofinansowanie.

W ramach działania 9.1 przeprowadzono jeden nabór konkursowy, na który zgłoszono 30 wniosków. W przyszłym okresie sprawozdawczym planowane jest zakończenie oceny formalnej, merytorycznej I stopnia oraz merytorycznej II stopnia, a następnie zawieranie umów.

W ramach działania 9.2 przeprowadzono jeden nabór konkursowy. Złożono 52 wnioski, z których pozytywną ocenę merytoryczną I stopnia uzyskało 50. Zakończenie oceny merytorycznej II stopnia dla całego konkursu nastąpi w II kwartale 2011 r.

W ramach Priorytetu IX w 2010 r. zawarto 39 umów na łączną kwotę dofinansowania z Funduszu Spójności **355.506** tys. zł, przy koszcie całkowitym przedsięwzięć wynoszącym **976.733** tys. zł.

Planowane do uzyskania, efekty ekologiczne i rzeczowe z umów zawartych w 2010 r. w ramach Priorytetu IX PO LiŚ przedstawione są w tabeli 44.

Tabela 44 Planowane do uzyskania efekty ekologiczne i rzeczowe z umów zawartych w 2010 r. w Priorytecie IX PO LiŚ

Poz.	Efekt ekologiczny/rzeczowy	Jednostka miary	Wielkość efektu z umów zawartych
1	Ilość zaoszczędzonej energii pierwotnej w wyniku realizacji projektów	GJ/rok	760 058
2	Ilość zaoszczędzonej energii w wyniku realizacji projektów termomodernizacyjnych	MWh/rok	145 202
3	Zmniejszenie emisji CO ₂	Mg/rok	87 497
4	Zmniejszenie zapotrzebowania na energię ciepłą	GJ/rok	16 570
5	Zmniejszenie zapotrzebowania na energię elektryczną	MWh/rok	4 687
6	Zmniejszenie zużycia energii pierwotnej	GJ/rok	830 027
7	Zwiększenie produkcji energii cieplnej z biogazu	GJ/rok	24 279
8	Zwiększenie produkcji energii cieplnej z biomasy	GJ/rok	472 725
9	Zwiększenie produkcji energii cieplnej z innych źródeł	GJ/rok	263 005
10	Zwiększenie produkcji energii elektrycznej z biomasy	MWh/rok	218 182
11	Zwiększenie produkcji energii elektrycznej z innych źródeł	MWh/rok	83 367
12	Liczba obiektów objętych termomodernizacją	szt.	245
13	Moc zainstalowana energii elektrycznej	MW	30
14	Budowa jednostek wytwarzania energii elektrycznej i cieplnej w wysokosprawnej kogeneracji z wykorzystaniem biogazu	MWe	2
15	Budowa jednostek wytwarzania energii elektrycznej i cieplnej w wysokosprawnej kogeneracji z zastosowaniem biomasy	MWe	27

W 2010 r. złożone zostały do BGK zlecenia płatności ze środków Funduszu Spójności w kwocie **83.426** tys. zł, wobec kwoty zaplanowanej w wysokości **90.000** tys. zł (poz. 1.1.1.5 tabeli 34). Plan został zrealizowany w 93%.

Program priorytetowy realizowany w Narodowym Funduszu w zakresie Priorytetu IX to: Współfinansowanie IX osi priorytetowej Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko – infrastruktura energetyczna przyjazna środowisku i efektywność energetyczna. Wypłaty środków w postaci dopłat do oprocentowania kredytów bankowych, w ramach tego programu, przewidziano od 2011 roku, ponieważ w 2010 r. banki nie wypłaciły beneficjentom kredytów planowanych na **25.000** tys. zł (poz. 2.3 tabeli 37).

VI.4.7. Pomoc techniczna z PO IiŚ

W 2010 roku Narodowy Fundusz jako beneficjent Pomocy Technicznej PO IiŚ – Fundusz Spójności, realizował dwa projekty: Roczny Plan Działań (RPD) 2010 w sektorze środowisko oraz Roczny Plan Działań 2010 w sektorze energetyka, na które podpisane zostały umowy o dofinansowanie. W ramach tych przedsięwzięć kwalifikowane były wydatki w następujących działaniach:

- 15.1. Sprawne zarządzanie programem – koszty wynagrodzeń, sprzęt komputerowy, oprogramowanie, wyposażenie, wyjazdy na kontrola, wyjazdy służbowe, szkolenia pracowników, wydatki związane z systemem finansowo-księgowym, usługi i dostawy;
- 15.2. Informacja i promocja – szkolenia beneficjentów, materiały informacyjne i promocyjne;
- 15.3. Działania ewaluacyjne (tylko w sektorze energetyka).

W sektorze środowisko w 2010 r. zrealizowane zostało 89% z zaplanowanych **13.806** tys. zł wydatków kwalifikowanych, natomiast w sektorze energetyka 90% z zaplanowanych **2.403** tys. zł. Z tytułu wniosków o płatności końcowe RPD 2009 oraz wniosków o płatności pośrednie RPD 2010 wpłynęły refundacje na łączną kwotę **9.452** tys. zł, z czego **7.825** tys. zł w ramach sektora środowisko i **1.626** tys. zł w ramach sektora energetyka.

Ze środków pomocy technicznej PO IiŚ, tj. z Funduszu Spójności (Priorytet XV) i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (Priorytet XIV), w zakresie kosztów wynagrodzeń i pochodnych od nich, w 2010 r. nastąpiła refundacja w kwocie **8.338** tys. zł (część wykonania wykazywana w poz. 2.1, 2.2 i 2.3 w części B tabeli 5). Podobnie w zakresie kosztów Biura, wykazywanych w poz. 2.4.3 w ww. tabeli refundacji podlegały m.in.: podnoszenie kwalifikacji (głównie szkolenia pracowników Narodowego Funduszu i beneficjentów) – kwota **413** tys. zł i działania informacyjne i promocyjne – kwota **323** tys. zł. Ze środków pomocy technicznej PO IiŚ sfinansowano również zakupy sprzętu komputerowego i oprogramowania (koszty wykazywane w poz. 3.1 ww. tabeli) – kwota **325** tys. zł.

VI.5. Pozostałe środki europejskie

VI.5.1. Norweski Mechanizm Finansowy i Mechanizm Finansowy Europejskiego Obszaru Gospodarczego

W 2010 r. podpisywane zostało 6 ostatnich umów finansowych dla projektów zatwierdzonych w ramach naborów przeprowadzonych w 2007 r. i 2008 r. oraz współfinansowanych w ramach perspektywy finansowej NMF i MF EOG 2004-2009.

Z planowanej do wypłaty w 2010 r. kwoty **128.330** tys. zł wypłacono **114.345** tys. zł (łącznie poz. 1.1.2 i 1.2.2 tabeli 34) – plan zrealizowano w 89%.

Tabela 45 przedstawia zestawienie zawartych w 2010 r. umów, a tabela 46 dokonane w 2010 r. wypłaty dla beneficjentów w podziale na kierunki wydatkowania środków.

Tabela 45 Umowy zawarte w 2010 r. na finansowanie przedsięwzięć w ramach środków NMF i MF EOG

Poz.	Wyszczególnienie	Przeznaczenie środków	Liczba umów	Kwota umów (tys. euro)	Kwota umów (tys. zł*)	Wartość kosztorysowa przedsięwzięć (tys. zł)	Udział środków NMF i MF EOG 6/7 (%)
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Dotacje inwestycyjne	Ochrona atmosfery i klimatu	1	159	635	1 588	40,0%
2	Dotacje nieinwestycyjne	Promowanie zrównoważonego rozwoju	1	676	2 700	3 180	84,9%
3		Wzmocnienie zdolności administracyjnych	4	1 402	5 600	6 587	85,0%
	Razem		6	2 237	8 935	11 355	78,7%

* - przeliczone po kursie 3,9946 zł/euro (wg NBP średni kurs euro w 2010 r.)

Tabela 46 Wyплаты środków na finansowanie przedsięwzięć w ramach NMF i MF EOG w 2010 r. (tys. zł)

Poz.	Wyszczególnienie	Przeznaczenie środków	Plan 2010 r.	Wykonanie 2010 r. (tys zł)	Wskaźnik 5/4 (%)
1	2	3	4	5	6
1	Dotacje inwestycyjne	Ochrona wód	109 060	66 392	91,5%
2		Ochrona ziemi		1 024	
3		Ochrona klimatu i atmosfery		32 424	
4	Dotacje nieinwestycyjne	Promowanie zrównoważonego rozwoju	19 270	13 708	75,3%
5		Wzmocnienie zdolności administracyjnych		797	
	Razem		128 330	114 345	89,1%

Planowane do uzyskania efekty ekologiczne i rzeczowe z umów zawartych, jak również uzyskane wielkości takich efektów z umów zakończonych w 2010 r. w ramach NMF i MF EOG przedstawione są w tabeli 47.

Tabela 47 Efekty ekologiczne i rzeczowe z umów zawartych i zakończonych w 2010 r. dla przedsięwzięć wdrażanych w ramach NMF i MF EOG

Poz.	Efekt ekologiczny/rzeczowy	Jednostka miary	Wielkość efektu	
			z umów zawartych	z umów zakończonych
1	Monitoring powietrza	szt.*	2	
2	Ochrona gatunkowa	szt.*	1	
3	Plany zarządzania ryzykiem powodzi *	szt.	1	
4	Liczba zakupionego i modernizowanego niezbędnego sprzętu i aparatury kontrolno-pomiarowej	szt.	39	
5	Zmniejszenie emisji CO ₂	Mg/rok		20 633
6	Zmniejszenie emisji pyłu	Mg/rok		164
7	Zmniejszenie emisji SO ₂	Mg/rok		1 344
8	Zmniejszenie zapotrzebowania na energię cieplną	GJ/rok		208 132
9	Długość budowanej sieci kanalizacji sanitarnej	km		8
10	Równoważna Liczba mieszkańców ścieków oczyszczonych	RLM		20 728

*) - liczba przedsięwzięć realizujących ten efekt

VI.5.2. Instrument Finansowy LIFE+

Dofinansowanie ze środków Narodowego Funduszu dla przedsięwzięć wdrażanych w ramach LIFE+ udzielane było w ramach programu priorytetowego – „Współfinansowanie LIFE+”.

W roku 2010 rozstrzygnięty został nabór wniosków do LIFE+ z roku 2009. W maju 2010 r. Komitet Sterujący LIFE+ w Brukseli zaakceptował listę wniosków do współfinansowania ze środków tego instrumentu finansowego w ramach alokacji za 2009 rok, wśród których

znalazło się 10 wniosków z Polski. Na realizację tych wniosków Polska otrzyma **13.572** tys. euro. Dodatkowo zaakceptowanych zostało 5 wniosków innych państw, których partnerami są podmioty polskie. Łącznie do Polski wpłynęło blisko **13.858** tys. euro z przysługującej Polsce alokacji w wysokości ok. **11.862** tys. euro. W naborze 2009 Polska wykorzystwała zatem około 116% przysługującej jej alokacji.

W 2010 r. Narodowy Fundusz podpisał 11 umów o współfinansowanie przedsięwzięć, których podsumowanie zostało przedstawione w tabeli 48.

Tabela 48 Umowy zawarte w 2010 r. na współfinansowanie ze środków Narodowego Funduszu przedsięwzięć wdrażanych w ramach LIFE+

Wyszczególnienie	Liczba umów	Kwota umów (tys. zł)	Wartość kosztorysowa przedsięwzięć (tys. zł)	Udział środków Narodowego Funduszu (%)
Dotacje inwestycyjne	3	20 081	45 184	44,4%
Dotacje nieinwestycyjne	8	19 471	53 679	36,3%
Razem	11	39 552	98 863	40,0%

W wyniku podjętych przez Narodowy Fundusz działań propagujących LIFE+ wśród potencjalnych beneficjentów, zostało przekazanych do Komisji Europejskiej w 2010 r. 42 wnioski o kosztach kwalifikowanych w łącznej wysokości ok. **105.822** tys. euro, wnioskowanym dofinansowaniu z budżetu UE w wysokości ok. **47.673** tys. euro i oczekiwanej kwocie dotacyjnego współfinansowania ze środków Narodowego Funduszu w wysokości ok. **30.971** tys. euro. Wnioskowana w ramach naboru 2010 r. kwota dofinansowania ponad czterokrotnie przewyższa wartość przeznaczoną dla Polski na ten rok alokacji.

Transfery środków LIFE+ dla beneficjentów nie są realizowane za pośrednictwem rachunków Narodowego Funduszu, odbywa się to bezpośrednio z rachunku Komisji Europejskiej. Z planu wynoszącego **300** tys. zł na współfinansowanie, w formie dotacji inwestycyjnych, przedsięwzięć z LIFE+, ze środków Narodowego Funduszu, nie dokonano wypłat (poz. 1.4 tabeli 35). Z planowanej do wypłaty kwoty **3.800** tys. dotacji nieinwestycyjnych wydatkowanych zostało **2.456** tys. zł – plan zrealizowano w 65% (poz. 2.3 tabeli 35).

VI.5.3. Ekologiczny Fundusz Partnerski PHARE

Narodowy Fundusz realizuje zadania finansowane ze środków Ekologicznego Funduszu Partnerskiego PHARE (EFP PHARE) zgodnie z umową, podpisaną z Ministrem Środowiska w sprawie przygotowania i realizacji przedsięwzięć w ramach V Programu Indykatorynego EFP PHARE, z budżetem w wysokości **16.000** tys. zł. Piąty Program Indykatoryny obejmuje pakiety przedsięwzięć, których realizacja winna przyczynić się do osiągnięcia głównych celów wynikających z zobowiązań Polski, jako Państwa Członkowskiego UE tj.:

- doradztwo i ekspertyzy;
- wzmocnienie instytucjonalne;

- działania promocyjne, informacyjne i publikacje.

Zgodnie z ww. umową Narodowy Fundusz jest odpowiedzialny za realizację przedsięwzięć przedstawianych i przygotowywanych przez Ministerstwo Środowiska.

W 2010 roku na koncie Programu uzyskano wpływy w wysokości **74** tys. zł. W ramach V Programu Indykatoryjnego podpisano w tym czasie 13 umów na kwotę **322** tys. zł na zgłoszone przez Ministerstwo Środowiska przedsięwzięcia. Z tytułu zrealizowanych umów wydatkowano kwotę **443** tys. zł, z planowanych **1.550** tys. zł (poz. 3.2 tabeli 34). Realizacja planu w 29% wynika z liczby faktycznie przekazanych do realizacji przez Ministerstwo Środowiska projektów i wypłat z zawartych umów.

VI.5.4. Ekologiczny Fundusz Partnerski SIDA

Przepływy środków powierzonych w ramach Ekologicznego Funduszu Partnerskiego SIDA prezentowane są w ewidencji bilansowej Narodowego Funduszu. Środki SIDA pochodzą z przyznanej Polsce przez Szwecję dotacji na współfinansowanie w formie pożyczek preferencyjnych przedsięwzięć z zakresu ochrony środowiska. Ze spłat tych pożyczek powstał tzw. Szwedzki fundusz rewolwingowy. W 2010 r. dofinansowanie udzielane było w ramach programu „Realizacja przedsięwzięć finansowanych ze środków pochodzących z darowizny Królestwa Szwecji”.

Z zaplanowanej do wydatkowania w 2010 r. kwoty **6.850** tys. zł wypłacono **5.638** tys. zł. (poz. 3.3 tabeli 34) – realizacja planu w 82%.

VII. Kadra pracownicza Narodowego Funduszu

VII.1. Zatrudnienie

W roku 2010 przeprowadzono w Narodowym Funduszu działania mające na celu restrukturyzację zatrudnienia. Dokonano zmian organizacyjnych (likwidacja niektórych stanowisk pracy) oraz rozpoczęto proces przebudowy struktury stanowisk. Usługi związane z utrzymaniem porządku w Biurze zlecono podmiotowi zewnętrznemu (outsourcing). Stosowano elastyczne formy zatrudnienia pracowników, w tym poprzez umowy w celu zastępstwa, a także zmniejszanie wymiaru zatrudnienia, również pracowników uprawnionych do urlopu wychowawczego.

W dniu 31 grudnia 2010 r. zatrudnienie w Biurze Narodowego Funduszu wyniosło 523,26 etatów przeliczeniowych, tj. 531 osób. W stosunku do 31 grudnia 2009 r. wzrosło jedynie o 1,1%. W ciągu roku zatrudnienie podjęło 57 osób, natomiast zaprzestało wykonywania pracy 50 osób. Średnioroczne zatrudnienie w roku 2010 wyniosło 510 etatów przeliczeniowych, tj. 517 osób. W stosunku do 2009 r. zmniejszyło się o 1,2%.

Zaangażowanie pracowników Narodowego Funduszu w obsługę Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko wyrażane jest w postaci wskaźnika określonego w Rocznym Planie Działań (RPD), obrazującego liczbę utworzonych miejsc pracy finansowanych ze środków programu (PO IiŚ). Wartość docelowa tego wskaźnika na rok 2010 określona została w RPD na poziomie 1.120 etatomiesięcy w sektorze środowisko, a w sektorze energetyka – 297 etatomiesięcy. Wykonanie odpowiednio wyniosło: w sektorze środowiska 1.069,5 etatomiesięcy (95%) i w sektorze energetyka 262,5 etatomiesięcy (88%).

Strukturę zatrudnienia w 2010 r. przedstawia tabela 49.

Tabela 49 Zatrudnienie w Narodowym Funduszu w 2010 r.

Staż pracy w NFOŚiGW		Wiek		Struktura		Zatrudnienie w jednostkach organizacyjnych	
lata	liczba osób	lata	liczba osób	stanowisko	liczba osób	komórki organizacyjne	liczba etatów
do 1	46	do 30	97	kadra kierownicza	65	Zarząd	4
1-3	178	31-40	215	ekspert	0	finansowe, ekonomiczne i planistyczne	107
				doradca, radca prawny	41		
4-6	115	41-50	103	główny specjalista	92		
7-10	64			starszy specjalista	94		
11-15	93	51-60	89	specjalista	114	ekologiczne	249
				starszy inspektor	63		
15 i więcej	35	pow. 60	27	inspektor	43	wspomagające	171
				pozostali	19		

Wyższym wykształceniem legitymują się 474 osoby, tj. 89,3% ogółu pracowników. Ukończone studia podyplomowe posiada 194. pracowników, natomiast innymi dodatkowymi specjalistycznymi uprawnieniami zawodowymi legitymuje się 13,2% zatrudnionych.

VII.2. Zarządzanie zasobami ludzkimi

Podjęto szerokie działania wspomagające realizację Strategii działania Narodowego Funduszu, stanowiące elementy przyjętej strategii zarządzania zasobami ludzkimi. W następstwie zmian prawnych dokonano migracji pracowników z państwowego funduszu celowego do państwowej osoby prawnej. Na podstawie przeprowadzonego wartościowania stanowisk pracy wprowadzono nową strukturę stanowisk i płac, zmieniono zasady premiowania, stworzono podstawy zarządzania zespołami roboczymi oraz kluczowymi wewnętrznymi projektami. Kontynuowano proces uelastyczniania czasu pracy, w tym poprzez telepracę. Działano w unormowaniach Kodeksu etyki pracowników Narodowego Funduszu oraz w systemie okresowych ocen pracowniczych (SOOP).

Kontynuowano projekt bezpłatnych praktyk studenckich, w roku 2010 odbyło je 12. studentów.

VII.3. Szkolenia

Działalność szkoleniowa prowadzona w roku 2010 przez Narodowy Fundusz we wszystkich jej formach, objęła 82% przeciętnie zatrudnionych w badanym roku. Przeszkolonych zostało łącznie 424 pracowników z 239 tematów, wykorzystując 1.660 miejsc szkoleniowych. Jest to potwierdzeniem systematycznej realizacji strategii szkoleniowej „*Narodowy Fundusz - organizacją uczącą się*”. Priorytetem objęte były szkolenia w zakresie doskonalenia wiedzy zawodowej oraz umiejętności związanych z wdrażaniem, obsługą i zarządzaniem funduszami strukturalnymi i innymi funduszami zagranicznymi, w szczególności w ramach PO IiŚ, a także doskonalenia umiejętności praktycznego stosowania procedur obowiązujących przy zarządzaniu środkami Funduszu Spójności, w tym na okres programowania na lata 2007-2013. Ponad 80% pracowników zaangażowanych w Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko podniosło w 2010 r. swoje kwalifikacje zawodowe, w tym w sektorze środowisko – 119 osób uczestniczyło w 41. szkoleniach, w sektorze gospodarka – 49 osób uczestniczyło w 25. szkoleniach.

Narodowy Fundusz po raz kolejny przeprowadził duży projekt szkoleniowy współfinansowany ze środków Funduszu Spójności w ramach projektu „Pomoc Techniczna dla sektora środowiska”, Memorandum Finansowe 2002/PL/16/P/PA/013 dla pracowników instytucji zaangażowanych we wdrażanie oraz instytucji pośredniczących we wdrażaniu funduszy unijnych w sektorze środowiska w latach 2009-2010. W 27. szkoleniach jednostkowych przeprowadzonych w 77. turach w ciągu 269. dni szkoleniowych wzięło udział 997. uczestników z całej Polski. Projekt został zakończony sukcesem i osiągnął założone cele. Frekwencja na szkoleniach całego Projektu wyniosła 95%, a średnia ocen wystawionych przez uczestników szkoleń kształtowała się w pięciostopniowej skali – na poziomie 4,5 punktów.

VII.4. Kadra pracownicza w ocenie beneficjentów i wnioskodawców korzystających z usług Narodowego Funduszu

W 2010 r. instytut badania rynku i opinii publicznej przeprowadził badanie, którego celem było określenie poziomu satysfakcji z usług świadczonych przez Narodowy Fundusz. Badanie dotyczyło beneficjentów realizujących przedsięwzięcia z udziałem środków Narodowego Funduszu lub z wykorzystaniem środków obsługiwanych przez tą instytucję, jak również wnioskodawców ubiegających się o dofinansowanie.

Jednym z celów badania była ocena pracowników Narodowego Funduszu, ich relacje z beneficjentami oraz ocena poziomu jakości usług świadczonych przez Narodowy Fundusz.

Badanie składało się z części ilościowej i jakościowej. W części jakościowej w odniesieniu do beneficjentów zastosowano pogłębiony wywiad indywidualny oraz pogłębiony wywiad z dwojgiem uczestników jednocześnie, czyli diadę, zaś w odniesieniu do wnioskodawców – wywiad grupowy, dyskusję grupową, zogniskowany wywiad grupowy oraz mini grupy.

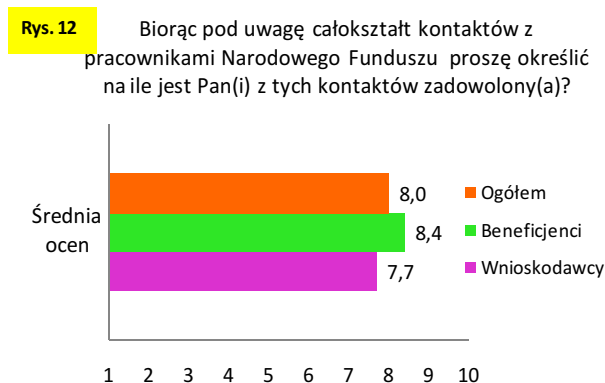
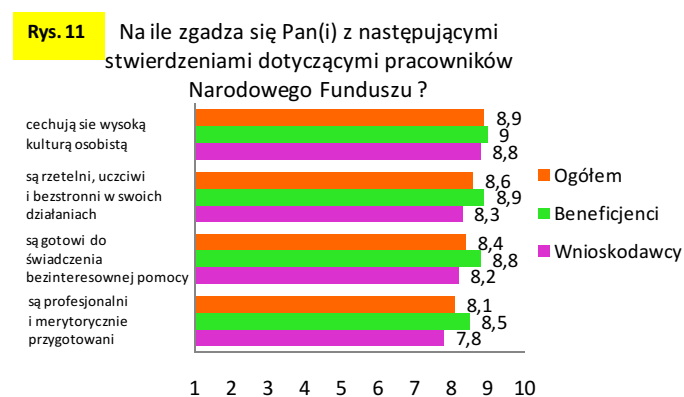
W badaniu wzięło udział 116. beneficjentów Narodowego Funduszu, którzy zakończyli realizację przedsięwzięć w 2010 roku oraz 175. wnioskodawców, którzy aplikowali o udzielenie dofinansowania w 2010 roku.

Wskaźnik satysfakcji beneficjentów z całokształtu kontaktów z pracownikami Narodowego Funduszu oceniano ilościowo na podstawie odpowiedzi udzielonych na pytanie: „Biorąc pod uwagę całokształt kontaktów z pracownikami Narodowego Funduszu proszę określić na ile jest Pan(i) z tych kontaktów zadowolony(a)?”. Uzyskane wyniki badania przedstawia rysunek 11.

W badaniu jakościowym respondenci także oceniali kontakty z pracownikami Narodowego Funduszu odpowiadając na pytanie: „Na ile zgadza się Pan(i) z następującymi stwierdzeniami dotyczącymi pracowników Narodowego Funduszu?”. Uzyskane wyniki badania przedstawia rysunek 12.

Uzyskane wyniki badań należy uznać za całkowicie satysfakcjonujące, krótkie podsumowanie wyników badań przedstawione zostało w rozdziale III. Na uwagę zasługuje fakt, że praktycznie we wszystkich przekrojach przeprowadzonych badań występują nieco niższe poziomy zadowolenia wnioskodawców niż beneficjentów z kontaktów z pracownikami Narodowego Funduszu, jak również jego oceny jako instytucji świadczącej usługi. Jednym z możliwych czynników wpływających na takie wyniki oceny może być sam fakt nieotrzymania dofinansowania w roku 2010 przez niektórych wnioskodawców biorących udział w badaniu.

Rysunek 11 i 12 Oceny kadry pracowniczej Narodowego Funduszu przez respondentów

VIII. Załączniki

Załącznik 1

KPMG Audyt Sp. z o.o.
ul. Chłodna 51
00-867 Warszawa
Poland

Telefon +48 22 528 11 00
Fax +48 22 528 10 09
E-mail kpmg@kpmg.pl
Internet www.kpmg.pl

OPINIA NIEZALEŻNEGO BIEGŁEGO REWIDENTA

Dla Rady Nadzorczej Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

Przeprowadziliśmy badanie załączonego sprawozdania finansowego Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej z siedzibą w Warszawie, ul. Konstruktorska 3A („Narodowy Fundusz”), na które składa się wprowadzenie do sprawozdania finansowego, bilans sporządzony na dzień 31 grudnia 2010 r., rachunek zysków i strat, zestawienie zmian w kapitale własnym oraz rachunek przepływów pieniężnych za rok obrotowy kończący się tego dnia oraz dodatkowe informacje i objaśnienia.

Odpowiedzialność Zarządu oraz Rady Nadzorczej

Zarząd Narodowego Funduszu jest odpowiedzialny za prawidłowość ksiąg rachunkowych, sporządzenie i rzetelną prezentację tego sprawozdania finansowego oraz sporządzenie sprawozdania z działalności zgodnie z ustawą z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2009 r. nr 152, poz. 1223 z późniejszymi zmianami) („ustawa o rachunkowości”) oraz wydanymi na jej podstawie przepisami wykonawczymi i innymi obowiązującymi przepisami. Zarząd Narodowego Funduszu jest odpowiedzialny również za kontrolę wewnętrzną, którą uznaje za niezbędną, aby sporządzane sprawozdania finansowe były wolne od nieprawidłowości powstałych wskutek celowych działań lub błędów.

Zgodnie z ustawą o rachunkowości, Zarząd Narodowego Funduszu oraz członkowie Rady Nadzorczej są zobowiązani do zapewnienia, aby sprawozdanie finansowe oraz sprawozdanie z działalności spełniały wymagania przewidziane w tej ustawie.

Odpowiedzialność Biegłego Rewidenta

Naszym zadaniem jest, w oparciu o przeprowadzone badanie, wyrażenie opinii o tym sprawozdaniu finansowym oraz prawidłowości ksiąg rachunkowych stanowiących podstawę jego sporządzenia. Badanie sprawozdania finansowego przeprowadziliśmy stosownie do postanowień rozdziału 7 ustawy o rachunkowości, krajowych standardów rewizji finansowej wydanych przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów w Polsce oraz Międzynarodowych Standardów Rewizji Finansowej. Regulacje te nakładają na nas obowiązek postępowania zgodnego z zasadami etyki oraz zaplanowania i przeprowadzenia badania w taki sposób, aby uzyskać racjonalną pewność, że sprawozdanie finansowe i księgi rachunkowe stanowiące podstawę jego sporządzenia są wolne od istotnych nieprawidłowości.

Badanie polega na przeprowadzeniu procedur mających na celu uzyskanie dowodów badania dotyczących kwot i informacji ujawnionych w sprawozdaniu finansowym. Wybór procedur badania zależy od naszego osądu, w tym oceny ryzyka wystąpienia istotnej nieprawidłowości sprawozdania finansowego na skutek celowych działań lub błędów. Przeprowadzając ocenę tego ryzyka bierzemy pod uwagę kontrolę wewnętrzną związaną ze sporządzeniem oraz rzetelną prezentacją sprawozdania finansowego w celu zaplanowania stosownych do okoliczności procedur badania, nie zaś w celu wyrażenia opinii na temat skuteczności działania kontroli wewnętrznej w jednostce. Badanie obejmuje również ocenę odpowiedniości stosowanej polityki rachunkowości, zasadności szacunków dokonanych przez Zarząd oraz ocenę ogólnej prezentacji sprawozdania finansowego.

Wyrażamy przekonanie, że uzyskane przez nas dowody badania stanowią wystarczającą i odpowiednią podstawę do wyrażenia przez nas opinii z badania.

Opinia

Naszym zdaniem, załączone sprawozdanie finansowe Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej przedstawia rzetelnie i jasno sytuację majątkową i finansową Narodowego Funduszu na dzień 31 grudnia 2010 r., wynik finansowy oraz przepływy pieniężne za rok obrotowy kończący się tego dnia, zostało sporządzone, we wszystkich istotnych aspektach, zgodnie z zasadami rachunkowości obowiązującymi na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej określonymi w ustawie o rachunkowości i wydanych na jej podstawie przepisach wykonawczych, jest zgodne z wpływającymi na treść sprawozdania finansowego przepisami prawa i postanowieniami statutu Narodowego Funduszu oraz zostało sporządzone na podstawie prawidłowo prowadzonych, we wszystkich istotnych aspektach, ksiąg rachunkowych.

Inne kwestie

Do dnia zakończenia badania Narodowy Fundusz był w trakcie sporządzania sprawozdania z działalności. W związku z tym za bezprzedmiotowe uznaliśmy jego rozpatrywanie.

W imieniu KPMG Audyt Sp. z o.o. nr ewidencyjny 458
ul. Chłodna 51, 00-867 Warszawa

.....
Biegły rewident nr 10144
Dorota Kamińska

.....
Biegły rewident nr 90060
Dyrektor
Wojciech Stopka

10 marca 2011 r.
Warszawa

Załącznik 2

Podstawowe dane finansowe Narodowego Funduszu w 2010 r. (tys. zł)

AKTYWA		2009	2010
Aktywa trwałe		5 306 962	5 894 083
1	Wartości niematerialne i prawne	547	550
2	Rzeczowe aktywa trwałe	52 358	51 985
3	Należności długoterminowe	4 384 003	4 970 866
4	Inwestycje długoterminowe	870 054	870 681
Aktywa obrotowe		3 077 500	3 715 127
1	Zapasy	16	34
2	Należności krótkoterminowe	965 000	824 289
	Należności od pozostałych jednostek	965 000	824 289
3	Inwestycje krótkoterminowe	2 112 484	2 890 804
	Krótkoterminowe aktywa finansowe	2 112 484	2 890 804
	w pozostałych jednostkach	1 122 308	1 832 651
	środki pieniężne i inne aktywa pieniężne	990 176	1 058 153
AKTYWA RAZEM		8 384 462	9 609 210

PASYWA		2009	2010
Kapitał (fundusz) własny		8 331 468	9 579 392
1	Kapitał (fundusz) podstawowy	6 518 806	7 636 238
2	Pozostałe kapitały (fundusze) rezerwowe	700 000	695 230
3	Zysk (strata) z lat ubiegłych	-4 770	
4	Zysk (strata) netto	1 117 432	1 247 924
Zobowiązania i rezerwy na zobowiązania		52 993	29 818
1	Rezerwy na zobowiązania	11 117	12 576
2	Zobowiązania krótkoterminowe	41 876	17 241
PASYWA RAZEM		8 384 462	9 609 210

RACHUNEK PRZEPIŃYWÓW PIENIĘŻNYCH		2009	2010
A. Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej			
	Zysk / strata netto	1 117 432	1 247 924
	Korekty razem	-1 343 057	-525 016
	Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej	-225 625	722 908
B. Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej			
	Wpływy	1 325 706	323 802
	Wydatki	1 903 282	978 733
	Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	-577 576	-654 931
C. Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej			
D. Przepływy pieniężne netto, razem (A+/-B+/-C)		-803 201	67 977
E. Bilansowa zmiana stanu środków pieniężnych		-803 201	67 977
F. Środki pieniężne na początek okresu		1 793 377	990 176
G. Środki pieniężne na koniec okresu (F+/-D)		990 176	1 058 153

ZESTAWIENIE ZMIAN w FUNDUSZU WŁASNYM		2009	2010
I	Fundusz własny na początek okresu (BO)	7 214 036	8 331 468
la.	Fundusz własny na początek okresu (BO), po korektach	7 214 036	8 331 468
	Fundusz podstawowy (statutowy) na początek okresu	5 584 752	6 518 806
	Fundusz podstawowy (statutowy) na koniec okresu	6 518 806	7 636 238
	Pozostałe fundusze rezerwowe na koniec okresu	700 000	695 230
	Zysk (strata) z lat ubiegłych na koniec okresu	-4 770	
	Wynik netto	1 117 432	1 247 924
II.	Fundusz własny na koniec okresu (BZ)	8 331 468	9 579 392

RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT		2009	2010
A.	Przychody netto ze sprzedaży i zrównane z nimi	1 705 046	2 055 838
A.1	Oplaty i kary za korzystanie ze środowiska	380 832	391 648
A.2	Oplaty eksploatacyjne i koncesyjne	217 015	223 703
A.3	Oplaty produktowe	3 708	3 718
A.4	Oplaty rejestracyjne za wydanie pozwolenia zintegrowanego	1 206	1 264
A.5	Oplaty o których mowa w art. 142 ustawy Prawo wodne	9 147	7 526
A.6	Oplaty za przyznanie uprawnień do emisji	24 283	134
A.7	Oplaty wynikające z ustawy o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji	239 131	346 893
A.8	Oplaty za substancje zubożające warstwę ozonową	2 309	1 148
A.9	Kary wynikające z ustawy o biokomponentach i biopaliwach ciekłych	205	198
A.10	Oplaty zastępcze i kary wynikające z ustawy Prawo energetyczne	796 164	739 784
A.11	Kary wynikające z ustawy o międzynarodowym przemieszczaniu odpadów	405	266
A.12	Oplaty i kary wynikające z ustawy o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym	115	4 413
A.13	Kary wynikające z ustawy o bateriach i akumulatorach		6
A.14	Kary wynikające z ustawy o odpadach		233
A.15	Wpływy ze sprzedaży jednostek przyznanej emisji gazów cieplarnianych i innych substancji		320 055
A.16	Dotacje z budżetu państwa	10 519	10 051
A.17	Pozostałe przychody	20 007	4 798
B.	Koszty działalności operacyjnej	841 717	1 078 343
B.1	Wydatki związane z dofinansowaniem ochrony środowiska	766 149	998 114
	Dotacje oraz dopłaty do oprocentowania kredytów	703 878	966 224
	Umorzenia ustawowe pożyczek	52 207	29 338
	Koszty obsługi programów zagranicznych	10 065	2 552
	Wydatki środków UE/MF EOG NMF otrzymanych w ramach środków budżetowych (z wyłączeniem Pomocy Technicznej)		
	Pozostałe wydatki		
B.2	Koszty funkcjonowania organów i biura	75 568	80 229
C.	Zysk/strata ze sprzedaży (A-B)	863 329	977 495
D.	Pozostałe przychody operacyjne	350	338
D.1	Zysk ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych	110	1
D.2	Inne przychody operacyjne	240	337
E.	Pozostałe koszty operacyjne	53	128
E.1	Inne koszty operacyjne	53	128
F.	Zysk/strata na działalności operacyjnej (C+D-E)	863 626	977 705
G.	Przychody finansowe	260 077	272 489
G.1	Dywidendy i udziały w zyskach	2 423	1
G.2	Odsetki	242 598	259 038
G.3	Zysk ze zbycia inwestycji		101
G.4	Inne	15 056	13 349
H.	Koszty finansowe	6 272	2 270
H.1	Odsetki	3 101	1 294
H.2	Aktualizacja wartości inwestycji	1 300	811
H.3	Inne	1 870	165
I.	Zysk/strata na działalności (F+G-H)	1 117 432	1 247 924
J.	Wynik zdarzeń nadzwyczajnych		
K.	Zysk/strata brutto = netto (I+/-J)	1 117 432	1 247 924